

Cuvânt înainte

La data întocmirii prezentului raport de analiză a activității desfășurate în anul 2011 de Curtea de Apel Cluj și instanțele arondate ei, sistemul judiciar din România se află în etapa identificării și cuantificării, din aproape în aproape, a efectelor generate de intrarea în vigoare, începând cu 01 octombrie 2011, a Noului Cod Civil. Unele asemenea efecte s-au înregistrat deja, ele privind, în principal, aspecte care vizează relațiile de familie și protecția minorilor și dezvăluind nevoia unor reglaje de ordin legal sau administrativ care să fie realizate în perioada următoare.

Marea masă a proceselor civile fundamentate juridic pe dispozițiile Noului Cod Civil încă nu s-a născut: doar în lunile și anii următori sistemul judiciar se va confrunța cu procese ce vor trebui judecate prin raportare la noile reglementări, ceea ce va îngădui, până atunci, absorbția mai de profunzime a acestora, oferind șansa unei judecăți mai temeinice și, deci, mai valide calitativ.

Dacă Noul Cod Civil implică o asemenea desfășurare încă lentă și întinsă în timp a efectelor sale sociale și juridice, lucrurile vor sta însă diferit în ce privește Noul Cod de procedură civilă. După cum se cunoaște, intenția, deja făcută publică, a Ministrului Justiției și a Guvernului României este aceea de a obține intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură civilă la data de 01 iunie 2012, deci o dată foarte apropiată. În măsura în care votul parlamentar va confirma o astfel de opțiune, sistemului judiciar îi va rămâne foarte puțin timp la dispoziție pentru a organiza punerea în operă a acestui important act normativ.

De această dată, impactul noii reglementări va fi masiv și imediat, nemaexistând oportunitatea unei asimilări treptate: Noul Cod de procedură civilă se va aplica tuturor proceselor care încep de la data intrării lui în vigoare și ulterior, iar această aplicare va însemna utilizarea procesuală a multora dintre reglementările propuse, obligând judecătorii la foarte buna

lor cunoaștere din chiar primele zile de aplicare juridică efectivă a acestui corpus de norme.

Prin urmare, dacă data de 01 iunie 2012 va fi acceptată, următoarele câteva luni vor fi extrem de intense, implicând, pe de o parte, un studiu individual laborios și dedicat, iar pe de altă parte, organizarea în cadrul instanțelor a unor întâlniri profesionale centrate pe dezbaterile noilor reglementări și interpretarea lor unitară.

În același timp, una dintre particularitățile semnificative ale judecății în prima instanță potrivit Noului Cod, aceea de a se desfășura, în cea mai mare parte a ei, în camera de consiliu, va implica reorganizări logistice importante, creându-se asemenea săli de judecată care lipsesc în prezent la cele mai multe instanțe.

Provocarea managerială este mare, ea pretinzând nu doar inspirația și implicarea conducătorilor de instanțe, ci, mai ales, sedii care să permită regândirea destinației unor spații și reorganizări ale activității instanțelor, totul înțeles ca parte a unui travaliu de, pe alocuri, veritabilă reinventare logistică.

Dar previzibila intrare în vigoare a Noului Cod de procedură civilă nu se mărginește la atât: concepția pe care el o promovează, aceea a creșterii în calitate a actului de justiție, implică nu doar hotărâri judecătorești legale și temeinice, ci, în egală măsură, și hotărâri pronunțate la capătul unei durate a judecății care, în concret și fără ipocrizie, să poată fi considerată rezonabilă prin raportare la interesele părții al cărei drept a fost în mod injust încălcat.

Atâta vreme cât sistemul judiciar (incluzând în această sintagmă nu doar corpul judecătorilor și Consiliul Superior al Magistraturii, ci și Ministerul Justiției), nu se va arăta în mod real preocupat de ambii parametri ai calității, ignorând că justiția nefăcută la timp devine o formă de injustiție, unele dintre noile reglementări procedurale vor rămâne literă moartă.

Dacă, în mod sincer, puterea politică dorește normalizarea actului de judecată în România, perioada următoare trebuie să fie una a măsurilor

legislative și economice care să conducă la alocarea de noi posturi de magistrați și personal auxiliar, precum și la finanțarea posturilor deja alocate, dar rămase, în ultimii ani, fără susținere bugetară.

Tot astfel, va trebui gândită o strategie pe termen mediu și lung pentru adecvarea sediilor instanțelor, acolo unde este necesar, la exigențele ce rezultă din aplicarea noilor coduri.

Ne mai îngăduim a spune că, în același spirit, Consiliul Superior al Magistraturii, în colaborare cu Ministerul Justiției, va trebui să aibă curajul unor decizii care să înlăture ori măcar să atenueze dezechilibrele existente în prezent între instanțe în ce privește dimensiunile schemelor de personal, asumându-și după principii clare, corecte și respectate reechilibrarea sistemului în partea lui cea mai importantă și sensibilă, aceea a resurselor umane.

În această masivă, prin consecințele ei, ecuație a normalizării actului de judecată, ce presupune obiective strategice clare și proceduri bine determinate pentru atingerea lor, un rol însemnat le revine actorilor obișnuiți ai instanțelor: judecătorii și personalul auxiliar. Achizițiile logistice ori întregirea schemelor de personal nu reprezintă decât o componentă – indispensabilă, ce-i drept – în procesul de regularizare a activității instanțelor; pe lângă acestea, este nevoie, în egală măsură, de o mai mare sensibilitate a judecătorilor la timpul în care procedura se realizează și la calitatea generală a judecății.

Din păcate, nu există întotdeauna - sau nu în mod generalizat – o solidă voință de a scurta durata judecății, iar aceasta pentru că nu există încă nici o îndeajuns de matură și asumată conștiință a legăturii dintre justiție și timp. Insuficienta empatie dintre judecător și partea care așteaptă finalizarea procesului conduce uneori la durate ale judecății excesive, care depășesc cu mult ceea ce, în raport cu interesele părților, ține de o firească rezonabilitate a duratei procesului.

Situația unor instanțe este, uneori prea evident chiar, dificilă: insuficiența schemelor de personal și/sau neocuparea unor posturi fac ca asupra judecătorilor în funcție să apese sarcina excesivă de a judeca un

număr foarte mare de procese. În cazul acestora, reșezarea schemelor de personal reprezintă o condiție în lipsa căreia este dificil să li se pretindă durate ale judecății scurte ori o înaltă acuratețe a hotărârilor pe care le pronunță. Pe de altă parte însă, există și instanțe la care astăzi deja, încărcătura cu procese este îndeajuns de moderată pentru ca lor să li se pretindă, fără prea multe menajamente, calitate.

Este, prin urmare, nevoie și de o corecție la nivelul mentalității, altminteri reglementările cuprinse în noile coduri procedurale, și care își propun reducerea duratei judecății, riscând să producă doar iluzorii așteptări publice, însă nu și performanță judiciară reală.

Mai mult decât cele spuse de noi, sunt sugestive cuvintele unuia dintre cei mai remarcabili proceduriști de astăzi, profesorul Ion Deleanu: „... Timpul este dominator într-un proces, dar el poate și trebuie să fie dominat. Între cele două extreme nu este o relație de excludere reciprocă, ele sunt compatibile, dar totul depinde de organizarea „legală” a procesului și de „gestionarea” lui corectă de către judecător. Altfel, celeritatea riscă să devină un principiu enigmatic sau un principiu din arsenalul retoricii juridice, prea puțin sau niciodată palpabil. Firește, celeritatea nu este singurul imperativ al procesului, fiind absurd să se aprecieze judecata și hotărârile judecătorești în termeni de „randament orar”. „Calitatea” nu numai că nu trebuie ignorată, dar ea are categoric întâietate. Totuși, un echilibru între „calitate” și „celeritate” este necesar și rațional, obținerea rapidă a unei hotărâri injuste nu face decât să-i multiplice acesteia nefastele urmări; obținerea unei hotărâri juste, dar după o perioadă de dramatică așteptare, s-ar putea să nu mai procure nici o satisfacție beneficiarului ei, căci timpul omoară uneori mai perfid decât nedreptatea”.

*

Nu putem ignora, în această parte de început a raportului nostru, nici unele aspecte privitoare la răspunderea judecătorului în contextul noilor reglementări introduse prin Legea nr. 24/2012, evidențiind câteva succinte nuanțe în legătură cu angajarea răspunderii disciplinare a judecătorului

atunci când, potrivit dispozițiilor art. 99 lit. t din Legea nr. 303/2004, acesta și-a exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

În ce ne privește, nu avem nicio îndoială că, principial, exercițiul oricărei funcții publice trebuie să presupună, în mod necesar, și responsabilitatea titularului acelei funcții. Când este vorba despre rea-credință, nu poate exista îngăduință, pervertirea deliberată a sensului profesiei neputând fi, în nicio situație, scuzată. Câteva nuanțări sunt însă necesare cu privire la grava neglijență.

Profesia de judecător este, putem fi de acord, una cu totul specială, ea neimplicând un simplu mecanicism birocratic, ci voința de a interpreta și aplica în mod corect legea și, foarte important, curajul de a dispune aplicarea ei chiar și atunci când presiunile externe asupra judecătorului (fie că sunt mediatice sau de altă natură, directe sau indirecte, mai mult sau mai puțin subtile etc.) ori eventualitatea unor asemenea presiuni sunt semnificative.

Tautologic poate, spunem și noi că independența judecătorului, înțeleasă ca primă garanție a supremației legii, este o valoare în lipsa căreia echilibrul social garantat de justiție riscă să se năruie. Un judecător timorat, speriat de perspectiva declanșării împotriva lui a unei acțiuni disciplinare, sub motivul că a săvârșit, deși fără intenție, o greșeală, ar putea să-și piardă curajul acelor decizii care, de atâtea ori, duc ideea de justiție mai departe și se constituie într-o premisă a ameliorării de către legiuitor a unor legi imperfecte. Acesta este, credem, ultimul lucru pe care societatea ar trebui să și-l dorească.

Societatea românească, la fel ca oricare alta ce tinde către normalitate democratică, trebuie să aibă dreptul de a le pretinde judecătorilor valoare profesională și onestitate, căci în lipsa acestora justiția s-ar converti în injustiție. În același timp însă, sistemul de angajare a responsabilității judecătorului pentru deciziile sale trebuie să fie, chiar în condițiile actualelor reglementări, unul care să garanteze activarea răspunderii numai în circumstanțe neechivoce, pentru greșeli cu adevărat majore și întru-totul nescuzabile și doar după ce în urma exercitării căilor

de atac, atunci când acestea sunt recunoscute de lege, existența unei greșeli grave a fost stabilită. Suprapunerea verificării disciplinare pentru o afirmată neglijență profesională cu un proces încă în derulare, în care căile de atac pot fi încă exercitate pentru a corecta eventuale greșeli ale judecătorului, ar risca să bulverseze întreaga logică a judecății, șubrezind curajul magistratului de a-și asuma, cu adevărat, judecarea procesului. Dacă ne dorim sănătatea sistemului judiciar, va trebui să acceptăm că interpretarea corectă, în spirit constituțional, a dispozițiilor art. 99 lit. t și art. 99¹ alin. 2 din Legea nr. 303/2004 trebuie să excludă paralelismul acțiune disciplinară/ proces în curs atunci când părțile au încă la îndemână exercitarea căilor de atac împotriva unei hotărâri sau a unui alt act judecătoresc despre care afirmă că este rezultatul unei grave neglijențe profesionale a judecătorului cauzei.

În măsura în care nu vom fi de acord că acesta este sensul firesc al noilor dispoziții legale ce incriminează disciplinar grava neglijență profesională a judecătorului, îngăduind dublarea procesului civil sau penal de o acțiune disciplinară, riscăm să pierdem una dintre marile virtuți ale adevăratului judecător, aceea de a rosti dreptul în mod curajos și supunându-se numai legii.

Altfel, se va putea ajunge în mod insidios și subtil, dar cu atât mai periculos, la alterarea independenței judecătorului, contravenindu-se atât dispozițiilor constituționale, cât și celor din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale ce consacră imperativ și inflexibil, cu valoare de principiu fundamental al organizării justiției, independența judecătorului.

Adevărata justiție, cea care se sprijină exclusiv pe lege, fără a ține seama de rangul social ori puterea celor judecați, nu poate fi făcută decât de către cei care deopotrivă au competență profesională, valoare morală și curaj. Fără curajul de a decide inclusiv împotriva celor puternici, competențele tehnice ale judecătorului devin o simplă butaforie, iar onestitatea, o formă de ipocrizie.

Tot în acest context, să remarcăm și că promovarea acțiunii disciplinare pentru gravă neglijență mai înainte ca faza judecătii să se fi epuizat riscă să genereze întrebări de-a dreptul insolubile: judecata în disciplinar poate oferi concluzii privitoare la interpretarea și aplicarea legii diferite de cele la care se vor opri instanțele de control judiciar în chiar procesul în legătură cu care s-a invocat grava neglijență? Iar dacă aceste concluzii sunt diferite, care ar trebui să aibă întâietate? Cele ale Inspecției judiciare ori cele ale instanțelor de control judiciar? Cum va fi respectat lucrul judecat și stabilit în căile de atac? Dată fiind delicatețea acestei problematici, era de dorit ca însăși legea să o fi clarificat, însă acest lucru nu s-a întâmplat.

Astfel fiind, Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției Judiciare le revine sarcina – extrem de importantă – de a se opri asupra unei interpretări corecte a dispozițiilor legale în discuție, interpretare consonantă cu principiile constituționale și europene privitoare la asigurarea independenței judecătorilor.

Responsabilitate este necesar să existe, însă în armonie cu marile valori ce trebuie să caracterizeze un sistem judiciar european, iar nu împotriva sau în afara lor.

CAPITOLUL I

PREZENTAREA GENERALĂ A INSTANȚEI

Prin raportare la volumul său de activitate, Curtea de Apel Cluj a ocupat și în anul 2011 - după Curtea de Apel București și Curtea de Apel Craiova – a treia poziție în ierarhia curților de apel din România. Această anvergură cantitativă este însoțită, în mod obișnuit, și de una a calității actului de justiție, legalitatea și temeinicia hotărârilor pronunțate la nivelul instanțelor din circumscripția Curții de Apel Cluj reprezentând regula.

Astfel fiind, reputația Curții de Apel Cluj este una care o plasează la nivel național în categoria instanțelor semnificative, jurisprudența ei constituindu-se, în dese rânduri, într-una de reper. O asemenea

poziție este confirmată de semnalele pe care în mod constant le primim de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și de la alte instanțe din țară.

a) Beneficiară a unui corp de judecători de bună și foarte bună calitate profesională, augmentată inclusiv prin contribuții doctrinare ori (și) prin colaborări cu instituții de învățământ superior, Curtea de Apel Cluj posedă un profil instituțional distinct. Potrivit statelor de funcții, pentru instanțele din raza Curții sunt prevăzute 320 posturi de judecători, cu unul mai puțin față de anul 2010, dintre care 52 de posturi la Curtea de Apel, 102 posturi la tribunale și 166 posturi la judecătorii. Aceștia li se adaugă 624 de posturi aferente personalului auxiliar de specialitate (dintre care 65 la Curte, 199 la tribunale și 360 la judecătorii), 12 posturi de asistenți judiciari și 25 posturi de consilieri de probațiune. În fine, se cuvin menționați și funcționarii publici ai instanțelor (43 de posturi), precum și personalul contractual (28 de posturi), ei asumându-și rolul de parteneri profesionali ai judecătorilor și, întâi de toate, ai justițiabililor.

La nivelul corpului de judecători, la sfârșitul anului 2010 erau vacante 18 de posturi (5 la tribunale și 13 la judecătorii), în vreme ce din posturile de personal auxiliar de specialitate sunt ocupate 594, aflându-se vacante 30.

În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Curții de Apel Cluj îi sunt arondate patru tribunale (Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș și Sălaj) și Tribunalul Specializat Cluj, ceea ce justifică aprecierea că este una dintre curțile de apel mari. Până în data de 01 noiembrie 2011, dată la care Judecătoria Șomcuta-Mare a fost desființată prin Legea nr. 148/2011, tribunalelor le era arondat un număr de 17 judecătorii, în circumscripția Tribunalului Bistrița-Năsăud intrând Judecătoriile Bistrița, Năsăud și Beclean, în cea a Tribunalului Cluj – Judecătoriile Cluj-Napoca, Turda, Dej, Huedin și Gherla, în circumscripția Tribunalului Maramureș – Judecătoriile Baia Mare, Sighetu

Marmației, Vișeu de Sus, Dragomirești, Târgu-Lăpuș și Șomcuta-Mare, iar în cea a Tribunalului Sălaj – Judecătoriile Zalău, Șimleu-Silvaniei și Jibou.

La rândul său, Tribunalul Specializat Cluj absoarbe procesele și cererile în materie comercială care, până la înființarea sa, erau judecate de Tribunalul Cluj, circumscripția sa teritorială fiind, în limitele de competență ce-i sunt specifice, similară cu a acestuia din urmă.

Apartenența în plan judiciar și, implicit, administrativ a acestor instanțe la Curtea de Apel Cluj se constituie într-o premisă a concentrării la nivelul Curții a unei cazuistici ce acoperă un teritoriu și o populație semnificative în plan sociologic, economic, cultural și istoric, facilitându-i judecătorului experiențe profesionale uneori provocatoare și obligându-l la rezolvări jurisprudențiale originale.

b) În ce privește **fondul imobiliar**, este de remarcat, dintru început, că situația sediilor de instanță este, pentru cele mai multe dintre instanțele arondate, bună sau, uneori, foarte bună, puține fiind cazurile în care, până în prezent, nu s-a găsit o rezolvare care să poată fi considerată adecvată cel puțin în raport cu nevoile actuale.

Conducerea Curții de Apel Cluj, precum și conducerile tribunalelor arondate Curții, au, însă, în atenție cele câteva situații mai dificile existente, încercând găsirea de soluții de rezolvare.

Pe un asemenea fond de preocupare, este de remarcat că în anul 2011 cel puțin unele dintre problemele existente sub aspectul spațiilor necesare funcționării instanțelor și-au găsit rezolvare, în vreme ce cu privire la cele nerezolvate încă se vor face în continuare demersuri.

Curtea de Apel, ca instanță tutelară, își are sediul în Palatul de justiție din municipiul Cluj-Napoca, clădire aflată în proprietatea Ministerului Justiției, edificată în perioada 1896-1902 și beneficiind de o arhitectură și situare remarcabile, rangul ei actual fiind de clădire de patrimoniu situată sub protecția acordată de lege imobilelor cu un asemenea statut.

Pentru o mai bună înțelegere nu doar a anvergurii ei estetice și arhitectonice, ci și a celei funcționale, este de observat că suprafața construită a terenului pe care clădirea se află amplasată este de 5.250 mp, în vreme ce suprafața desfășurată a clădirii este de 19.950 mp, repartizată în peste 200 de camere.

Alături de Curtea de Apel Cluj, în clădirea Palatului de Justiție își desfășoară activitatea și Tribunalul Cluj, Tribunalul Comercial Cluj, Judecătoria Cluj-Napoca, Parchetele de pe lângă Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Cluj și Judecătoria Cluj-Napoca, Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice Cluj și, în scopul de a le înlesni justițiabililor plata taxelor de timbru și achiziționarea timbrelor judiciare, un oficiu poștal.

Palatul de Justiție a fost supus, începând cu anul 1995 și finalizat în anul 2006, unui amplu și atent proces de renovare și modernizare, în prezent starea sa tehnică și dotările cu care a fost înzestrat transformându-l, în plan logistic, într-unul din imobilele de referință pentru sistemul judiciar.

Astfel cum remarcam însă și cu alte ocazii, creșterea numerică a personalului instanțelor care își au sediul în clădirea Palatului de Justiție din Cluj a condus la insuficiența, ce devine deja cronică, a spațiilor de care dispunem în interiorul clădirii, fiind necesară, în perioada următoare, găsirea unor soluții care, pe termen mediu și lung, să asigure rezolvarea acestor probleme.

Este de avut în vedere, ca soluție în derulare și a cărei punere în operă a fost întârziată până acum din motive care exced competențele Curții de Apel Cluj și ale Tribunalului Cluj (titularul investiției fiind Ministerul Justiției), supraetajarea și mansardarea unei aripi a Palatului de Justiție, fără însă ca prin aceasta să se rezolve problemele de ansamblu privitoare la situația imobiliară a instanțelor, dar și a parchetelor clujene.

Este motivul pentru care, într-o abordare prospectivă ce își are ca scop rezolvarea completă și pe termen lung și foarte lung a situației

imobiliare, conducerea Curții de Apel Cluj i-a înfățișat și în cursul anului 2011 Ministrului Justiției, domnul Cătălin Predoiu, situația din ce în ce mai dificilă cu care ne confruntăm, insuficiența spațiilor necesare desfășurării activităților profesionale specifice urmând a fi amplificată prin intrarea în vigoare, în viitorul apropiat, a noilor coduri de procedură.

Necesarul fundament al sesizării a fost reprezentat de faptul că reformarea activității de judecată în raport cu noile reglementări impune, între altele, și sporirea numărului sălilor de judecată, iar în cazul parchetelor, al spațiilor alocate desfășurărilor activităților specifice, în caz contrar unele dintre scopurile pe care legiuitorul și le-a propus prin noile reglementări (precum scurtarea duratei judecării) riscând să nu poată fi atinse. Tot astfel, s-a menționat în cuprinsul sesizării că respectul pe care autoritățile judiciare îl datorează justițiabililor, precum și oricăror altor persoane care vin în contact cu autoritățile judiciare, obligă la regândirea situației spațiilor în care se desfășoară activitățile cu publicul, astfel încât acestea să devină mai generoase și să beneficieze de dotări tehnico-materiale adecvate.

În aceste circumstanțe și din perspectiva unor asemenea exigențe, soluția considerată de noi ca fiind cea naturală, transmisă Ministerului Justiției, pe care o reiterăm, este cea reprezentată de redobândirea de către instanțele clujene a părții din clădirea Palatului de Justiție care este în prezent folosită de către Penitenciarul Gherla, ca secție exterioară a acestuia. Este, în aprecierea noastră, o soluție care asigură o revenire la normalitate, obiectivul funcționării optime, în condiții care să garanteze, în plan logistic, reducerea duratei judecării (prin creșterea numărului de săli de judecată puse la dispoziția instanțelor clujene) fiind unul mult prea important pentru a accepta periclitarea lui.

Este de avut în vedere, de altfel, că în condițiile în care majorarea schemelor de personal la nivelul instanțelor apare ca o necesitate ce nu mai poate fi evitată sau amânată prea mult (în condițiile creșterii

constante și semnificative a numărului de procese înregistrate), insuficiența spațiilor din incinta Palatului de Justiție va deveni încă mai pregnantă, reclamând măsuri administrative importante.

Cum alternativa – neconvenabilă, în raport cu soluția de mai sus – nu ar putea fi reprezentată decât de eventuala edificare, achiziționare sau închiriere a unei clădiri care, complementar, să servească drept sediu pentru vreuna din instanțe, devine evident că soluția firească trebuie să fie aceea a redobândirii părții de clădire la care am făcut referire.

Dincolo de contraargumente mai degrabă subiective, dincolo de interesele unui grup profesional restrâns, interesat în menținerea situației actuale, suntem de părere că dezideratul asigurării infrastructurii esențiale pentru un act de judecată de calitate în următoarele zeci de ani – iar lucrul acesta ar trebui să fie evident pentru oricine – este mult prea important, el trebuind asumat ca un imperativ al perioadei imediat următoare.

Nu ignorăm însă nevoia Administrației Naționale a Penitenciarelor de a-i asigura și Penitenciarului Gherla condițiile necesare desfășurării adecvate a activităților sale specifice. Este rațiunea pentru care, încă în prima parte a anului 2010, conducerea Curții de Apel Cluj și a Parchetului de pe lângă aceasta au inițiat discuții cu conducerea Diviziei Gemina în vederea identificării în Cluj-Napoca a unui imobil care, nemaifiind util armatei, să poată fi transmis în administrarea Ministerului Justiției și folosința directă a Penitenciarului Gherla. Posibilitatea există, fiind doar nevoie de o suficientă deschidere din partea decidenților implicați, astfel încât, pe termen mediu și lung, și Penitenciarul Gherla să își îmbunătățească situația.

Dacă, așa cum menționam, Tribunalul Cluj își are sediul în Palatul de Justiție din Cluj-Napoca, trebuie remarcat că și în ce privește Tribunalele Bistrița-Năsăud, Maramureș și Sălaj situația clădirilor-sediu ale acestora este una bună. Precizăm, sub acest

aspect, că atât Tribunalul Bistrița-Năsăud (precum și Judecătoriile Baia Mare, respectiv Bistrița), cât și Tribunalul Maramureș, dispun de clădiri noi, date în folosință după anul 2000, acestea beneficiind de o concepție arhitectonică modernă și de o compartimentare interioară funcțională.

Trebuie remarcat, în ce privește situația în plan imobiliar a Tribunalului Maramureș, că grație implicării conducerii acestuia, în cursul anului 2011 a fost dat în folosință vechiul sediu al tribunalului, astfel că, pe lângă sediul nou, dat în folosință în anul 2000, Tribunalul Maramureș beneficiază de o importantă creștere a fondului său imobiliar. În felul acesta, sunt asigurate, pentru acest tribunal, precum și pentru Judecătoria Baia Mare, spațiile necesare desfășurării activității în condiții care pot fi considerate foarte bune inclusiv prin raportare la exigențele ce vor rezulta din preconizata intrare în vigoare a noilor coduri substanțiale și procedurale (civil, penal, procesual-civil și procesual-penal). Au fost finalizate și lucrările de extindere și reabilitare a sediului Judecătoriei Vișeu de Sus, ceea ce va însemna că la nivelul Tribunalului Maramureș toate instanțele dispun de sedii adecvate, fiind de avut în vedere și că la Judecătoria Sighetu Marmației au început lucrări de reparații capitale.

Amintim aici și că, urmare a implicării conducerii Tribunalului Bistrița-Năsăud, a început construirea unui sediu nou pentru Judecătoria Beclean.

Tribunalul Sălaj, la rândul său, dispune de o clădire renovată capital și, în privința spațiilor interioare, extinsă prin valorificarea mansardei, astfel că atât activitatea sa proprie, cât și aceea a Judecătoriei Zalău (care funcționează în același imobil), se pot desfășura în bune condiții, cu precizarea însă că, prin raportare la noile Coduri de procedură, spațiul de care aceste două instanțe dispun s-ar putea dovedi insuficient.

Judecătoria Jibou dispune, la rândul ei, de un sediu nou, această instanță fiind dată în funcțiune către sfârșitul anului 2008.

De sedii noi sau, după caz, modernizate în perioada 2000-2006, dispun și Judecătoriile Huedin, Dej, Năsăud, Sighetu Marmăției, Dragomirești, Târgu-Lăpuș și Șomcuta-Mare, iar în ce privește sediul Judecătoriei Șimleu Silvaniei este necesară alocarea de fonduri pentru reparații capitale.

c) În ce privește **procesul de informatizare** a Curții de Apel Cluj și a instanțelor arondate ei, este de remarcat că, fără rezerve, conducerile instanțelor au înțeles că informatizarea reprezintă un important instrument de eficientizare a activității, ea având rostul de a favoriza și consolida atât performanța judiciară (în principal prin asigurarea accesului judecătorilor la programele de legislație și jurisprudență, dar și la alte baze de date utile), cât și pe cea administrativă a instanțelor.

Situația principalelor echipamente informatice aflate în funcțiune la nivelul Curții de Apel Cluj și al celorlalte instanțe aflate în circumscripția ei se prezintă astfel: 993 de unități PC; 341 imprimante; 120 servere, 36 de infochioșcuri, 40 de scannere pentru arhivarea electronică a documentelor, 13 sisteme de audiere a martorilor sub acoperire și la distanță. Această dotare tehnică acoperă aproape în întregime necesarul instanțelor.

Este necesară însă completarea achizițiilor de echipament de înregistrare audio a ședințelor de judecată, acestea rămânând un segment care, în aplicarea prevederilor art. 13 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, se impune a fi acoperit. Nu am procedat încă, la nivelul Curții de Apel Cluj și al Tribunalului Cluj, la achiziționarea unor sisteme de înregistrare (cu excepția sălii de ședințe penale a Curții de Apel) deoarece Ministerul Justiției, în mod repetat, a dat asigurări că achiziția unui astfel de echipament se va face în perioada următoare chiar de către minister, în cadrul unui program ce va viza toate instanțele din țară.

În aceste zile, din fonduri ale Curții de Apel Cluj, au fost achiziționate componentele necesare realizării unui sistem de videoconferință care să faciliteze dialogul profesional direct între Curtea de Apel Cluj și Tribunalele Maramureș, Bistrița-Năsăud și Sălaj. O asemenea soluție apărea ca necesară, ea facilitând dialogul profesional fără a mai impune deplasări ale judecătorilor de la celelalte tribunale la sediul Curții de Apel Cluj.

În acest mod se vor obține importante economii financiare și de timp, amortizarea investiției urmând a se face într-un interval de timp relativ scurt. Trebuie evidențiate aici implicarea și seriozitatea corpului de informaticieni de la curtea de Apel Cluj și tribunalele aferente curții, care, cu mijloace financiare modeste, au creat și pus în funcțiune un sistem de comunicare care, în premieră pentru o curte de apel din România, unește Curtea de Apel Cluj de tribunale.

CAPITOLUL II

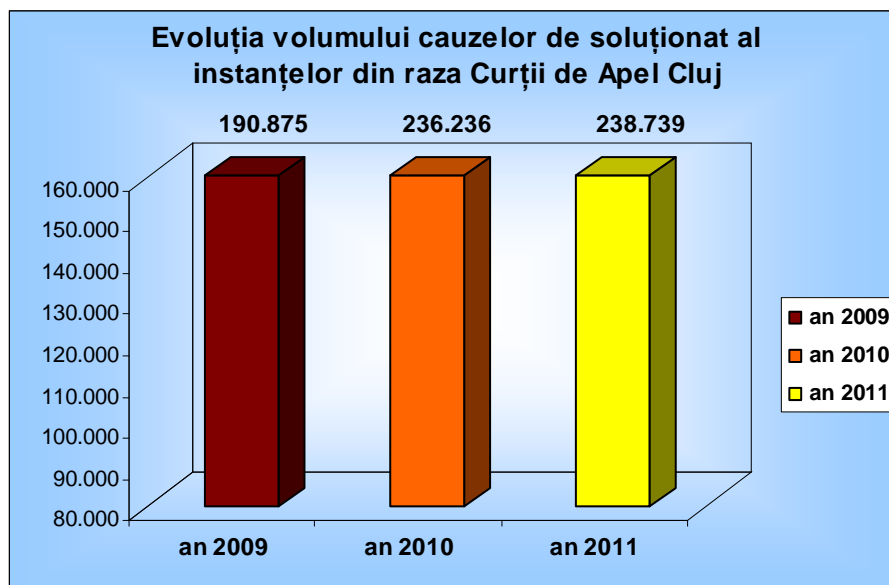
ANALIZA ACTIVITĂȚII CURȚII DE APEL CLUJ ȘI A INSTANȚELOR ARONDATE

II. 1. INDICATORI STATISTICI RELEVANȚI PENTRU ACTIVITATEA INSTANȚEI

II. 1. 1. Volumul de activitate la nivelul Curții de Apel Cluj și al instanțelor arondate

Volumul total de activitate

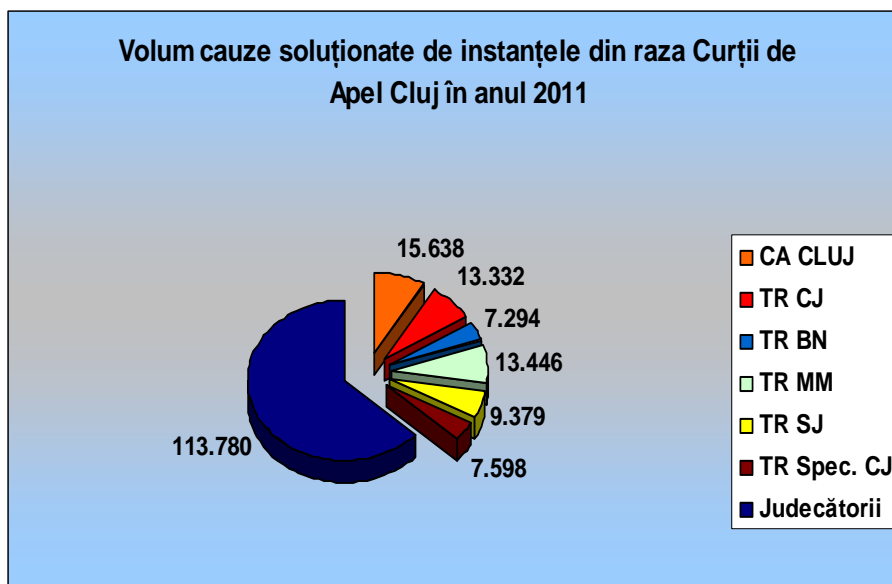
Din analiza datelor statistice referitoare la numărul total al dosarelor de soluționat la nivelul Curții de Apel Cluj și al instanțelor arondate se observă că în anul 2011 au existat 238.739 dosare de soluționat, în creștere față de anii anteriori, când valorile acestui parametru au fost de 190.875 dosare în anul 2009 și, respectiv, de 236.236 dosare în anul 2010.

Din totalul de 238.739 cauze de soluționat, în cursul anului de referință, pe rolul instanțelor din aria de competență a Curții de Apel Cluj au fost înregistrate 182.073 dosare noi (mai puțin față de anul precedent, când numărul acestora a fost de 193.692), la care s-a adăugat un stoc de 56.666 dosare rămase nesoluționate din anul precedent.

La sfârșitul anului 2011, în evidență existau 13.538 de cauze suspendate și un stoc de 58.272 dosare nesoluționate.

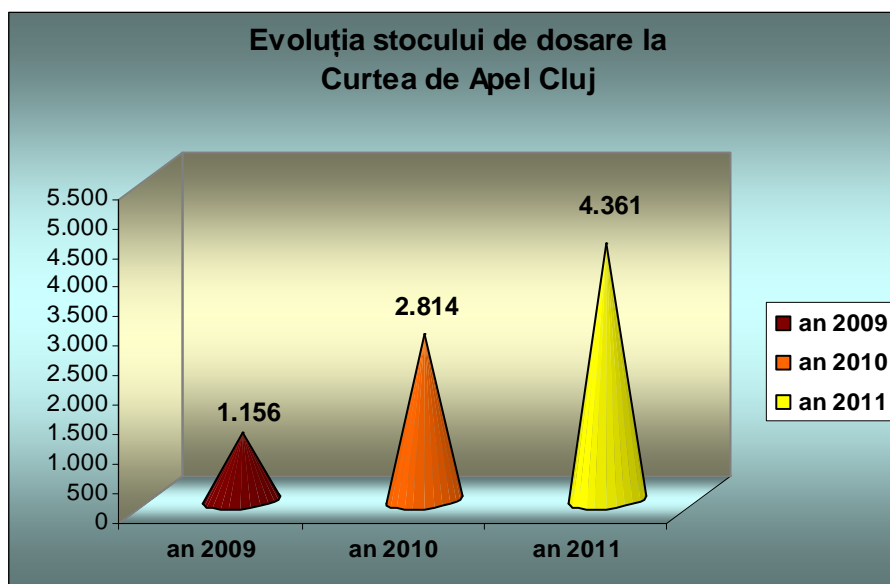
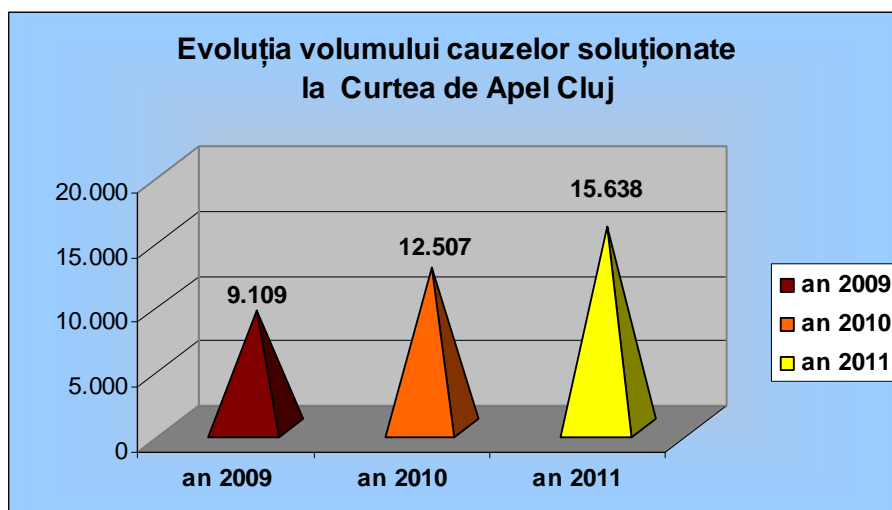
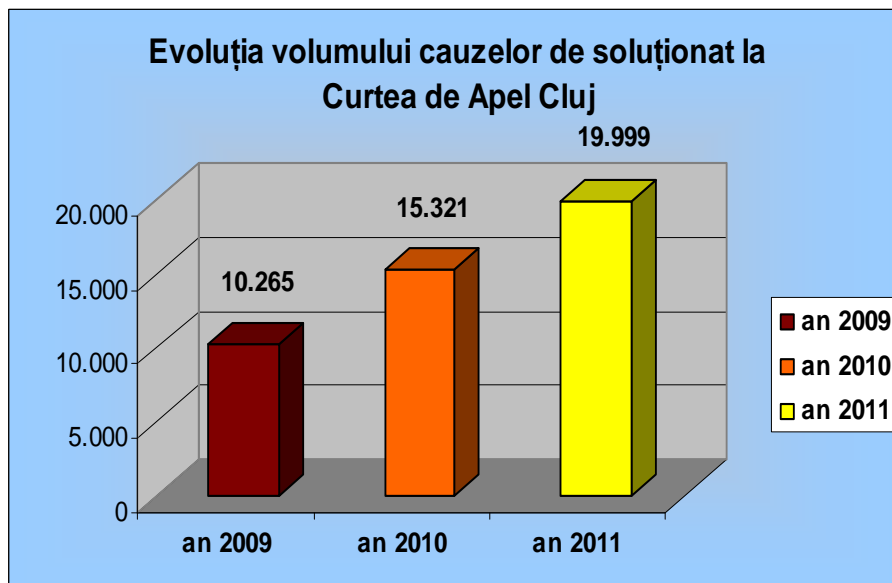
O ușoară creștere s-a manifestat în ceea ce privește situația dosarelor soluționate, numărul lor ajungând la 180.467 dosare în anul 2011, față de anul 2010, când au fost soluționate 179.570 cauze.

Volumul de activitate al Curții de Apel Cluj

În cursul anului 2011, pe rolul Curții de Apel Cluj au intrat 17.185 dosare noi, la care s-a adăugat un stoc de 2.814 dosare din anul precedent, volumul total al cauzelor de soluționat fiind de 19.999 dosare.

Numărul dosarelor soluționate a fost de 15.638, la sfârșitul anului existând un stoc 4.361 de dosare nesoluționate, în creștere față de anul 2010, când în stoc au rămas 2.814 dosare.

Volumul de activitate pe materii și secții specializate

Cele 17.185 dosare nou intrate la Curtea de Apel Cluj au fost repartizate pe secții, după cum urmează:

- la Secția I civilă - 5.538 cauze;
- la Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal – 9.012 cauze;
- la Secția penală și de minori – 2.635 cauze.

Pe materii, cea mai mare pondere a dosarelor nou intrate au deținut-o recursurile înregistrate pe rolul Secției a II-a civile – 7.961 cauze (din care 6.346 doar în materia contenciosului administrativ și fiscal), urmate de recursurile civile (5.330 cauze) și de recursurile în materie penală (2.257 cauze).

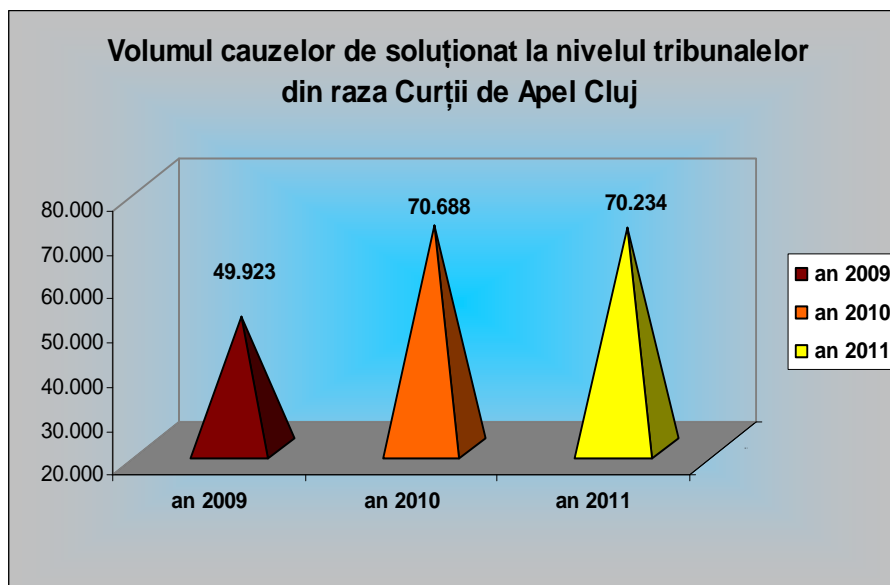
În ceea ce privește structura pe secții specializate, din totalul de 15.638 de dosare soluționate, cele mai multe se regăsesc în cadrul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal - 7.332 dosare, Secția I civilă soluționând 5.845 dosare, iar Secția penală și de minori, 2.461 dosare.

Situația stocului de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2011 se prezintă astfel: 953 dosare la Secția I civilă; 3.100 dosare la Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și 308 dosare la Secția penală și de minori.

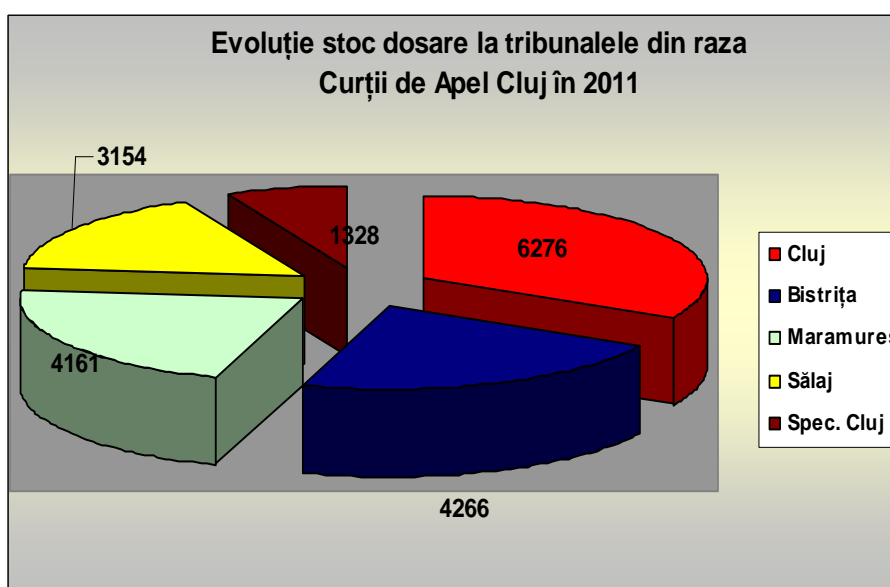
Volumul de activitate la nivelul tribunalelor

În anul 2011, numărul total al dosarelor de soluționat a fost de 70.234, volum aproape neschimbat în comparație cu anul precedent, când tribunalele au avut de soluționat 70.688 de cauze și considerabil mai mare, raportat la anul 2009, când au existat 49.923 de dosare din această categorie.

Din numărul total al dosarelor de soluționat, cele nou intrate au avut o pondere de 53.436, la care s-au adăugat un stoc de 16.798 dosare.

Cauzele soluționate au fost de 51.049, astfel că, la sfârșitul anului 2011, au rămas în stoc 19.185 dosare (în creștere față de anul anterior, când numărul cauzelor nesoluționate a fost de 16.798). Pe tribunale, stocul de dosare s-a încadrat între următoarele valori: Tribunalul Cluj - 6.276 dosare, Tribunalul Bistrița-Năsăud - 4.266 dosare, Tribunalul Maramureș - 4.161 dosare, Tribunalul Sălaj - 3.154 dosare și Tribunalul Specializat Cluj - 1.328 dosare.

Se constată creșteri ale volumului de activitate la Tribunalul Cluj, unde numărul dosarelor de soluționat a ajuns la 19.608, față de

16.639 în anul 2010 și la Tribunalul Maramureș (de la 15.218 dosare în anul 2010 la 17.607 dosare în anul 2011). La celelalte tribunale din aria de competență a Curții de Apel Cluj s-a înregistrat o scădere a volumului de activitate: Tribunalul Bistrița-Năsăud (12.937 dosare în anul 2010; 11.560 dosare în anul 2011), Tribunalul Sălaj (13.234 dosare în anul 2010; 12.533 în anul 2011) și Tribunalul Specializat Cluj (8.926 dosare în anul 2011 față de 12.660 dosare în 2010).

Datele statistice referitoare la activitatea tribunalelor din raza Curții de Apel Cluj relevă faptul că în anul 2011 numărul cauzelor de soluționat în materie civilă a crescut de la 64.909 în 2010 la 65.555 în 2011, iar în materie penală, volumul s-a redus de la 5.779 cauze în 2010, la 4.679 cauze în 2011.

În ceea ce privește numărul dosarelor soluționate, se evidențiază Tribunalul Maramureș, cu 13.446 dosare, urmat la mică distanță de Tribunalul Cluj, cu 13.332 dosare, valorile realizate de celelalte tribunale fiind mai reduse: 9.379 dosare la Tribunalul Sălaj, 7.598 dosare la Tribunalul Specializat Cluj și 7.294 dosare la Tribunalul Bistrița-Năsăud.

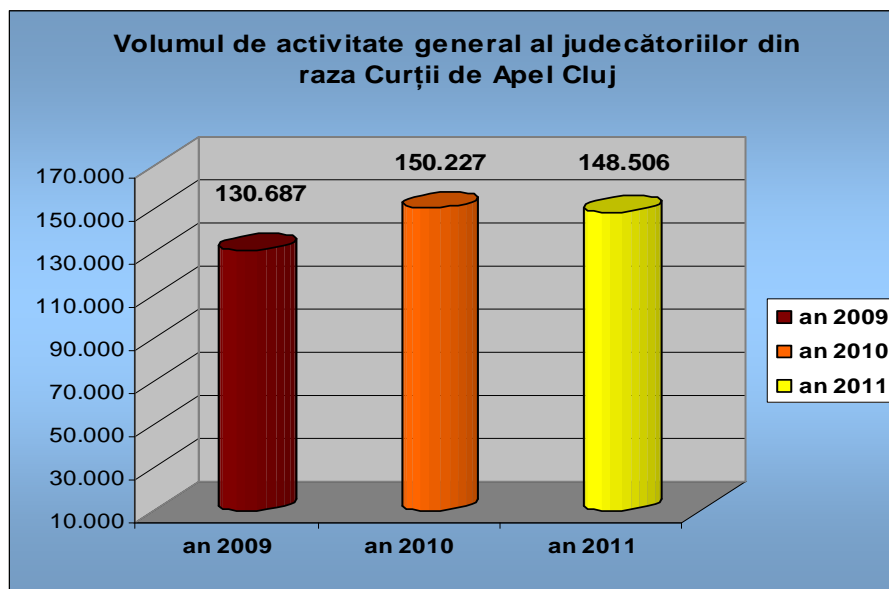
Din totalul de 46.854 dosare soluționate în materia civilă, cea mai mare pondere au avut-o cele soluționate de Tribunalul Maramureș - 12.415 dosare, urmat de Tribunalele Cluj, cu 11.581 dosare, Sălaj, cu 8.796 dosare, Tribunalul Specializat Cluj, cu 7.598 dosare și Bistrița-Năsăud, cu 6.464 dosare.

În materie penală, au fost soluționate 4.195 dosare, valorile pe tribunale, în ordine descrescătoare, fiind următoarele: 1.751 dosare la Tribunalul Cluj, 1.031 dosare la Tribunalul Maramureș, 830 dosare la Tribunalul Bistrița-Năsăud și 583 dosare la Tribunalul Sălaj.

Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor

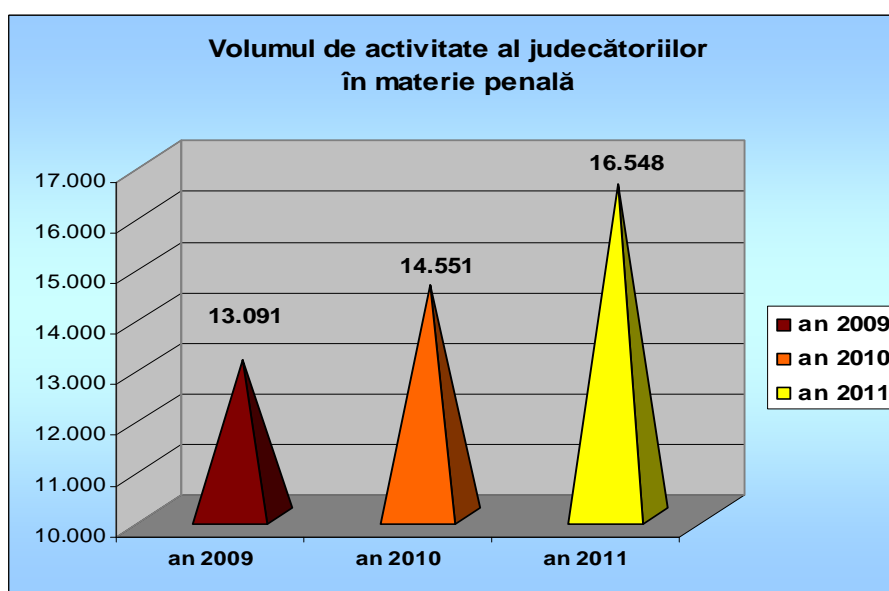
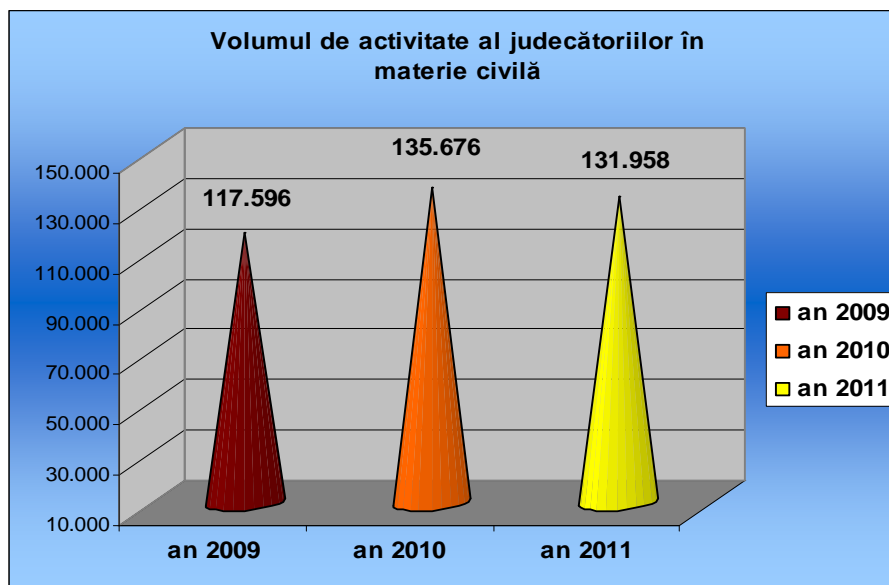
În anul 2011, judecătoriile din raza Curții de Apel Cluj au fost sesizate cu soluționarea a 111.452 dosare (în scădere față de anul 2010 când numărul cauzelor nou intrate a fost de 117.853), la care s-a

adăugat stocul de 37.054 dosare existent la începutul anului 2011, obținându-se un total de 148.506 cauze de soluționat.

Creșteri mai importante ale volumului de activitate se remarcă la Judecătoriile: Năsăud (de la 4.860 cauze de soluționat în anul 2010 la 7.613 cauze în anul 2011), Bistrița (de la 15.913 cauze în 2010 la 17.915 cauze în 2011), Baia-Mare (de la 18.221 cauze în 2010 la 19.880 în anul 2011) și de mai mică amploare la Judecătoriile Jibou, Zalău, Gherla și Huedin.

În comparație cu anul anterior, numărul cauzelor de soluționat a scăzut, în materie civilă, de la 135.676 în 2010, la 131.958 în 2011, în timp ce, în materie penală se constată o creștere de la 14.551 cauze în anul 2010 la 16.548 cauze în anul 2011.

Din evidențele statistice întocmite la nivelul judecătoriilor cu privire la volumul cauzelor soluționate, se poate observa faptul că numărul dosarelor din această categorie s-a menținut aproximativ la același nivel, în anul 2010 fiind soluționate 113.173. dosare, iar în anul 2011, 113.870 dosare.

A terminat anul cu 37.106 dosare soluționate - în scădere ușoară față de anul anterior, când s-au soluționat 38.678 dosare - Judecătoria Cluj-Napoca, urmată la mare distanță de Judecătoriile Baia-Mare, cu 15.154 dosare și Bistrița, cu 12.949 dosare, la cealaltă extremă situându-se Judecătoriile Șomcuta-Mare (612 dosare), Târgu-Lăpuș (946 dosare), Dragomirești (1.119 dosare) și Huedin (1.962 dosare).

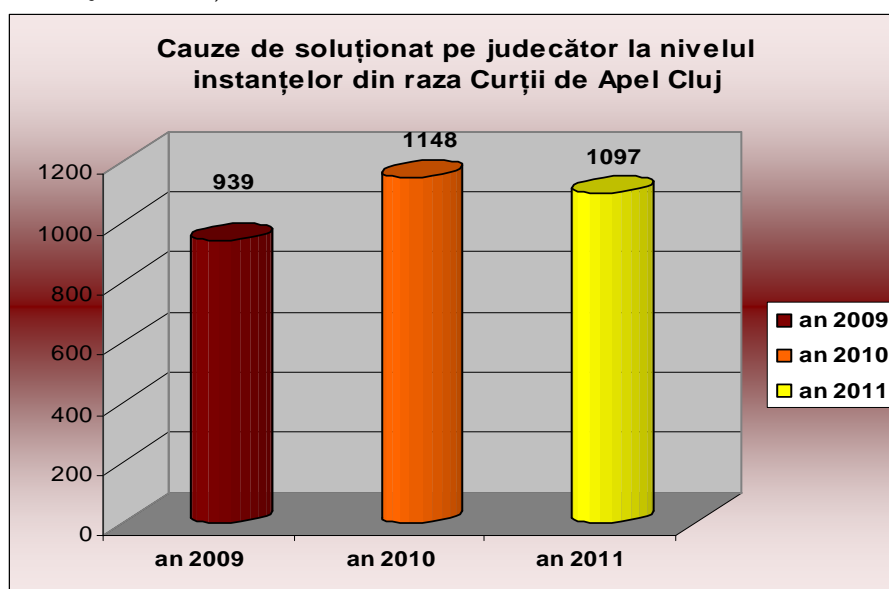
Pe materii, în anul 2011 judecătoria au soluționat 100.129 dosare, în materie civilă (valoare apropiată de cea din anul 2010, când au fost soluționate 101.299 dosare) și 13.651 dosare în materie penală, în creștere față de anul precedent, când numărul dosarelor soluționate a fost de 11.874.

Numărul cauzelor de soluționat și al celor soluționate continuă să înregistreze valori mari în raport cu media europeană, atât la nivelul curții și cât și la nivelul tribunalelor, menținându-se, în general, la cote ridicate, la fel ca și în anii precedenți.

II.1.2. Încărcătura pe judecător

În anul de referință, judecătorii de la Curtea de Apel Cluj și de la instanțele din circumscripția acesteia au avut de soluționat, în medie, 1.097 dosare (față de 1.148 dosare în 2010 și 939 dosare în 2009), din datele statistice întocmite pe categorii de instanțe, reieșind că la nivelul judecătoriilor, media cauzelor de soluționat pe judecător a fost de 1.151, la tribunale de 1.021 cauze, iar la Curtea de Apel Cluj de 1.094 cauze.

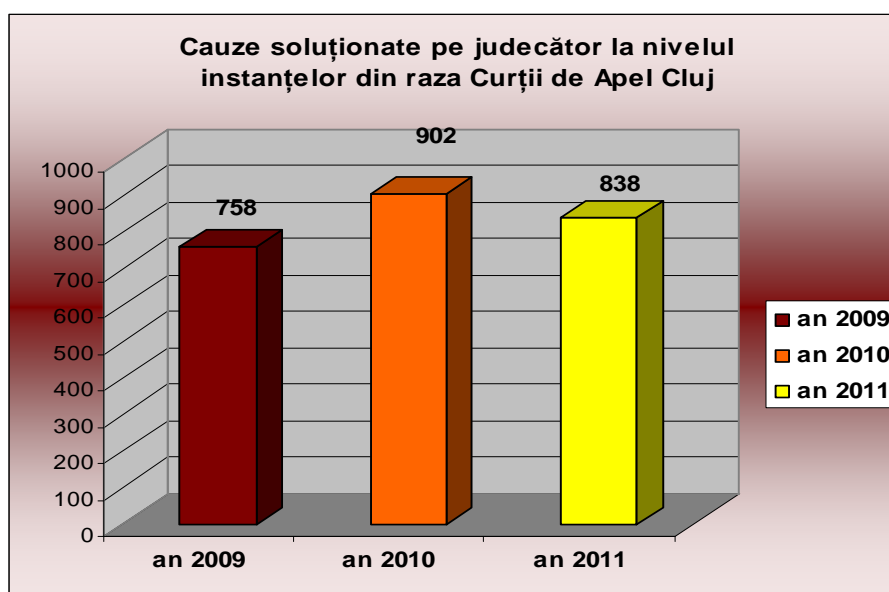
Peste media de 1.021 cauze de soluționat pe judecător, obținută de tribunalele arondate Curții de Apel Cluj s-au situat Tribunalul Sălaj (1.181 cauze), Tribunalul Specializat Cluj (1.154 cauze) și Tribunalul Cluj (1.028 cauze), iar sub această medie, Tribunalele Maramureș, cu 1.002 cauze și Bistrița-Năsăud, cu 865 cauze.

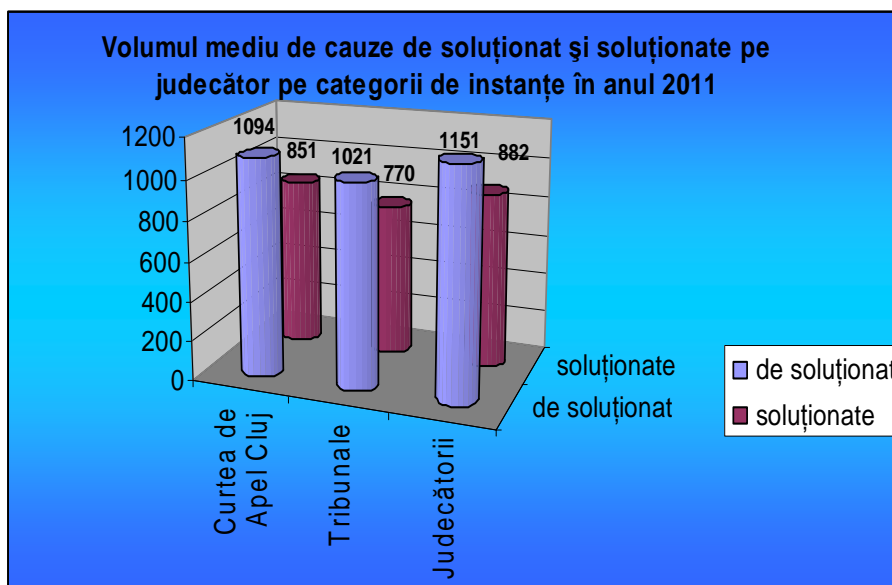
La nivelul judecătoriilor, se disting cu valori peste media de 1.151 cauze, Judecătoriile Șimleu-Silvaniei (1.633 cauze), Cluj-Napoca (1.521 cauze), Baia-Mare (1.325 cauze) și Bistrița (1.194 cauze), sub medie aflându-se Judecătoriile Dragomirești (420 cauze), Târgu-Lăpuș (624 cauze) și Jibou (734 cauze).

În ceea ce privește numărul cauzelor soluționate pe judecător, valorile realizate în anul 2011 variază în funcție de competența materială a instanțelor, de compunerea completelor de judecată și de gradul de ocupare a posturilor de judecători.

O dificultate suplimentară în această evaluare o constituie aprecierea numărului real de judecători, în condițiile în care au existat multe posturi de judecători vacante, unii magistrați și-au încetat activitatea prin pensionare, iar alții au fost transferați.

În aceste condiții, judecătorii de la instanțele din aria de competență a Curții de Apel Cluj au soluționat în anul 2011, în medie, 838 dosare, față de 902 dosare în anul 2010, pe categorii de instanțe, acest indicator prezentându-se astfel: 882 cauze la judecătorii, 770 cauze la tribunale, 851 cauze la Curtea de Apel Cluj.

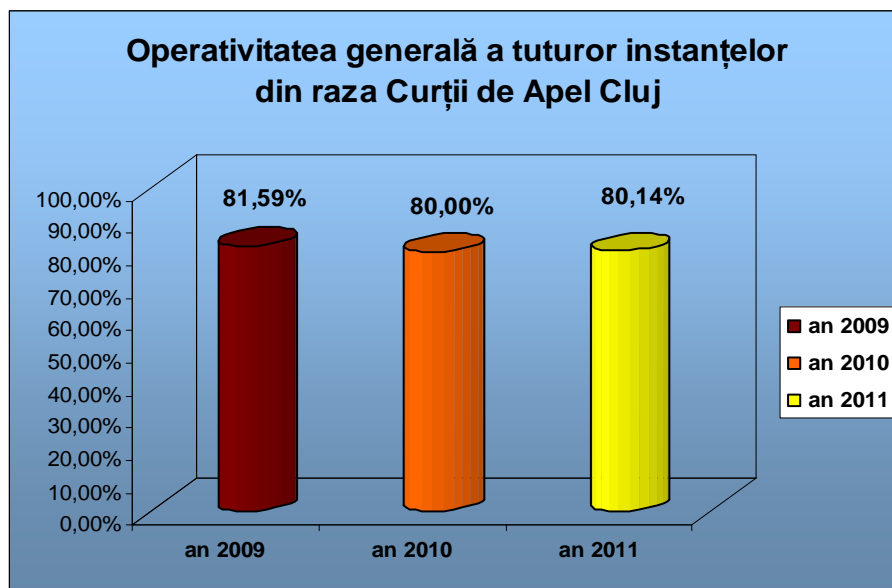
Au avut valori peste media de 770 cauze pe judecător Tribunalul Specializat Cluj (1.016 cauze), Tribunalul Sălaj (892 cauze) și Tribunalul Maramureș (777 cauze), iar sub medie, Tribunalele Bistrița-Năsăud (564 cauze) și Cluj (767 cauze pe judecător).

La judecătorii, media de 882 de dosare soluționate pe judecător a fost depășită de Judecătoriile Cluj-Napoca (1.160 cauze), Baia-Mare (1.010 cauze), Șimleu-Silvaniei (982 cauze) și Gherla (953 cauze pe judecător), la polul opus găsindu-se judecătoriile Dragomirești (373 cauze pe judecător), Târgu-Lăpuș (473 cauze pe judecător), Șomcuta-Mare (612 cauze pe judecător) și Jibou (610 cauze pe judecător).

II. 1. 3. Operativitatea la nivelul Curții de Apel Cluj și al instanțelor arondate

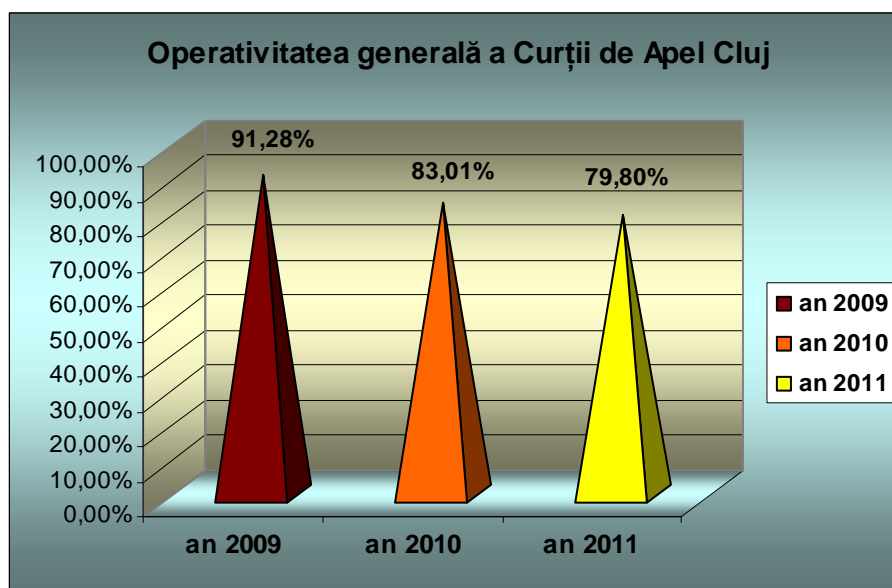
Indicele de operativitate generală obținut de instanțele din aria de competență a Curții de Apel Cluj a rămas aproape neschimbat în ultimii trei ani, valorile înregistrate de acest parametru fiind de 80,14% în anul 2011, 80,00% în 2010 și 81,59 % în anul 2009.

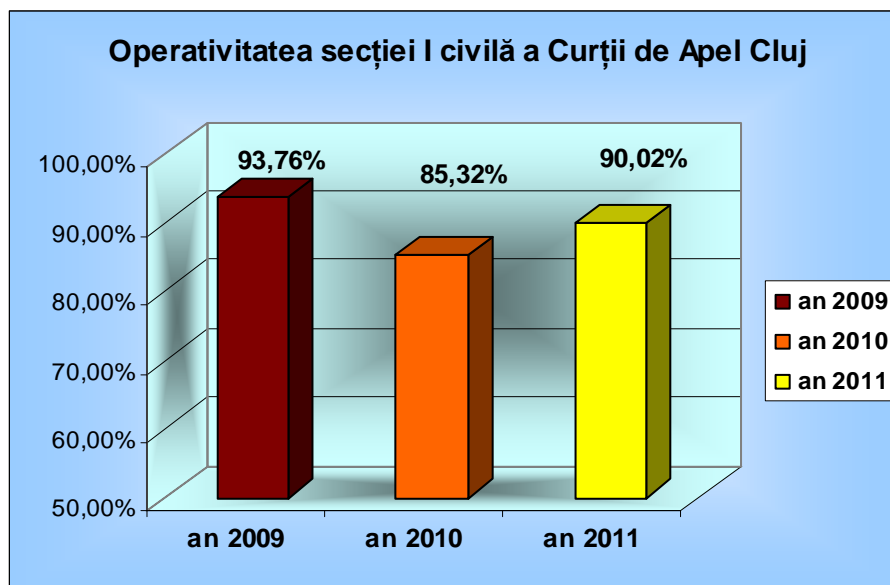
Pe categorii de instanțe, Curtea de Apel Cluj a realizat o operativitate de 79,80%; la nivelul tribunalelor s-a obținut un procent de 77,68%, iar la judecătorii, 81,34%.

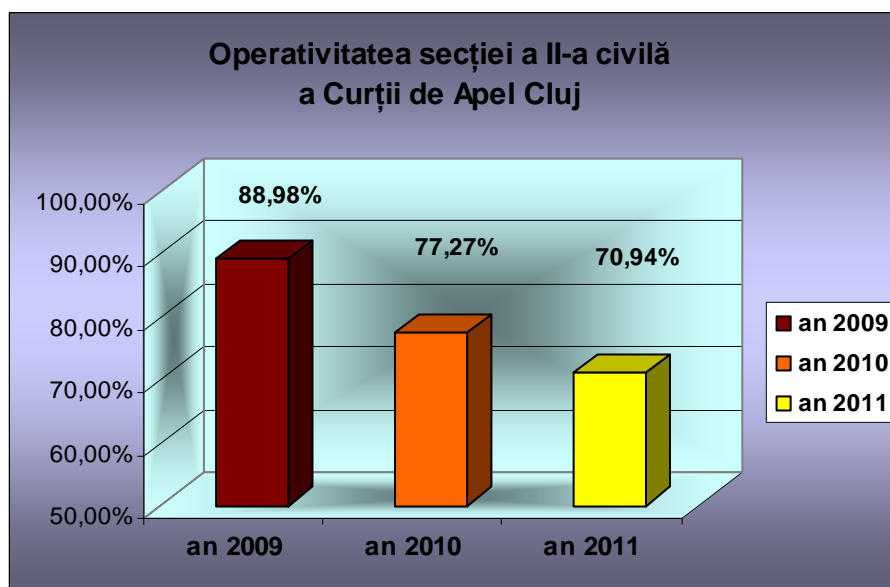
Operativitatea la nivelul Curții de Apel Cluj

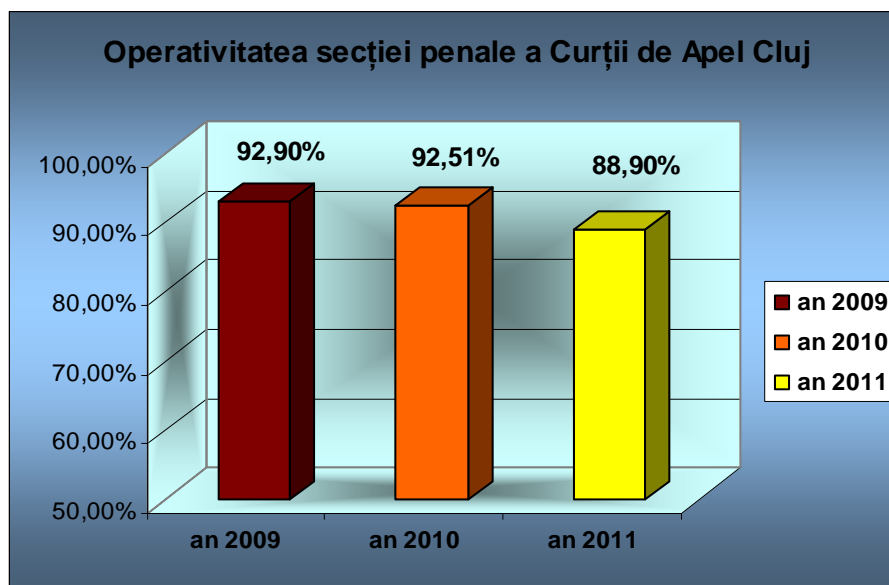
Operativitatea de soluționare a cauzelor la nivelul Curții de Apel Cluj, ca instanță de sine stătătoare, a fost de 79,80%, în scădere, atât față de anul 2010, când s-a înregistrat un procent de 83,01%, cât și față de anul 2009, când indicele de operativitate a fost de 91,28%.

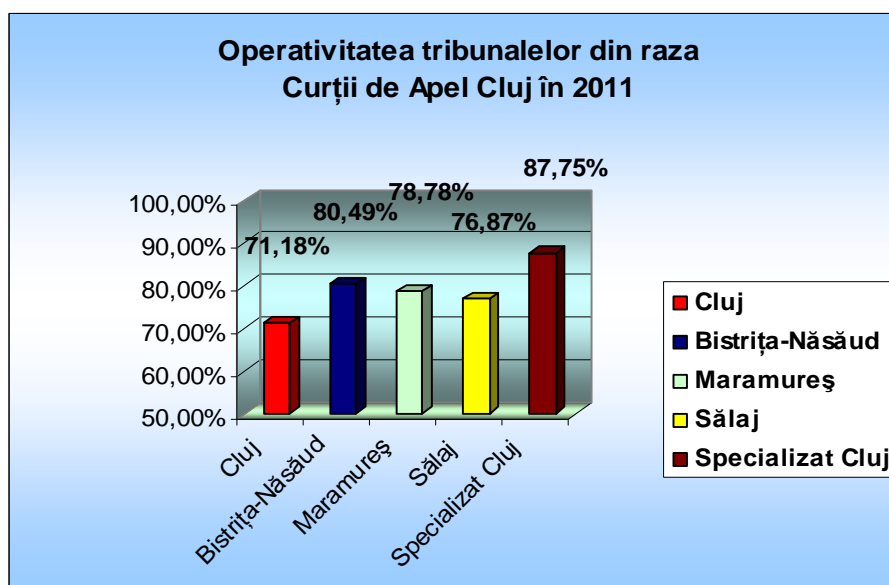
În anul 2011 operativitate a crescut la nivelul Secției I civile, de la 85,32% în 2010 la 90,02%, în timp ce, la celelalte două secții valoarea acestui indicator a suferit o diminuare, de la 77,27% în anul 2010 la 70,94% în 2011, în cazul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal și, respectiv, de la 92,51% în anul 2010 la 88,90% în anul 2011, în cazul Secției penale și de minori.

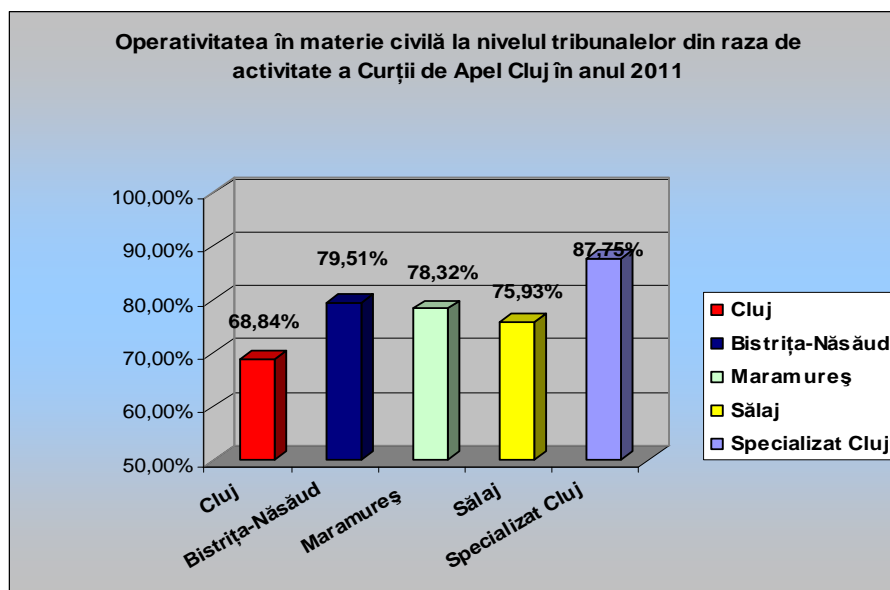
Operativitatea la nivelul tribunalelor

Comparativ cu anul 2010, operativitatea de soluționare a cauzelor la nivelul tribunalelor a scăzut de la 80,17% la 77,68%, indicele de operativitate realizat de fiecare tribunal, în parte, încadrându-se între următoarele valori: Tribunalul Specializat Cluj – 87,75 %, Tribunalul Bistrița-Năsăud - 80,49%, Tribunalul Maramureș – 78,78%, Tribunalul Sălaj – 76,87% și Tribunalul Cluj - 71,18%.

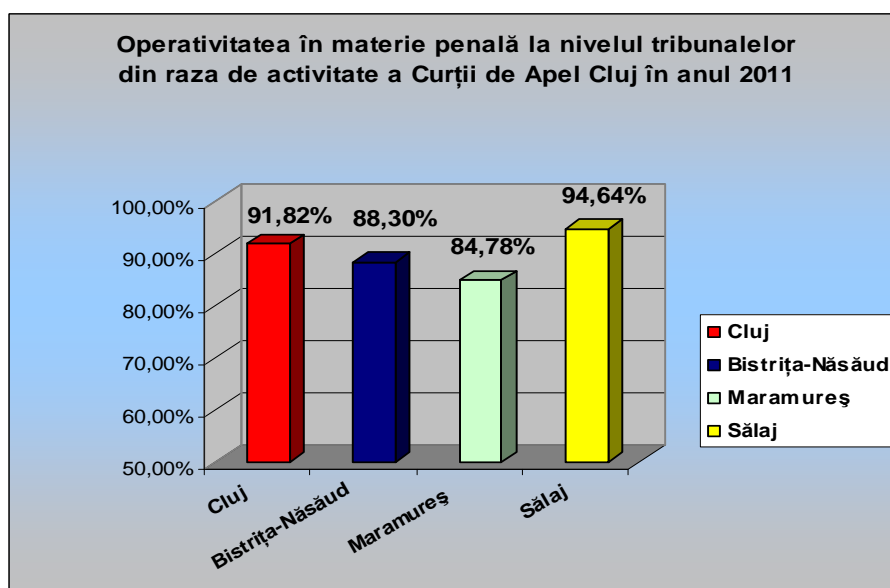

În materie civilă, indicele de operativitate a scăzut de la 79,23% în anul 2010 la 76,76% în anul 2011.

Valori peste media de 76,76% au fost obținute de Tribunalul Specializat Cluj (87,75%), Tribunalul Bistrița-Năsăud (79,51%) și Tribunalul Maramureș (78,32%), în timp ce Tribunalul Sălaj, cu 75,93% și Tribunalul Cluj, cu 68,84%, s-au situat sub media arătată.

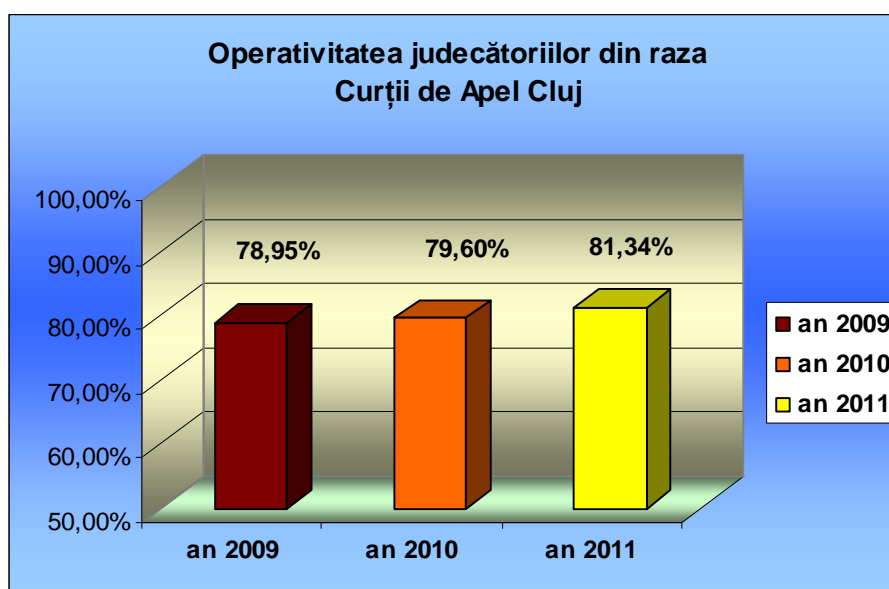

În materie penală, operativitatea a fost de 89,66%, ușor mai scăzută în raport cu anul 2010, când acest parametru a atins valoarea de 90,27%, cele mai mari procente fiind obținute de Tribunalul Sălaj, cu 94,64%, urmat de Tribunalele Cluj - 91,82%, Bistrița-Năsăud - 88,30% și Maramureș - 84,78%.

Operativitatea la nivelul judecătoriilor

Indicele general de operativitate în soluționarea cauzelor la judecătorii a fost de 81,34%, mai mare atât față de anul precedent, când acesta a atins valoarea de 79,60%, cât și față de anul 2009, când s-a realizat o operativitate de 78,95%.

Raportat la media generală, au obținut un indice de operativitate superior Judecătoriile Dragomirești (91,79%), Dej (90,50%), Gherla (87,47%), Vișeu de Sus (84,65%), Jibou (84,37%), Beclean (83,56%), Turda (83,06%), Huedin (82,92%), Bistrița (82,60%) și Sighetu-Marmației (82,42%),

La cealaltă extremă s-au situat Judecătoriile Șimleu-Silvaniei (63,19%), Năsăud (74,26%), Zalău (78,38%), Baia Mare (79,34%) și Târgu-Lăpuș (79,76%).

Pe materii, s-a manifestat aceeași tendință ascendentă, atât în civil - unde operativitatea a urcat de la 79,37% în 2010 la 81,18% - cât și în materie penală, unde s-a înregistrat un procent de 82,51% față de 81,63% în 2010.

În civil, se disting prin valoarea ridicată a operativității Judecătoriile Dragomirești (92,77%), Dej (90,57%), Gherla (85,76%), Jibou (84,78%), Vișeu de Sus (84,72%) și Huedin (84,42%),

Cu o operativitate mai slabă în materie civilă au încheiat anul Judecătoriale Șimleu-Silvaniei (64,57%), Năsăud (74,18%) și Baia-Mare (77,91%).

În materie penală, media de 82,51% a fost depășită de Judecătoriale Dej (90,31%), Gherla (90,05%), Târgu-Lăpuș (88,35%), Bistrița (86,74%), Baia Mare (86,40%), Dragomirești (84,28%), Vișeu de Sus (84,01%) și Beclean (82,78%), sub acest prag aflându-se Judecătoriale Șimleu-Silvaniei (53,38%), Huedin (72,35%), Cluj-Napoca (73,30%), Zalău (74,73%), Năsăud (75,34%), Sighetu-Marmației (77,64%), Șomcuta-Mare (77,66%) Turda, (80,17%) și Jibou (81,96%).

Operativitatea pe judecător

Operativitatea medie pe judecător, la nivelul Curții de Apel Cluj și al instanțelor din aria sa de competență a fost de 76,39%, constatându-se o ușoară scădere față de valoarea de 78,57% înregistrată în anul 2010.

Pe categorii de instanțe, această tendință descendentă se poate observa atât în cazul Curții de Apel Cluj, unde operativitatea medie pe judecător a scăzut de la 81,37% în anul 2010 la 77,78% în 2011, cât și în cazul tribunalelor, la nivelul cărora s-a realizat o operativitate medie de 75,41% în anul 2011, față de 81,97% în anul 2010.

În cazul judecătoriilor, se evidențiază o îmbunătățire a operativității medii pe judecător (de la 75,33% în 2010 la 76,62% în anul 2011).

Concluzii privind evoluția indicatorilor statistici la nivelul instanței în anul 2011. Vulnerabilități identificate. Măsuri de remediere propuse.

Un examen comparativ al datelor statistice aferente anilor 2010 – 2011 relevă o tendință generală de creștere a volumului de cauze înregistrate atât la Curtea de Apel Cluj, cât și la unele dintre instanțele din circumscripția acesteia.

Deși, față de anul 2010, s-a majorat numărul instanțelor la care indicatorul de volum (atât sub aspectul dosarelor înregistrate, cât și sub acela al hotărârilor pronunțate), a înregistrat scăderi - Tribunalul Bistrița-Năsud, Tribunalul Sălaj, Tribunalul Specializat Cluj, precum și o bună parte a judecătoriilor (Cluj-Napoca, Turda, Dej, Beclean, Vișeu de Sus, Sighetu-Marmației, Dragomirești, Târgu Lăpuș, Șomcuta-Mare), ori a rămas la același nivel, diminuările volumului de activitate, raportat la media europeană, sunt ne semnificative.

Îngrijorător este faptul că la nivelul tribunalelor încărcătura pe judecător se situează la un nivel mult mai ridicat decât acela pe care exigențele asociate unei justiții de calitate l-ar impune.

Afirmăm aceasta având în vedere și faptul că, în mod obișnuit, procesele și cererile ce intră în sfera de jurisdicție a tribunalelor, fie că este vorba de judecată în primă instanță, fie că este vorba de judecată în apel sau în recurs, se caracterizează de multe ori printr-un nivel de complexitate ridicat, ceea ce face ca efortul de studiu al dosarului, precum și cel specific deliberării și motivării hotărârii să fie, în genere, ridicat.

Or, perpetuarea unei asemenea situații riscă, pe termen mediu și lung, să genereze oboseală și uzură, să altereze atitudinea judecătorului față de dosar și, în directă consecință, calitatea actului de judecată.

Analiza indicatorilor statistici evidențiază faptul că încărcătura pe judecător este ridicată și la nivelul unora dintre judecătorii, consecințele în planul calității judecății fiind, de asemenea, negative.

Amintim că am uzat de asemenea considerații și în rapoartele de analiză a activității desfășurate de Curtea de Apel Cluj în anii 2009 și 2010. Le reiterăm aici, cu speranța că, mai mult decât în anul precedent, ele vor fi auzite și înțelese de decidenții politici și guvernamentali.

II. 2. ASPECTE CALITATIVE

II. 2. 1. Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare.

Din totalul de 15.638 hotărâri pronunțate în anul 2011 de Curtea de Apel Cluj, ca instanță de sine stătătoare, au fost atacate 1.200 hotărâri, rezultând o pondere a atacabilității de 7,67%.

La nivelul tribunalelor (incluzând și Tribunalul Specializat Cluj), din cele 51.049 dosare soluționate au fost atacate 12.116 hotărâri, ceea ce a determinat o pondere a atacabilității de 23,73%.

Procentual, cele mai multe hotărâri au fost atacate la Tribunalul Sălaj (51,02%) și la Tribunalul Bistrița-Năsăud (36,40%), la celălalt pol situându-se Tribunalul Comercial Cluj, cu 11,62%.

La judecătoriile din cadrul Curții de Apel Cluj, parametrii analizați se prezintă după cum urmează:

- numărul hotărârilor pronunțate - 113.780;
- hotărâri atacate - 11.560;
- ponderea atacabilității - 10,16%;

Cel mai mare procent de atacabilitate l-au avut Judecătoriile Vișeu de Sus (19,41%), Dragomirești (16,26%), Sighetu-Marmației (16,04%) și Șomcuta Mare (13,39%), valorile cele mai mici ale acestui indicator fiind înregistrate la Judecătoriile Huedin (4,69%), Năsăud (6,73%), Turda (7,10%) Gherla (8,77% și Baia Mare (8,93%).

Indicele de casare/menținere a hotărârilor în căile de atac.

La Curtea de Apel Cluj, din cele 1.200 hotărâri atacate au fost modificate sau desființate 84 de hotărâri, ceea ce reprezintă un indice de casare de 0,54%.

Media indicelui de casare obținută la nivelul tribunalelor a fost de 3,40%, ca urmare a desființării sau modificării unui număr de 1.736 hotărâri din totalul de 12.116 hotărâri atacate.

O valoare peste media indicelui de casare s-a înregistrat la Tribunalul Bistrița-Năsăud, cu 12,64%, cele mai mici procente ale

acestui indicator regăsindu-se la Tribunalul Specializat Cluj (0,93%) și la Tribunalul Maramureș (0,98%).

La judecătorii, media indicelui de casare a fost de 2,12%, din cele 113.780 hotărâri pronunțate fiind atacate 11.560 (10,16%) și desființate sau modificate 2.417 de hotărâri.

Printre judecătoriile care au avut un indice de casare mai mare se numără Judecătoriile Vișeu de Sus (4,68%), Huedin (4,43%), Dragomirești (4,02%), Șimleu Silvaniei (4,02%) și Târgu-Lăpuș (4,01%), la polul opus situându-se Judecătoriile Cluj-Napoca (1,19%), Năsăud (1,40%) și Baia Mare (1,95%), valori sub medie obținând și Judecătoriile Dej (2,05%) și Gherla (2,08%).

Este de subliniat faptul că în procentele arătate sunt cuprinse și hotărârile desființate sau modificate în căile de atac pentru motive neimputabile judecătorilor.

Principalele motive de casare/desființare a hotărârilor

Dintre motivele de casare sau desființare identificate, în materie civilă, comercială și de contencios administrativ cele mai frecvente greșeli au constat în:

- aplicarea greșită sau necorespunzătoare a dispozițiilor legale;
- neobservarea prevederilor legale referitoare la competență și calificarea greșită a naturii litigiului;
- aprecierea greșită a probelor;
- aprecierea eronată a stării de fapt;
- neclarificarea situației juridice a bunurilor ce formează obiectul litigiului;
- aplicarea greșită ori interpretarea necorespunzătoare a unor norme și instituții de drept material și procesual;

În materie penală, cele mai importante motive de casare/desființare reținute sunt:

- încălcarea normelor de procedură ce reglementează desfășurarea procesului, sancționate cu nulitatea absolută,

cum ar fi citarea părților, compunerea instanței, competența materială, garantarea dreptului la apărare, etc.

- încadrarea juridică greșită a faptelor;
- nepronunțarea asupra unor motive de apel;
- nerezolvarea laturii civile;
- greșita individualizare a pedepselor;
- instrumentarea defectuoasă a dosarului la instanța de fond;

II. 2. 2. Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor, pe materii.

Asigurarea unui termen optim și previzibil pentru desfășurarea procesului preocupă, în continuare, sistemul judiciar românesc. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a creat o bogată jurisprudență în materia termenului rezonabil, evocând în mod repetat principiul conform căruia o justiție care nu soluționează cauzele într-un termen optim este, de fapt, o justiție ratată (*justice delayed is justice denied*).

În interpretarea pe care a dat-o art.6 din Convenție, Curtea europeană a decis că aprecierea caracterului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare trebuie să fie făcută în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale, precum și prin raportare la următoarele criterii: complexitatea cauzei în fapt și în drept, comportamentul părților din proces, comportamentul autorităților statale, acest din urmă criteriu putând să cuprindă, în anumite situații, și importanța litigiului pentru cei interesați, determinantă pentru aprecierea duratei (având în vedere și posibilitatea ca reclamantul să fi contribuit, el însuși, la prelungirea procesului). Totodată, trebuie luate în considerare dificultățile, precum și complexitatea cazului, cât și importanța litigiului pentru partea care solicită despăgubiri (aprecierea acestor aspecte se va face de către o persoană cu expertiza necesară), comportamentul autorităților și instanțelor competente, precum și comportamentul terților, în măsura în care aceasta nu se poate imputa instanței sau statului. În cazul în care există posibilitatea tergiversării

procesului prin solicitarea de expertize, se va stabili dacă instanța are vreo vină sau nu, iar în acest sens vor fi luate în considerare toate circumstanțele cauzei. Contează, în special, în ce măsură instanța a întreprins pașii necesari pentru ca expertizele să fie obținute în mod operativ, precum și ce posibilitate de selectare și înlocuire a experților a avut instanța în cazul concret. În dosarele privind minorii (încredințarea minorului și dreptul de vizitare a acestuia), la stabilirea caracterului rezonabil al duratei se va ține seama și de percepția minorului asupra timpului [a se vedea, printre multe altele, *Frydlender împotriva Franței* (GC), nr. 30979/96, pct. 43, CEDO 2000).

În materie penală, criteriile după care se apreciază termenul rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul inculpatului și cel al autorităților competente.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că momentul de la care începe să curgă termenul rezonabil este data la care o persoană este acuzată – data sesizării jurisdicției competente cu judecarea unei anumite infracțiuni, potrivit dispozițiilor legii naționale sau, de regulă, o dată anterioară – data deschiderii unei anchete preliminare, data arestării sau o altă dată, potrivit normelor procesuale ale statelor contractante. În ceea ce privește momentul finalizării procedurii, luat în considerare pentru calculul termenului rezonabil – *dies ad quem* – aceasta coincide cu data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare sau de achitare.

Durata de soluționare a unui dosar diferă în funcție de obiectul infracțiunii, numărul părților și gradul de complexitate.

Astfel, infracțiunile economice, cele privind spălarea de bani, cele care pun în discuție starea de capacitate psiho-fizică a persoanei sau alte asemenea infracțiuni prezintă anumite particularități ale probatoriului; expertizele necesare lămuririi cauzei întârzie adesea activitatea de judecată, timpul necesar efectuării cercetării judecătorești variind între 1-2 ani, poate chiar mai mult.

În cazul infracțiunilor de criminalitate organizată, cercetarea judecătorească este anevoioasă, fiind nevoie de un timp mai mare pentru administrarea tuturor probelor, în multe dintre cazuri depășindu-se 1 an, mai cu seamă atunci când grupurile sunt asociate în vederea săvârșirii de infracțiuni economice.

În ceea ce privește cauzele soluționate de Secția I civilă, s-a constatat intensificarea preocupării judecătorilor pentru soluționarea cu celeritate a cauzelor. În concret, s-au acordat termene în continuare, s-au luat, în conformitate cu art. 97 alin.1 din Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, măsurile necesare pregătirii judecății, constând în: emiterea unor adrese, atașarea unor dosare, citarea părților cu mențiunea depunerii exemplarelor necesare pentru comunicare (în special în cazul căilor de atac); periodic se verifică de către președintele de complet și de către președintele de secție situația dosarelor suspendate, luându-se măsurile necesare pentru finalizarea lor.

Se mai cuvine menționat că în anul 2011, numărul total al dosarelor de soluționat a fost 310 apeluri, față de 509 dosare de apel în anul 2010, din care au fost soluționate un număr de 266 apeluri, cu 110 mai puține decât în anul 2010, când au fost soluționate 376 apeluri.

Scăderea numărului de apeluri înregistrate și implicit soluționate, a fost cauzată pe de-o parte de scăderea numărului general al cauzelor nou-intrate în cursul anului 2011, la această secție, precum și de efectele dispozițiilor art. XII și art. XIII din Legea nr. 202/2010, conform cărora hotărârile pronunțate potrivit art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, și conform art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, sunt supuse numai recursului de competența curții de apel, fiind suprimată calea de atac a apelului.

Cu toate că operativitatea Secției I-a civile a fost de 90,02 %, acest procent a fost afectat de soluționarea cu întârziere a recursului în interesul legii, inițiat de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, privind aplicarea dispozițiilor Legii nr. 119/2010, raportat la art. 20 alin. (2) din Constituție, art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 14 din Convenție, referitoare la recalcularea pensiilor prevăzute de art. 1 din lege, prin decizia nr. 29 din 12 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 27 decembrie 2011.

Lipsa celerității în soluționarea recursului cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție a determinat, inițial, multiple amânări ale dosarelor și, ulterior, suspendarea acestora, lucru care a condus la diminuarea procentului de dosare soluționate.

În ceea ce privește Secția a II-a civilă, contencios administrativ și fiscal, în cursul anului 2011, s-a înregistrat o creștere semnificativă a cauzelor aflate în recurs. În principal, aceste cauze au aparținut materiei contenciosului fiscal și au avut ca obiect restituirea taxei pe poluare, prevăzută de O.U.G nr. 50/2008.

Numărul acestor dosare a început să crească încă din a doua parte a anului 2010, astfel că dosarele înregistrate după data de 20 iunie 2010, au primit termen de judecată în luna ianuarie 2011. În anul 2011, în cadrul secției au funcționat 5 complete de recurs din care doar 3 au avut repartizate doar dosare de contencios administrativ, iar celelalte două au avut activitatea împărțită între cauzele de contencios administrativ și cele de insolvență.

Creșterea numărului cauzelor în recurs a determinat o supraîncărcare cu dosare a completelor de recurs constituite în cadrul secției. Numărul mare de dosare înregistrat pe rolul secției într-un interval de timp scurt a generat ocuparea rapidă a termenelor de judecată, stabilite pe fiecare complet, cu dosare având ca obiect restituirea taxei pe poluare.

Această împrejurare a generat creșterea intervalului dintre data repartizării dosarului și data primului termen de judecată.

Astfel, spre exemplu, dosarele în recurs, în materia contenciosului administrativ, înregistrate pe rolul secției în intervalul 3-10 ianuarie 2011 au primit termen în intervalul 18.04-22.04.2011, cele înregistrate în luna iunie 2011 au primit primul termen de judecată în intervalul 27.02-02.03.2012, iar cele înregistrate în primă săptămână a lunii septembrie 2011 au primit primul termen de judecată în intervalul 28.05-01.06.2012.

În materia insolvenței, primele luni ale anului 2011 au fost alocate soluționării cauzelor înregistrate pe rolul secției încă din anul 2010. Dosarele în recurs, în materia insolvenței, înregistrate pe rolul secției în intervalul 3-10 ianuarie 2011 au primit termen în intervalul 05.04-19.04.2011.

Numărul mare al cauzelor de insolvență a impus, încă din luna iunie 2011, alocarea primului termen în perioada 28.11-30.11.2011, iar cauzele înregistrate în luna septembrie 2011 au primit termen de judecată în intervalul 24.01-30.01.2012.

În primul semestru al anului 2011, secția a funcționat cu un număr de 15 judecători, iar de la sfârșitul lunii noiembrie numărul acestora a ajuns la 17. Creșterea explozivă a dosarelor înregistrate a impus luarea unor măsuri de organizare a activității secției. Numărul limitat al judecătorilor secției a permis luarea unor măsuri temporare, care să aibă în vedere doar structura existentă în acel moment a completelor de recurs ale secției.

Astfel, din luna februarie 2011 și până în luna noiembrie 2011, au funcționat complete suplimentare de recurs, pe structura nominală a completelor de recurs deja existente, care au soluționat lunar câte 30 de dosare în recurs/lunar, exclusiv cauze având ca obiect restituirea taxei pe poluare.

Începând cu data de 1 martie 2011, s-a hotărât alocarea unui prim termen de urgență, de 3 săptămâni, pentru cauzele în recurs

având ca obiect achiziții publice, cereri de suspendare (art. 14 și 15 din Legea nr. 554/2004), ordonanțe președințiale, cereri de anulare a hotărârii AGA și sechestru asigurator.

Această măsură a avut drept consecință alocarea de cauze aflate în stadiul procesual al recursului peste numărul de cauze stabilit inițial pentru fiecare termen de judecată (15 pentru dosarele în recurs), însă, în același timp, a asigurat respectarea cerinței urgenței pentru cauzele menționate anterior, primul termen pentru aceste cauze fiind redus semnificativ.

Prin intermediul procedurii de preschimbare a termenului de judecată din oficiu, prevăzută de art. 153 al. 3 Cod procedură civilă, în perioada februarie – martie 2011 s-au preschimbato termenele alocate pentru perioada aprilie – iunie 2011 pentru cauzele aflate deja pe rol din categoriile de cauze identificate ca fiind necesar a fi soluționate de urgență. Aceste cauze au fost soluționate în perioada aprilie – mai 2011, pe lângă cele deja repartizate completelor de recurs.

În luna aprilie 2011, au fost soluționate, în urma unor preschimbări de termene din oficiu, cauzele de insolvență repartizate pentru luna septembrie 2011, determinând astfel o scurtare semnificativă a primului termen de judecată în materia insolvenței.

În cursul lunii mai 2011, în perioada 09 - 27 mai 2011, au fost alocate, pe fiecare zi de ședință, fiecărui complet de recurs, câte 30 de cauze având ca obiect restituirea taxei pe poluare. Aceste cauze au fost repartizate în plus față de cele 15 cauze în recurs, repartizate inițial.

În luna mai 2011, s-a suplimentat numărul cauzelor de insolvență la primul termen, de la 8 la 13 dosare, iar în luna iunie 2011 s-a suplimentat numărul cauzelor de insolvență la primul termen de la 13 la 15 dosare, pentru a menține, în limite rezonabile, intervalul dintre data înregistrării cauzei și primul termen de judecată.

O schimbare majoră în organizarea activității secției, în același scop, al asigurării unui prim termen rezonabil, a reprezentat-o

înființarea, începând cu luna octombrie 2011, a două noi complete de recurs, care au preluat cauze având ca obiect restituirea taxei pe poluare. Aceste complete au fost constituite dintr-un judecător stabil și alți doi judecători din cadrul secției, conform unei programări de permanență. Reorganizarea activității secției a presupus preschimbarea din oficiu, în cursul lunilor octombrie-noiembrie 2011, a tuturor cauzelor având ca obiect restituirea taxei pe poluare și care aveau primul termen în intervalul noiembrie 2011-iunie 2012, precum și concentrarea activității de soluționare a acestor cauze pe rolul celor două complete noi. Cu o frecvență săptămânală medie de 170 de dosare, din 25.10.2011 și până în 20.12.2011, au fost soluționate 1530 de cauze în recurs, cu obiectul menționat, intervalul până la primul termen de judecată scăzând, astfel, semnificativ.

Tot în perioada octombrie-noiembrie 2011, în urma preschimbărilor din oficiu, a fost stabilit un nou termen de judecată, mult mai scurt, între o lună și două luni, pentru restul cauzelor în recurs din materia contenciosului administrativ și fiscal, cauze al căror prim termen de judecată a fost stabilit inițial pe intervalul noiembrie 2011-iunie 2012.

Măsura de separare a cauzelor având ca obiect restituirea taxei pe poluare de restul cauzelor în recurs, contencios administrativ și comercial, a generat o reducere semnificativă a primului termen de judecată pentru aceste din urmă cauze, de la un termen de 5-6 luni la 4-6 săptămâni. Această măsură permite menținerea și pentru viitor a aceluiași prim termen rezonabil în privința dosarelor înregistrate în recurs în materia contenciosului administrativ și fiscal.

Din analiza datelor statistice privitoare la durata de soluționare a cauzelor rezultă, în concret, că din cele **15.638 de dosare soluționate de Curtea de Apel Cluj, au avut o durată de soluționare cuprinsă între 0-6 luni un număr de 15.535 dosare, echivalentul unui procent de 99,34%**; 86 de dosare au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni, reprezentând un procent de 0,54%; 17

dosare (0,10%) au depășit durata de un an de zile.

La nivelul secțiilor, situația duratei de soluționare a cauzelor se prezintă astfel:

1. *La Secția I-a civilă* au fost soluționate 5845 de cauze, din care 5783 cauze între 0 - 6 luni, corespunzător unui procent de 98,93 %, 55 de cauze între 6 - 12 luni (0,94%), 7 cauze depășind durata de un an de zile, echivalentul unui procent de 0,11%;
2. *La Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal*, din cele 7332 de dosare soluționate, 7298 dosare (99,53%) au avut durată de soluționare mai mică de 6 luni; 29 de dosare au fost soluționate în intervalul cuprins între 6 - 12 luni, reprezentând un procent de 0,39%, în timp ce un 7 dosare (0,09%) au depășit durata de un an;
3. *La Secția penală și de minori*, din totalul de 2461 de dosare soluționate, 2454 de dosare (în procent de 99,71%) au fost soluționate în mai puțin de 6 luni, 2 dosare în intervalul cuprins între 6 - 12 luni și 5 dosare au depășit durata de un an.

La nivelul tribunalelor arondate Curții de Apel Cluj, indicatorii statistici pun în evidență următoarea situație:

I. **La Tribunalul Maramureș**, din cele 13.446 cauze soluționate de tribunal în anul 2011, 11.502 cauze (85,54 %) aveau o vechime între 0-6 luni; 1.429 cauze (10,62 %) aveau o vechime între 6-12 luni, iar 515 cauze (3,83 %) aveau peste un an vechime.

Structura celor 515 cauze mai vechi de un an este următoarea:

- 501 cauze în materie civilă și comercială, din care 442 cauze directe, 32 cauze în apel și 27 cauze în recurs;

- 14 cauze în materie penală, din care 11 cauze directe, 2 cauze în apel și o cauză în recurs.

Pe materii și stadii procesuale, structura cauzelor mai vechi de un an se prezintă astfel:

- din cele 290 cauze în materie civilă, 210 sunt cauze directe, 37 cauze în apel și 43 cauze în recurs;

- din cele 15 cauze în materie penală, 13 sunt cauze directe și 2 cauze în apel.

Din volumul cauzelor de soluționat, cele 813 cauze cu o vechime între 6 -12 luni rămase nesoluționate la sfârșitul anului reprezintă 4,76 %, iar cele 305 cauze cu o vechime mai mare de un an reprezintă 1,78 %.

Față de anul precedent, numărul cauzelor rămase nesoluționate la sfârșitul perioadei de referință a crescut cu 21,95 % (de la 3.412 cauze în 2010, la 4.161 în anul 2011), iar al cauzelor mai vechi de un an cu 108,9 % (de la 146 cauze în 2010 la 305 cauze în 2011).

II. La Tribunalul Sălaj, durata de soluționare a cauzelor este cuprinsă între 0-6 luni în toate gradele de jurisdicție: primă instanță, apel și recurs și pe principalele materii, respectiv: materie civilă, materie penală, minori și familie, contencios administrativ și fiscal, comercial și conflicte de muncă și litigii de asigurări sociale.

În ceea ce privește procedura insolvenței, durata de soluționare a cauzelor este cuprinsă între 3 luni - 1 an. La nivelul instanței, atât în materie civilă cât și în materie penală, un procent de 79,91 % din dosare au soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0-6 luni, în cifre absolute 7.495 dosare; 16,33 % din dosare au fost soluționate între 6 luni – 1 an, ceea ce reprezintă în cifre absolute 1.532 dosare; iar 3,76 % reprezentând 352 dosare au fost soluționate peste 1 an.

III. La Tribunalul Bistrița Năsăud, în ceea ce privește cauzele soluționate de secția I civilă, durata soluționării cauzelor în anul 2011 se prezintă astfel :

- din 2294 dosare soluționate în fond, 2120 au avut o durată între 0 și 6 luni; 149 dosare între 6-12 luni și 25 dosare cu durată între 1 și 2 ani;

- din 99 dosare soluționate în apel, 91 au fost rezolvate într-un termen de până la 6 luni, 6 în termen de 6-12 luni, 1 în termen de 1-2 ani și 1 în termen de peste 3 ani;

- în recurs au fost soluționate un număr total de 418 dosare, din care 387 de dosare au durat mai puțin de 6 luni; 30 dosare au fost soluționate în termen de 6-12 luni, și 1 dosar a durat mai mult de 1 an.

La finele anului 2011, pe rolul secției I civilă s-au regăsit 11 dosare având o vechime mai mare de 1 an, respectiv 7 fonduri și 4 apeluri. Marea majoritate a acestor cauze au fost amânate la ultimul termen de judecată pentru motivul nedepunerii raportului de expertiză topografică.

Raportat la numărul cauzelor de soluționate în anul 2011, respectiv 3253 dosare, procentul de 0,33% al dosarelor civile cu termenul de soluționare de 1 an depășit este unul rezonabil.

În cadrul secției a II-a civilă, contencios administrativ, contencios fiscal și în materia recursurilor comerciale și contravenționale, din totalul cauzelor soluționate în anul 2011 (3653), un număr de 2796 (în procent de 76%) au avut o durată de soluționare între 0 – 6 luni, un număr de 788 cauze (21,57%). S-au soluționate într-un termen de 6 – 12 luni, 66 (în procent de 1,8%) cu o durată între 1 și 2 ani și numai 3 cauze (0,08%) au avut o durată de soluționare între 2 și 3 ani. Cele 69 de dosare cu durată de soluționare de peste 1 an, au fost dosare soluționate în fond, însă în apel și recurs, ponderea cauzelor s-a soluționate între 0 – 6 luni (88,48%).

În materie penală, în medie, durata de soluționare a cauzelor se prezintă astfel: la fond între 6 luni-1 an, în apel între 6 luni- 1 an și în recurs -2,3 luni.

De altfel, la sfârșitul anului 2011 pe rolul secției penale a tribunalului există 13 cauze mai vechi cu o vechime de peste 1 an (spre deosebire de 16 la sfârșitul anului 2010) dintre care 12 fonduri penale și 1 apel.

Durata mai mare de soluționare a unor cauze de fond derivă din complexitatea deosebită a acestora, care impune audierea unui mare număr de martori, efectuarea unor expertize contabile sau medico-legale și care necesită timp pentru a fi realizate.

În materia apelului dificultățile sunt, de asemenea, legate de necesitatea administrării unor probe, fie noi, fie dintre cele neadministrare la instanța de fond. La sfârșitul anului 2011 nu exista pe rolul secției penale nicio cauză în materia recursului cu o vechime de 6 luni sau mai mare.

IV. **La Tribunalul Cluj**, din cele 13.332 dosare soluționate în cursul anului 2011, un număr de 9820 de dosare au avut ca durată de soluționare un interval cuprins între 0 – 6 luni, ceea ce corespunde unui procent de 73,65%, 2588 dosare au fost soluționate între 6 – 12 luni(19,18%), fiind depășită durata de peste un an pentru un număr de 924 dosare.

Analiza cauzelor de tergiversare în raport cu persoanele care au determinat amânarea și cu motivele concrete, a revelat că durata de soluționare a instanțelor arondate Curții de Apel Cluj, a fost influențată atât de factori subiectivi cât și de factori obiectivi, aceștia din urmă fiind imputabili în primul rând părților, avocaților acestora și celorlalți participanți la proces.

În categoria **factorilor imputabili părților, apărătorilor acestora, martorilor, experților sau altor participanți** la proces pot fi incluși: *formularea unor cereri informale sau incomplete urmate de multiple precizări de acțiune, neachitarea taxelor de timbru la momentul înregistrării acțiunii; exercitarea cu rea-credință, abuzivă chiar, a drepturilor procesuale; neplata onorariilor pentru experți și refuzul acestora de a depune rapoartele de expertiză; solicitarea cu rea credință a unor termene pentru încheierea unor tranzacții; nedepunerea cererilor de apel și de recurs și a înscrisurilor în număr suficient în raport cu numărul intimațiilor; cereri de amânarea în vederea angajării unui*

apărător în temeiul art.156 alin. (1) C. pr. civ.; neîndeplinirea procedurii de citare cu părțile din proces; necesitatea comunicării unor acte de procedură ale părților; formularea cererilor de ajutor public judiciară în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.51/2008; instabilitatea legislației în domeniile raporturilor de muncă și asigurărilor sociale, ceea ce a dus la o „explozie” a litigiilor de această natură, corelate cu Programul privind volumul optim de activitate elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii, care limitează numărul maxim de dosare ce poate fi repartizat aleatoriu completelor de judecată specializate, după realizarea punctajului maxim.

În categoria **factorilor imputabili altor autorități amintim:** *neprezentarea sau netransferarea inculpaților arestați la termenele de judecată; neexecutarea sau executarea cu întârziere a mandatelor de aducere de către agenții de poliție; durata mare de timp în care se efectuează expertizele judiciare încuviințate de instanțe; comunicarea cu întârziere a relațiilor solicitate unor instituții publice; amânări provocate de administrarea treptată a probelor; identificarea și plata interpreților; respectarea limitelor de încărcare a completurilor potrivit Programului privind volumul optim de muncă.*

Acțiunea factorilor amintiți mai sus s-a conjugat, uneori, cu **anumite cauze imputabile judecătorilor**, cum ar fi: *aplicarea necorespunzătoare a dispozițiilor procedurale și nesanționarea conduitei culpabile a părților și participanților la proces; administrarea probelor “în rate”; omisiuni în stabilirea unor obiective precise și clare pentru rapoartele de expertiză judiciară; nerespectarea termenelor de încuviințare și de administrare a probelor; neredactarea hotărârilor în termen; amânarea nejustificată a pronunțării în unele cauze fără grad ridicat de complexitate; neexercitarea rolului activ al judecătorului; nestabilirea cuantumului taxei de timbru pentru primul termen de judecată.*

Statistic, s-a constatat, însă, că numărul cauzelor amânate din motive imputabile instanțelor este redus în raport cu acela determinat

de factorii obiectivi, dintre care numărul insuficient de experți topografi autorizați influențează în continuare, în mod decisiv, durata soluționării cauzelor civile, rapoartele de expertiza fiind efectuate în intervale de timp cuprinse între 6 luni și 1 an, uneori chiar mai mari.

II. 2. 3. Formarea profesională la nivelul instanței (pe categorii de personal).

Modificarea rapidă și succesivă a legislației, corelată cu intrarea în vigoare a Noului Cod civil, la 1 octombrie 2011, a conferit activității de formarea profesională continuă a judecătorilor un rol semnificativ. În afara faptului că judecătorii trebuie să dobândească cunoștințe de bază înainte de numirea în funcție, aceștia „sunt condamnați la studiu și instruire perpetuă.”¹

În interesul unei bune administrării a justiției, pregătirea profesională continuă impune un nivel înalt al calificării profesionale judiciare și, pentru a oferi o imagine completă, ea reprezintă atât un drept cât și o obligație pentru judecători.

În același sens, Carta Europeană cu privire la Statutul judecătorului² prevede un “*drept la pregătirea continuă*” a judecătorilor, care trebuie să aibă în mod regulat acces la acțiuni de pregătire asigurate de Stat, menite să garanteze judecătorului întreținerea și aprofundarea cunoștințelor, atât tehnice, cât și sociale și culturale. Statul trebuie să vegheze ca organizarea acestor acțiuni de pregătire să se facă ținându-se cont de condițiile care se referă la rolul instanței independente pentru a se garanta corespunderea conținutului acțiunilor de pregătire și a structurilor care le asigură cu exigențele de deschidere, de competență și de imparțialitate.

Totodată, Carta enunță principalele îndatoriri ale judecătorului în și pentru exercițiul funcțiunii sale, referitoare la: timpul necesar alocat

---

¹ Raportul R. Jansen „Cum trebuie pregătiți judecătorii pentru a deveni judecători cu înaltă calificare în 2003” [“How to prepare judges to become well-qualified judges in 2003”], doc. CCJE-GT (2003)

² Consiliul Europei, Strasbourg, 8-10 iulie, 1998.

pentru soluționarea judicioasă a cauzelor cât și la starea de spirit atenta, lucida; respectul persoanelor; obligația de a păstra secretele care i-au fost încredințate; menținerea nivelului înalt de competență necesar în orice circumstanțe la judecarea cauzelor, subînțelegându-se că nivelul înalt de competență și experiența sunt pentru judecător o cerință constantă în examinarea și judecarea cauzelor, și că lui îi revine menținerea acestui nivel înalt.

În România, formarea continuă este obligatorie, autoritatea responsabilă fiind, în cazul magistraților, Institutul Național al Magistraturii, iar pentru auxiliarii de specialitate Școala Națională de Grefieri. Ea se realizează atât la nivel național, prin PFCC, cât și la nivel local, al curților de apel, prin PFCD. În esență, soluțiile preconizate vizează aplicarea mai energică a măsurilor menite să determine îmbunătățirea indicelui de calitate a actului de justiție, măsuri care au fost luate și până în prezent de către conducerea Curții de Apel Cluj, conjugate cu un control periodic, preventiv și corectiv.

În acest sens, în cursul anului 2011, atât la nivel central, cât și la nivel local, prin responsabilul cu formarea continuă descentralizată, a fost monitorizată dinamica solicitărilor magistraților de participare la diverse stagii de formare profesională la nivel centralizat, informând în timp util Institutul Național al Magistraturii despre concentrarea cererilor pe anumite arii de interes, pentru a putea fi creată o programă de stagii de instruire adaptată nevoilor reale ale judecătorilor. După ce în cadrul Institutului Național al Magistraturii au fost analizate cererile judecătorilor și aprobate participările, a fost adusă în atenția colegiului de conducere al instanței, necesitatea de a asigura, din perspectiva activității de judecată curente, pentru fiecare judecător, perioada de timp corespunzătoare prezenței la stagiul de formare profesională, fără a fi afectată funcționarea instanței.

În cadrul *Programului de formare continuă descentralizată pentru anul 2011*, la nivelul Curții de Apel Cluj au fost organizate acțiuni comune pentru magistrații curții și pentru cei de la nivelul instanțelor

arondate, acțiuni de tipul seminarii și dezbateri, pe anumite teme de interes, indicate de judecători și avizate de Consiliul Superior al Magistraturii, cu sprijinul Institutului Național al Magistraturii.

A fost, totodată, supravegheată activitatea de informare a judecătorilor cu privire la aparițiile legislative, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a instanțelor europene, o informare zilnică, realizată de către greșierul documentarist, și lunară, în cadrul dezbaterilor organizate la nivelul fiecărei secții.

Formarea profesională continuă a judecătorilor Curții și ai instanțelor arondate acesteia se bazează, în mare măsură, pe studiul individual așa încât a existat o preocupare continuă pentru a fi asigurate condițiile realizării acestuia prin degrevare de competențe extraprofesionale, atât cât este obiectiv posibil, prin facilitarea participării la cursuri postuniversitare, doctorate, formatori I.N.M. sau S.N.G., seminarii organizate în Programul I.N.M. de formare continuă, și altele asemenea.

În anul 2011, toți judecătorii Curții de Apel Cluj și aceia ai instanțelor arondate Curții și-au manifestat disponibilitatea pentru a participa la seminariile Programului de formare centralizată, selectați fiind în număr de **142**, mai puțini, comparativ cu anul 2010. Dintre aceștia, 74 judecători au participat la seminariile organizate în țară; 37 judecători la seminarul organizat la Cluj-Napoca cu tema *Noul cod civil. Noul cod de procedură civilă*; 31 judecători participanți la seminarul cu tema *"Noul cod penal. Noul cod de procedură penală"*, organizat la Cluj-Napoca.

O componentă importantă a sistemului de formare continuă a reprezentat-o, însă, formarea la nivel descentralizat, obiect al unei atenții sporite întrucât a permis ajustări flexibile la nevoile existente, pe fondul insuficienței resurselor financiare.

Consecutiv aprobării *Programului de formare descentralizată pentru anul 2011*, de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, Curtea

de Apel Cluj, prin responsabilul cu formarea continuă descentralizată, a întocmit *Planul activităților de formare*, structurat pe trei direcții de acțiune, și anume:

1. domeniile comune obligatorii (practică neunitară, combaterea corupției, criminalitatea economico-financiară, CEDO, drept comunitar și cooperare judiciară internațională, IT și limbi străine). Luând în considerare recomandările Consiliului Superior al Magistraturii, un interes deosebit a fost acordat organizării activităților de formare continuă în domeniul unificării practicii judiciare;

2. domeniile orientative (formare specializată, etică și deontologie, formarea formatorilor și a membrilor comisiilor de evaluare);

3. domeniile specifice, de natură să asigure realizarea unor nevoi de formare locale, în măsura în care ele nu se regăsesc în domeniile comune, obligatorii.

Astfel, în domeniul „*Practică neunitară*”, s-au desfășurat 55 de seminarii, dintre care:

- 12 seminarii au fost organizate în cadrul Curții;
- 61 seminarii au fost organizate în cadrul tribunalelor arondate Curții;

În domeniul „*Combaterea corupției*”, au fost organizate 2 seminarii, la nivelul tribunalelor din raza de activitate a Curții.

În domeniul complementar „*Formare specializată*”, au fost organizate 6 seminarii, la sediul Curții de Apel Cluj, axate pe noile coduri, după cum urmează:

1. *Efectele Legii nr.202/2010 în materia dreptului penal. Aspecte practice*, 11 martie 2011, CA Cluj, în colaborare cu Facultatea de Drept Babes-Bolyai Cluj, Parchetul de pe lângă CA Cluj, DNA-Serviciul teritorial Cluj, DIICOT-Serviciul teritorial Cluj; formatori INM;
2. *Noul Cod civil- Dreptul familiei*, 9 septembrie 2011, CA Cluj formatori INM;
3. *Noul Cod civil*, 5-6 septembrie 2011, CA Cluj, formatori INM;

4. *Noul Cod civil, 27 octombrie 2011, Cluj-Napoca, în colaborare cu Facultatea de Drept Babes-Bolyai Cluj și cu Baroul Cluj;*

5. *Noul Cod de procedură civilă, 12-14 dec.2011, CA Cluj, formatori INM;*

6. *Noul Cod penal. Noul Cod de procedură penală, 13-15 dec.2011, CA Cluj, formatori INM.*

La toate instanțele din circumscripție au fost organizate întâlniri lunare pe programe de practică judiciară neunitară, dezbătute fiind inclusiv aspecte de drept comunitar și CEDO, cu respectarea *Planului pentru anul 2011*.

Metodele didactice au îmbinat prezentările teoretice cu dezbaterile asupra problematicii în discuție, alocându-se timp pentru întrebări, ceea ce a imprimat seminariilor un caracter interactiv accentuat.

Materialele puse la dispoziție au constat în prezentări power-point și materiale teoretice.

Din analiza fișelor de evaluare completate de participanți, s-au desprins următoarele aspecte pozitive: inițiativa organizării acestor seminarii după modelul PFCD, cu participarea unor formatori ai Institutului Național al Magistraturii locali și/sau cadre universitare, avocați a fost considerată utilă; organizarea seminariilor a fost apreciată bună/foarte bună; problematica abordată a fost considerată utilă și cuprinzătoare; timpul alocat a fost suficient;

Principalele probleme întâmpinate au vizat:

- întârzierea aprobării Programului de formare continuă la nivelul descentralizat 2011, ceea ce a condus la o concentrare a seminariilor în cel de al II-lea semestru al anului;
- insuficiența resurselor bugetare alocate formării continue;
- imposibilitatea alcătuirii în mod corespunzător a proiectului de buget pentru anul 2010, în absența domeniilor obligatorii și a numărului de seminarii obligatorii, așa încât sumele solicitate și, mai cu seamă, cele obținute au fost departe de a fi putut asigura desfășurarea tuturor activităților de formare descentralizată propuse, în condiții optime.

Conștientizând rolul formării continue la nivelul descentralizat – componentă esențială în procesul calitativ al actului de justiție – precum și beneficiile acestui sistem, care permite abordarea unor probleme concrete, specifice, relaționarea judecătorilor din raza aceleiași curți și contactul direct între judecătorii instanțelor de grad diferit, cu costuri reduse de timp și bani, conducerea Curții de Apel Cluj își propune să acorde o atenție sporită acestui domeniu și propune următoarele măsuri:

1. finalizarea și aprobarea Planului pentru anul 2012, până la începutul lunii martie;

2. organizarea unui număr mai mare de seminarii în domeniile orientative și în cele specifice, care permit inițiativa în această materie (drept civil, procesual, dreptul muncii, materia dreptului comercial), o atenție specială urmând a se acorda seminariilor destinate Codului civil și Noului Cod de procedură civilă;

3. organizarea unor dezbateri pe marginea textelor normative cuprinse în noile Coduri, cu participarea unor specialiști consacrați în materie (dreptul muncii, drept comercial, justiția pentru minori, mediere, drept administrativ și fiscal);

4. o riguroasă selecție a participanților, prin utilizarea bazei de date create în acest sens, care permite în orice moment verificarea seminariilor la care a participat fiecare judecător din propria jurisdicție și, prin aceasta, egalitatea accesului la acțiunile de formare;

5. adaptarea temelor la componența grupului de magistrați selectați și la necesitățile de formare rezultate din activitatea curentă; aceste programe teoretice și practice să nu se limiteze doar la aspectul tehnic al domeniilor juridice și să includă și formarea în domeniul deontologiei și introducerea în alte domenii relevante pentru activitatea judiciară, cum ar fi managementul cauzelor și administrarea instanțelor, limbi străine, și soluționarea alternativă a litigiilor, pentru o activitate de formare pluralistă, în sensul garantării și consolidării deschiderii perspectivei judecătorilor;

6. alegerea unor locații adecvate de desfășurare a seminariilor;

7. organizarea unor seminarii în colaborare cu Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj, Camera mediatorilor, Baroul avocaților și cu alte curți de apel din țară.

8. solicitarea unor sume corespunzătoare, defalcate pe capitole bugetare, pentru plata formatorilor în domeniile orientative;

9. asigurarea unui număr cât mai mare al participanților; se vor lua în considerare opțiunile de participare, exprimate în prealabil de judecători, fiind selectați cu prioritate cei care nu figurează pe listele de participanți alcătuite de Institutul Național al Magistraturii pentru seminariile organizate la nivelul centralizat în anul 2012.

10. o mai bună coordonare și comunicare cu responsabilii de la nivelul tribunalelor, pentru abordarea unitară a programului de formare și repartizarea echilibrată a seminariilor pe instanțe, în funcție de condițiile și de nevoile locale.

B. Formarea profesională a personalului auxiliar de specialitate.

Strategia de formare continuă adoptată de Curtea de Apel Cluj vizează și personalul auxiliar de specialitate. Formarea profesională s-a realizat în cursul anului 2011 pe două paliere, la nivel centralizat și la nivel local.

Un număr total de 130 de grefieri de la Curtea de Apel Cluj și tribunalele arondate au participat la *Programul de pregătire continuă a personalului auxiliar de specialitate* coordonat de Școala Națională de Grefieri.

Pregătirea profesională continuă a grefierilor la nivel descentralizat s-a desfășurat cu respectarea dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 567/2004 privind Statutul personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, prin organizarea unor sesiuni trimestriale de pregătire, circumscrise unei tematici prestabilite la începutul anului, specifică domeniului în

care activează aceștia, coordonate de judecătorul cu atribuții în această materie.

Urmare a intrării în vigoare a Noului Cod civil, SNG a adoptat o serie de măsuri menite să asigure o mai bună cunoaștere a instituțiilor noi de către auxiliarii de specialitate, precum: prelungirea cu o zi a duratei tuturor seminariilor organizate în intervalul septembrie-noiembrie 2011; suplimentarea programului de formare cu un număr de 5 seminarii; derularea unui curs de formare la distanță; publicarea unor materiale informative pe pagina de internet a SNG.

Tot în cadrul programului de pregătire profesională continuă descentralizată, la nivelul Curții de Apel Cluj au fost organizate, sub coordonarea unui număr de trei judecători, câte unul pentru fiecare secție, seminarii trimestriale la care a participat întreg personalul auxiliar de specialitate, repartizat pe secții, subiectele abordate fiind cele stabilite în baza programului tematic întocmit la începutul anului 2011, potrivit dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 567/2004 privind Statutul personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, cu modificările ulterioare.

S-a asigurat, astfel, accesul tuturor grefierilor din jurisdicția Curții de Apel Cluj la cel puțin unul din programele de formare, continuă, cel local având un caracter complementar și evidențiind posibilitatea obținerii aceluiași rezultate într-o procedură mult simplificată, cu un cost redus de timp și bani.

În atenția conducerii Curții de Apel s-a aflat, constant, organizarea activităților de formare profesională descentralizată, precum și a ședințelor de învățământ profesional și analiză a hotărârilor la nivelul secțiilor, unificarea practicii judiciare precum și analiza preventivă a modului de interpretare și aplicare a unor dispoziții legale susceptibile să genereze rezolvări jurisprudențiale neuniforme constituind repere importante în organizarea concretă a acestor activități.

II. 2. 4. Managementul instanței în anul 2011.

Pentru echipa de conducere a Curții de Apel Cluj activitatea managerială s-a fondat, principial, pe conștientizarea faptului că echilibrul intern al oricărei organizații depinde într-o esențială măsură, de asigurarea unei conduceri transparente și implicate, una care să transmită fiecărui angajat în parte că valoarea organizațională pretinsă și promovată este, întotdeauna, performanța profesională în ambele ei componente: cea tehnică și cea etică.

S-a avut în vedere, totodată, că mai buna înțelegere și acceptare a deciziilor luate la nivelul conducerii Curții de Apel este facilitată de comunicarea rațiunilor care le justifică, fiind de văzut și că, uneori, adoptarea unor decizii a fost precedată de discutarea lor în cadrul colectivului de judecători.

Colegiul de conducere a fost convocat ori de câte ori a fost necesar, ținându-se seama, pe de o parte, de limitele de competență ale acestuia, dar și, pe de altă parte, de faptul că prin funcția sa de reprezentare a judecătorilor instanței este util să fie informat de către președintele Curții de Apel cu privire la aspectele mai importante ale activității instanței.

În acest fel, s-a asigurat o bună atmosferă de lucru atât în relația președintelui curții cu vicepreședinții acesteia și președinții secțiilor, cât și în relația de colaborare profesională stabilită între fiecare dintre aceste entități manageriale.

În cursul anului 2011 colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj a pronunțat un număr de 80 de hotărâri, ceea ce este sugestiv sub aspectul anvergurii activității desfășurate în colegiu și al implicării acestuia în actul de decizie.

O bună colaborare a existat între conducerea Curții de apel și tribunalele arondate, abordarea onestă și directă a problemelor – nu puține, de altfel – intervenite pe parcursul anului 2011 favorizând identificarea de soluții care, în raport de circumstanțele existente, să răspundă în cât mai mare măsură nevoilor instanțelor.

Atât la nivelul Curții de Apel, cât și la acela al tribunalelor, a existat o preocupare constantă pentru asigurarea resurselor materiale și umane necesare desfășurării în cât mai bune condiții a activității de judecată și a celor conexe ei, totul subordonat cerințelor referitoare la implementarea strategiilor de reformă a sistemului judiciar, a planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și a luptei împotriva corupției.

Într-o asemenea ambianță, conducerea Curții de Apel Cluj, concordantă fiind în acțiunile și deciziile ei administrative cu cele ale tribunalelor arondate, a procedat, pe întreaga durată a anului 2011, la planificarea riguroasă a activităților (programarea ședințelor de judecată, alcătuirea planificării de permanență a judecătorilor, programarea activității pe timpul vacanței judecătorești, planificarea efectuării concediilor de odihnă de către întregul personal, planificarea activităților de pregătire profesională, planificarea activității judecătorilor însărcinați cu alte atribuții decât cele de judecată, programarea activității colegiului de conducere).

Totodată, la nivelul colegiului de conducere s-a urmărit repartizarea cât mai echitabilă și, în raport cu nevoile instanței, cât mai oportună a judecătorilor pe secții. În același spirit, conducerea Curții de Apel a urmărit alocarea optimă a personalului auxiliar și conex în cadrul secțiilor, serviciilor sau, după caz, compartimentelor instanței, caracterul optim al multora dintre deciziile manageriale adoptate fiind confirmată de rezultatele profesionale obținute.

În atenția conducerii Curții de Apel s-a aflat, constant, organizarea activităților de formare profesională descentralizată, precum și a ședințelor de învățământ profesional și analiză a hotărârilor la nivelul secțiilor, unificarea practicii judiciare, pe de o parte, precum și, pe de altă parte, analiza preventivă a modului de interpretare și aplicare a unor dispoziții legale susceptibile să genereze

rezolvări jurisprudențiale neuniforme, constituind repere importante în organizarea concretă a acestor activități.

De remarcat, totodată, că atât la nivelul conducerii Curții de Apel, cât și la acela al tribunalelor, a existat voința de a sancționa, în limitele legii, abaterile disciplinare săvârșite de personalul cu privire la care competența aplicării sancțiunii îi aparține președintelui Curții.

Anul 2011 a fost anul în care mandatul membrilor colegiului de conducere al Curții de Apel Cluj a expirat, fiind ales un nou colegiu de conducere care a adoptat deja unele hotărâri pe probleme supuse competenței sale.

Avem încredere că și în noua sa compunere, Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj va dezbate cu seriozitate, implicare și bună-credință problemele intervenite, îngăduindu-ne să considerăm că și în perioada următoare activitatea colegiului își va păstra aceleași caracteristici.

În ce privește situația tribunalelor din circumscripția Curții de Apel Cluj, anul 2011 nu a fost unul în care echipele de conducere să fi suferit modificări. Acestea au intervenit însă începând cu începutul anului 2012, când președinții Tribunalelor Maramureș și Sălaj și-au încetat prin pensionare activitatea de judecători, iar la nivelul Tribunalului Cluj au fost numiți prin concurs doi vicepreședinți.

Va fi nevoie, așadar, ca în cursul anului 2012 să fie ocupate, în urma susținerii concursului sau examenului, funcția de președinte la cele două tribunale, rămânând ca judecătorii ce vor ocupa aceste funcții să-și constituie, cu onestitate și devotament profesional, propriul profil managerial, contribuind la cât mai buna desfășurare a activității instanțelor respective.

II. 3. MODIFICĂRILE ÎN PLAN NORMATIV

II. 3. 1. Impactul principalelor modificări legislative și regulamentare operate în cursul anului 2011 asupra activității instanței

În anul 2011, activitatea legislativă a fost materializată într-un număr de 302 legi (o parte considerabilă fiind legi de adoptare a ordonanțelor de urgență adoptate de guvern), 30 de ordonanțe de guvern, 126 de ordonanțe de urgență și 1305 hotărâri de guvern.

Anul 2011 a marcat intrarea în vigoare a Noului Cod civil și a fost marcat pozitiv de efectele Legii nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.

Căutând soluții pentru realizarea unei justiții mai dinamice, cu respectarea, desigur, a garanțiilor procesuale care asigură cerințele procesului echitabil, legiuitorul român a intervenit, spre finalul anului 2010, prin adoptarea Legii nr.202 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor³, act normativ ale cărui efecte s-au făcut deplin resimțite în cursul anului 2011. Printre modificările legislative introduse, menite să simplifice procedurile și să conducă la o mai rapidă soluționare a cauzelor, menționăm: simplificarea comunicării actelor de procedură, încurajarea părților să recurgă la modalitățile alternative de soluționare a proceselor (medierea și concilierea), modificarea regimului juridic al excepțiilor de necompetență, eliminarea unor căi de atac sau suprimarea acestora în unele cazuri, eliminarea unor cauze din competența instanțelor judecătorești, modificarea prevederilor referitoare la recursul în interesul legii.

Totodată, este necesar să subliniem importanța dezlegărilor date de instanța supremă, în cursul anului 2011, prin deciziile în interesul legii.

Vom analiza, în cele ce urmează, principalele modificări legislative și efectele acestora în materie civilă, în sens larg, penală și procesual-penală, în materia litigiilor între profesioniști, a contenciosului administrativ și fiscal.

---

³ M.Of. nr.714 din 26.10.2010

I. În domeniul dreptului penal, Legea nr. 202/25 decembrie 2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor a avut un impact deosebit de semnificativ asupra activității Secției penale și de minori din cadrul Curții de Apel Cluj, modificând atât sistemul căilor de atac în materie penală, cât și competența instanțelor de control judiciar într-un timp extrem de scurt, fără nicio pregătire prealabilă logistică sau legată de resursele umane.

Legea menționată cuprinde dispoziții similare celor cuprinse în Noul Cod de Procedură Penală⁴ și în Proiectul Legii pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, însă intrarea efectivă în vigoare a Noilor Coduri este condiționată tocmai de efectuarea studiilor de impact care au menirea de a pregăti în prealabil sistemul judiciar.

Spre deosebire de Noile Coduri, Legea nr. 202/2010 a produs consecințe asupra sistemului judiciar – sub aspectele importante menționate – la scurt timp după intrarea sa în vigoare.

În concret, prin modificarea art. 28¹ pct.3 Cod procedură penală – ce stabilea competența ca instanță de recurs a Curții de Apel doar cu privire la hotărârile pronunțate de către tribunale în apel, precum și în alte cazuri anume prevăzute – corelată cu modificarea art. 316 al. 1 lit. a Cod procedură penală – prin care s-a reglementat că sentințele pronunțate de judecătorii nu pot fi atacate cu apel – și prin abrogarea art. 27 pct. 2 Cod procedură penală – care stabilea că tribunalul judecă apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate de judecătorii în primă instanță – s-a ajuns practic la situația în care Curtea de Apel judecă toate recursurile declarate împotriva sentințelor pronunțate de către judecătorii.

La urgentarea impactului a contribuit și interpretarea art. 24 din Legea 202/2010, în sensul că toate hotărârile pronunțate după

---

⁴ Adoptat prin Legea 135/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 486/15 iulie 2010.

intrarea în vigoare – 26 noiembrie 2010 – sunt supuse legii noi, astfel încât imediat după motivarea sentințelor de către cele 17 judecătorii din raza Curții și după împlinirea termenului de recurs, cauzele atacate au fost înregistrate pe rolul Secției penale. Față de lunile corespunzătoare ale anului anterior, volumul a crescut, cu 108% în luna februarie 2011, 95% în luna martie, 94% în luna aprilie, 95% în luna mai și 95% în luna iunie.

Pierderea de către tribunale a competenței funcționale de a judeca apelurile a făcut ca fără cea mai mică pregătire prealabilă, apelurile care anterior erau judecate de un număr de 26 de judecători – câți activau la data respectivă la secțiile penale ale celor patru tribunale din raza Curții – să fie soluționate de un număr de 14 judecători ai Secției penale. Amploarea impactului este și mai conturată dacă se amintește că aceste cauze au fost preluate doar de un număr de 7 grefieri, în contextul în care Secția penală a Curții a înregistrat în paralel pe rol căile de atac declarate împotriva hotărârilor pronunțate anterior intrării în vigoare a „Legii Micii Reforme”.

Pe lângă dublarea numărului de dosare efectul s-a accentuat și din perspectiva naturii căilor de atac, a recursurilor cu care Curtea de Apel a fost sesizată. Anterior, recursul era limitat la cazurile de casare prevăzută de art. 385⁹ Cod procedură penală, însă dată fiind exercitarea recursului prin omiterea apelului, recursul exercitat în fața Curții de Apel are natura unui apelul.

Astfel, art. 385⁶ al.3 din Codul de procedură penală a fost modificat în sensul că recursul declarat împotriva unei hotărâri ce nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele prev. de art. 385⁹, iar instanța este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și a cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele; în plus, s-a prevăzut că în aceste cauze, instanțele administrează probe noi sau readministrează probele de la prima instanță, în situația în care consideră că este necesar pentru

asigurarea dreptului părților la un proces echitabil. Ca atare, pe lângă volumul de cauze a crescut și complexitatea ședințelor de judecată.

În consecință, cele 177 de apeluri aferente anului 2010 au devenit 1815⁵ de recursuri venite direct de la judecătorii, influențând volumul și operativitatea activității secției.

Această creștere a volumului de activitate a survenit pe fondul unei creșteri manifestate în ultimii ani, a cauzelor aflate pe rolul Secției penale. Plecând de la același număr de 14 judecători. Analizând comparativ, doar pentru începutul de an, perioadă în care s-au produs dintr-o dată efectele Micii reforme, putem constata că în lunile ianuarie-martie, în anul 2006, s-au înregistrat 342 cauze, 2009-247 cauze, 2010 cu 30% mai multe decât în 2009, iar în 2011 cu 70% mai multe decât în 2010 și cu 100% peste cele din 2009.

Un alt aspect ce se impune a fi relevat este acela că cea mai mare parte a judecătorilor din raza Curții nu dispun de judecători specializați în materie penală, magistrații judecând atât în materie penală, cât și în materie civilă – câteodată chiar în continuarea aceleiași ședințe de judecată – astfel încât modificarea în recurs a soluțiilor are loc cu regularitate. Ponderea pe care o are lipsa specializării în materie penală se observă din următorul tabel în care este redat comparativ numărul apelurilor soluționate anterior de către tribunale alături de numărul deciziilor care erau atacate la Curtea de Apel, comparativ cu numărul celor atacate după intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010.

2010		
Instanța	Apeluri hotărâte	Recurate
Tribunalul Cluj	496	293
Tribunalul Maramureș	241	132

⁵ Cifra reflectă numărul de recursuri pe fond declarate împotriva sentințelor pronunțate de judecătorii după intrarea în vigoare a Micii reforme ; comparativ, numărul total de recursuri intrate în anul 2010 a fost de 1267.

Tribunalul Bistrița Năsău	192	58
Tribunalul Sălaj	154	81
Total:	1083	564

**Sentințe pronunțate de judecătorii, atacate la Curtea de Apel
Cluj după aplicarea Legii nr. 202/2010:**

2010	2011
564	1815

Menționăm că cele 1815 de hotărâri pronunțate în recurs echivalează în fapt cu 1815 apeluri, datorită caracterului integral devolutiv al recursului exercitat la Curtea de Apel. În prezent, doar recursurile adresate potrivit legii Înaltei Curți de Casație și Justiție devolvează limitat, raportat doar la cazurile de casare, iar completul de 5 judecători – ce judecă recursuri în materie penală similar Curții de apel, sub toate aspectele de fapt și de drept – beneficiază de procedura examinării admisibilității în principiu a recursurilor declarate împotriva soluțiilor pronunțate în prima instanță de aceeași instanță, datorită introducerii prin Legea nr. 202/2010 a art. 24¹ în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

Competența după calitatea persoanei a fost schimbată, cauze ce erau date în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind, în prezent, de competența curții de apel, prin introducerea lit.b¹, b² și b³ la art. 28¹. Cauzele vizate sunt reprezentate de infracțiunile săvârșite de șefii cultelor religioase, magistrații asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, de judecătorii de la Curțile de Apel, procurorii de la Parchetele de pe lângă aceste instanțe, de membrii Curții de Conturi, ale președintelui Consiliului Legislativ și de Avocatul Poporului.

Degrevarea Înaltei Curți de Casație și Justiție de competența menționată – s-a dorit eliminarea plângerilor declarate împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată în cauzele de competența personală exclusivă a Înaltei Curți – deși s-a făcut cu intenția declarată de a fi temporară, fiind justificată de lipsa de personal, tinde să devină definitivă, întrucât art. 14 și 15 ale Titlului III din Proiectul Legii de punere în aplicare a Codului de Procedură penală menține modificarea competenței penale sub acest aspect.

Dispozițiile privind reprezentarea comună a părților civile, comunicarea actelor de procedură doar reprezentantului acestora, introduse prin art. 174 Cod procedură penală, nu au aplicabilitate decât într-un număr restrâns de dosare.

Art. 184¹ Cod procedură penală conform căruia, în vederea realizării procedurii de citare, de comunicare a actelor de procedură sau de aducere cu mandat, instanța are drept de acces la bazele electronice de date deținute de organele administrației de stat reprezintă o prevedere teoretică fiindcă nu este încă operațională decât parțial, deși dispozițiile de punere în aplicare din art. XXVII al Legii nr. 202/2010, prevăd ca în termen de 30 de zile de la publicarea legii, Ministerul Justiției să încheie protocoale de colaborare cu autoritățile și instituțiile publice care dețin baza de date electronică.

Un efect benefic îl prezintă însă modificarea art. 205 alin. 5 Cod procedură penală, prin care a fost obligat procurorul să înainteze copii certificate de pe actele dosarului atunci când dosarul este solicitat în același timp de mai multe instanțe, prevederea fiind de natură să accelereze judecata cererilor din cursul urmăririi penale ce cad în competența instanței, utile mai ales în dosarele cu mai mulți inculpați arestați în ipotezele în care aceștia inițiază separat mai multe proceduri judiciare.

Anterior, judecarea cererilor era îngreunată de lipsa dosarului, de împrejurarea că instanțele erau nevoite să-și coordoneze termenele de

judecată, lucru dificil în condițiile în care termenul este fixat aleatoriu și de transferarea urgentă a dosarului la o altă instanță sau la procuror.

Pozitivă este reglementarea situațiilor de trimitere pe cale administrativă la organul competent a unor cereri, precum: art. 222 alin. 7 Cod procedură penală referitor la plângerea greșit îndreptată; art. 397 alin. 4 Cod procedură penală ce prevede că revizuirea adresată direct instanței se trimite pe cale administrativă procurorului competent; art. 456 alin. 3 Cod procedură penală conform căruia cererea de întrerupere a executării pedepsei adresată altei instanțe se trimite pe cale administrativă instanței competente.

În aceste ipoteze, nu mai este necesară înregistrarea dosarului, fixarea termenului de judecată, desemnarea apărătorului din oficiu și derularea procedurii judiciare pentru a se ajunge la același rezultat, acela al trimiterii dosarului către organul judiciar competent.

Curtea de Apel a fost degrevată de judecarea recursurilor declarate împotriva sentințelor pronunțate de judecător potrivit art. 278¹ alin. 8 Cod procedură penală, asupra soluțiilor procurorului de netrimitere în judecată, însă aceste cauze reprezentau un procent mic din cele aflate pe rol.

Un efect pozitiv asupra celerității judecării cauzelor îl prezintă modificarea art. 291 alin. 3 Cod procedură penală, în sensul că termenul în cunoștință este acordat nu doar părții care se înfățișează personal în instanță, ci și părții reprezentate la un termen prin avocat ales sau prin apărător din oficiu care a luat legătura cu partea, în ipotezele în care prezența nu este obligatorie, potrivit legii.

Articolul 291 alin. 3¹ Cod procedură penală reprezintă o reglementare binevenită, permițând în materie penală preschimbarea din oficiu a termenului de judecată prin simpla rezoluție a judecătorului, în Camera de Consiliu și fără citarea părților, când din motive obiective instanța nu își poate desfășura activitatea de judecată la termenul fixat ori în vederea soluționării cu celeritate a cauzei.

Introducerea dispozițiilor art. 320¹ Cod procedură penală – judecata în cazul recunoașterii vinovăției – în mod cert a scurtat durata de soluționare a cauzelor în fața primei instanțe, însă nu a diminuat volumul de activitate al secției penale, din cauză că exercitarea recursului fie de către Parchet, fie de către inculpat are loc chiar și numai sub aspectul pedepsei aplicate. Dimpotrivă, pe termen scurt, a contribuit la supraaglomerarea rolului instanței din cauză că a intrat în vigoare odată cu suprimarea apelului și exercitarea directă, la curtea de apel, a căii de atac a recursului.

Textul menționat a influențat activitatea Secției penale și de minori datorită interpretării diferite a naturii sale juridice, interpretare care a afectat numărul cauzelor în care acesta devenea incident și implicit a determinat în ce măsură procedura în fața primei instanțe devenea mai rapidă crescând astfel presiunea asupra rolului Curții de Apel.

Inițiatorii „Micii Reforme” au considerat că procedura simplificată a judecării în cazul recunoașterii vinovăției reprezintă de fapt o procedură abreviată care are la bază o pledoarie a vinovăției⁶ ce putea fi aplicată numai cu privire la cauzele penale în care nu a fost citit actul de sesizare, pe considerentul că normele de procedură sunt de imediată aplicare, ca atare s-a intenționat ca inculpatul să nu poată beneficia de noua procedură în dosarele în care la momentul intrării în vigoare a „Micii Reforme” era deja începută cercetarea judecătorească.

Curtea Constituțională ⁷ a stabilit natura juridică a noii instituții ca aparținând atât dreptului procesual, cât și dreptului substanțial, fiindcă dispozițiile art. 320¹ alin. 7 teza I-a Cod procedură penală preved reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă aplicabile inculpatului, concluzionând că noua reglementare cade sub incidența legii penale mai favorabile.

---

⁶ M.Udroiu, „Explicații preliminare ale Legii nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor în domeniul penal”, Institutul Național al Magistraturii.

⁷ Decizia Curții Constituționale nr.1470/08.11.2011, Monitorul Oficial nr. 853/02/12/2011.

Sub un alt aspect, instanța de contencios constituțional a statuat că dispozițiile art. 320¹ Cod procedură penală încalcă dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 21 alin. 3 din Constituție în ceea ce privește claritatea și previzibilitatea normei juridice, fiindcă textul criticat nu instituie granițele înăuntrul cărora judecătorul poate respinge cererea formulată; s-a sugerat că doar în ipoteza în care o seamă de infracțiuni cu autori necunoscuți ar putea fi asumate de alte persoane sau în situația în care un inculpat din dorința de a proteja o altă persoană, ia asupra sa fapta comisă de acesta, judecătorul are legitimitatea constituțională de a respinge cererea formulată.

*Prin dispozițiile art. V din Ordonanța de Urgență nr. 121/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative*⁸, s-au modificat alineatele 4 și 8 ale art. 320¹ din Codul de procedură penală, iar art. XI a prevăzut că în cauzele aflate în curs de judecată în care cercetarea judecătorească în primă instanță începuse anterior intrării în vigoare a Legii nr. 202/2010, dispozițiile art. 320¹ se aplică în mod corespunzător la primul termen cu procedura completă imediat următor intrării în vigoare a ordonanței de urgență; urmarea a fost că în cauzele penale aflate pe rolul Curții de Apel în care inculpații aflați în stare de judecată nu au beneficiat de procedura simplificată, aceștia au invocat aplicarea procedurii direct în recurs, fapt ce a dus la modificarea sentințelor atacate, afectând activitatea secției penale.

O altă măsură de natură a contribui la desfășurarea cu celeritate a judecății o reprezintă adoptarea art. 484 alin. 1 Cod procedură penală ce prevede prezența obligatorie la judecată a inculpatului minor; este evident că amânarea cauzei era obligatorie în toate cazurile în care minorul nu se înfățișa la judecată, amânare care se repeta până când existau dovezi că acesta se sustrage de la judecată.

De asemenea, prevederea expresă cuprinsă în art. 501 Cod procedură penală, că hotărârea prin care instanța soluționează cererea

---

⁸ Publicată în Monitorul Oficial nr.931/29.12.2011

de reabilitare este supusă doar recursului, a degrevat Secția penală și de minori de recursurile declarate împotriva cererilor de competența judecătoreiei, fiindcă anterior acestea puteau fi atacate cu apel la Tribunal și apoi cu recurs la Curtea de Apel.

Modificările aduse Codului Penal prin art. XX din Legea nr. 202/2010 au influențat într-o măsură redusă activitatea Curții de Apel, astfel, doar prevederea în art. 184 alin. 6 Cod procedură penală a posibilității împăcării părților pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de dispozițiile art. 184 alin. 2 și 4 Cod penal, are efect prin încetarea procesului penal fie în fața primei instanțe, fie în instanța de recurs.

Printre alte dispoziții care au înrăurit activitatea Secției penale și de minori, trebuie amintite cele survenite în cursul anului 2011 cu privire la Hotărârea C.S.M. nr. 387/2005 de aprobare a Regulamentului de ordine interioară a instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea.

Prima modificare a hotărârii menționată a avut loc prin *Hotărârea nr. 504/21.07.2011*⁹ relevantă fiind introducerea literei „l” la art. 26 ce permite președintelui secției să trimită – în cazurile prevăzute de lege – pe cale administrativă cererile sau plângerile greșit îndreptate și să le restituie pe cele care nu întrunesc condițiile legale, evitându-se astfel încărcarea nejustificată a ședințelor de judecată în ipotezele menționate în Codul de Procedură penală, ca urmare a „Micii Reforme”.

Introducerea instituției judecătorului delegat pentru măsurile privind unificarea practicii prin paragraful 3¹ al secțiunii a V-a privind judecătoria desemnați sau delegați, trebuie amintită printre modificările cu impact asupra activității Secției penale și de minori însă va fi analizată la Capitolul III din prezentul bilanț.

În fine, introducerea art. 96² prin *Hotărârea CSM nr.74 din 18 decembrie 2011*¹⁰ a permis ca toate cererile repetate formulate de aceiași

---

⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr.565/09.08.2011

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 836/ 25 octombrie 2011

parte – care sunt pendinte pe rolul instanței – se vor judeca de către primul complet investit, este de natură să evite pronunțarea mai multor soluții în aceeași cauză sau alegerea completului de judecată.

II. În domeniul dreptului civil, al dreptului procesual civil, al dreptului familiei, al dreptului muncii și asigurărilor sociale civilă, evocăm principalele modificări legislative, precum și efectele acestora asupra activității de judecată:

Urmare a aplicării dispozițiilor art. 225 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, „Secția civilă, de muncă și asigurări sociale pentru minori și familie” a Curții de Apel Cluj, a devenit „Secția I-a civilă”.

Noul Cod civil nu a generat încă, la nivelul Curții de Apel Cluj, procese care să pună în discuție aplicarea sa, însă la nivelul judecătoriilor acestea au avut deja, îndeosebi în materia relațiilor de familie și protecției minorilor. Este, prin urmare, posibil că doar în perspectivă se va constitui o masă importantă de procese fundamentate pe Noul Cod civil.

Chiar dacă a apărut la sfârșitul anului 2010, Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, supranumită „Legea miciei reforme”, efectele dispozițiilor art. XII și art. XIII potrivit cărora hotărârile pronunțate în temeiul art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, precum și în baza art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1), lit. a) și b) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, sunt supuse numai recursului, fiind eliminată calea ordinară de atac a apelului. Rezultatul a fost că împotriva sentințelor pronunțate în cele două materii de tribunalele din raza curții de apel, Secția I-a civilă a soluționat recursuri în loc de apeluri, care au scăzut în anul 2011 cu 110 față de anul 2010, respectiv de la 376 la 266.

În cursul anului 2011, au fost adoptate și alte acte normative și regulamente importante, însă acestea nu au avut un efect direct și imediat asupra încărcăturii de dosare pe judecător și nici asupra activității de judecată în genere, dintre care menționăm:

– *Legea nr. 24 din 11 martie 2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2010 privind unele măsuri în domeniul asigurării unor categorii de persoane în sistemul public de pensii;*

– *Legea nr. 40 din 31 martie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii;*

– *Legea nr. 52 din 15 aprilie 2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri;*

– *Legea nr. 63 din 10 mai 2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ;*

– *Legea nr. 90 din 6 iunie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local;*

– *Legea nr. 165 din 15 iulie 2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.1/2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională;*

– *Legea nr. 196 din 7 noiembrie 2011 pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2010 privind modificarea alin. (1) al art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010 pentru modificarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar;*

– *Legea nr. 216 din 16 noiembrie 2011 privind interzicerea activității de cămătărie;*

– *Legea nr. 233 din 5 decembrie 2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției;*

– *Legea nr. 251 din 5 decembrie 2011 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă;*

– *Legea nr. 271 din 7 decembrie 2011 pentru modificarea alin. (3) al art. 26 din Legea nr. 119/2006 cu privire la actele de stare civilă;*

– *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1 din 28 ianuarie 2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională;*

– *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59 din 29 iunie 2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)-h) din Legea nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor;*

– *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79 din 28 septembrie 2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil;*

– *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80 din 28 septembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă*

Subliniem că în data de 1 ianuarie 2011, a intrat în vigoare Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial nr. 852/20 decembrie 2010, care printre numeroasele modificări de drept material a instituit și o procedură administrativă prealabilă obligatorie, fără caracter jurisdicțional pentru contestațiile îndreptate împotriva deciziilor de pensionare emise de către casele teritoriale de pensii. Drept consecință, pe parcursul anului 2011 s-a constatat o scădere a cauzelor având ca obiect contestație decizie de pensionare.

Efectele intrării în vigoare a Noului Cod Civil se vor regăsi în practica Secției I-a civilă cu precădere în viitor, deoarece puține din noile norme de drept material sunt aplicabile cauzelor aflate pe rolul instanței la data intrării sale în vigoare, în anul 2011 conducând doar la intensificarea studiului individual al judecătorilor.

III. În domeniul litigiilor între profesioniști și acela al contenciosului administrativ și fiscal, principalele modificări legislative intervenite în

anul 2011 au vizat, în principal, normele de procedură și mai puțin norme de drept substanțial.

În plan procesual, de importanta majoră au fost modificările aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, precum și cele aduse Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

În ce privește activitatea Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, este important de remarcat că prin intermediul unor decizii date în recursuri în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a reglementat probleme de drept importante, de actualitate, împiedicând continuarea unei practici judiciare neunitare, în sensul celor ce urmează:

1. Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

Prin Decizia nr. 5/04.04.2011 s-a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, stabilindu-se că: *“În aplicarea dispozițiilor art.11 alin. (1) și art.12 din Legea nr.85/2006 coroborate cu dispozițiile art.312 alin. (2-4) din Codul de procedură civilă, curtea de apel, investită cu soluționarea recursului declarat împotriva hotărârii judecătorului sindic prin care s-a respins cererea de deschidere a procedurii insolvenței, admitând recursul, va casa hotărârea și va trimite cauza judecătorului sindic pentru deschiderea procedurii insolvenței.”*

La data pronunțării recursului în interesul legii, la nivelul secției nu exista practică judiciară neunitară în această problemă de drept, iar după pronunțare practica secției s-a aliniat celor stabilite prin decizia în interesul legii.

2. Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.

Deși a fost adoptată în anul 2010, efectele acestui act normativ au început să se resimtă în cursul anului 2011. Câteva dintre

dispozițiile acestui act normativ au avut efecte directe și asupra activității secției.

Art. 153 al.3: “Termenul de judecată nu poate fi preschimbat decât pentru motive temeinice, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți. Completul de judecată investit cu judecarea cauzei hotărăște în camera de consiliu, fără citarea părților. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat. Dispozițiile art. 132¹ alin. 2 sunt aplicabile.”

Prin intermediul acestui text legal s-a realizat reorganizarea activității secției din perspectiva numărului foarte mare de cauze în recurs având ca obiect restituirea taxei pe poluare. Începând cu al doilea trimestru al anului 2011, numărul cauzele cu obiectul menționat a crescut substanțial. Prin intermediul preschimbării termenului de judecată au fost acordate termene de judecată mult mai scurte în toate cauzele în recurs aflate pe rolul secției (contencios administrativ și insolvență).

Art. 132¹ al. 2: ”Judecătorii vor dispune verificarea efectuării procedurilor de citare și comunicare dispuse pentru fiecare termen. Când este cazul, instanța va ordona luarea măsurilor de refacere a acestor proceduri.”

Acest text legal a permis judecătorului cauzei să intervină înaintea termenului de judecată pentru a dispune refacerea procedurii. În condițiile unor termene foarte lungi intervenția judecătorului înainte de termenul de judecată, pentru refacerea procedurii, a fost de natură a preîntâmpina amânarea cauzei. Desigur, respectarea drepturilor procesuale (termenul pentru depunerea întâmpinării, atunci când depunerea acesteia este obligatorie, de exemplu) a impus soluția judecătorului cauzei în sensul refacerii procedurii de citare.

Art. 132¹ al.1: “Pentru judecarea procesului, instanța, ținând seama de împrejurări, fixează termene scurte, chiar de la o zi la alta. Când consideră necesar, instanța va putea fixa și termene mai îndelungate. Dispozițiile art. 153 sunt aplicabile.”

În vederea respectării acestui text legal la nivelul secției au fost stabilite date de ședință pentru fiecare complet al secției, în altă zi decât ziua obișnuită de ședință, în care judecătorul cauzei a amânat cauza, pe acel termen, foarte scurt față de cele obișnuite, în vederea soluționării acesteia.

3. Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

Prin Legea nr. 299/2011 s-a abrogat art. 21 al. 2 din Legea nr. 554/2004. Acest text legal prevedea următoarele: “Constituie motiv de revizuire, care se adaugă la cele prevăzute de Codul de procedură civilă, pronunțarea hotărârilor rămase definitive și irevocabile prin încălcarea principiului priorității dreptului comunitar, reglementat de art. 148 alin. (2), coroborat cu art. 20 alin. (2) din Constituția României, republicată. Cererea de revizuire se introduce în termen de 15 zile de la comunicare, care se face, prin derogare de la regula consacrată de art. 17 alin. (3), la cererea temeinic motivată a părții interesate, în termen de 15 zile de la pronunțare. Cererea de revizuire se soluționează de urgență și cu precădere, într-un termen maxim de 60 de zile de la înregistrare.

Actul normativ abrogator a apărut în ultima parte a anului 2011 iar consecințele acestuia se vor observa cu precădere în viitor, în principal prin scăderea numărului cererilor de revizuire întemeiate anterior pe textul abrogat.

4. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50 din 21 aprilie 2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule

Modificările aduse la O.U.G. nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, prin OUG 118/2010 aprobată prin Legea nr.141/2011 care a încercat să pună de acord legislația internă cu legislația Uniunii Europene, după criteriile stabilite în cauza TATU – cererea nr. 402/2009, de către Curtea Europeană de Justiție de la

Luxemburg din data de 07.04.2011. Este de remarcat că acest act normativ privind taxa pe poluare pentru autovehicule, pe lângă faptul că a generat un număr mare de litigii pentru restituirea taxei, a generat în timp și o practică neunitară, inclusiv la nivelul curților de apel și abia la finele anului 2011, prin Decizia nr. 24/14.11.2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis un recurs în interesul legii prin care a dezlegat unele probleme de ordin procesual pentru o practică unitară

Prin decizia nr. 24 din 14.11.2011, în soluționarea recursului în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași și Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj și a stabilit:

“1. Acțiunea având ca obiect obligarea instituției prefectului, prin serviciul de specialitate, la înmatricularea autovehiculelor second-hand achiziționate dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene, fără plata taxei de poluare prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008, aprobată prin Legea nr. 140/2011, și fără parcurgerea procedurii de contestare a obligației fiscale prevăzută de art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008, aprobată prin Legea nr. 140/2011, este admisibilă.

2. Procedura de contestare prevăzută la art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008, aprobată prin Legea nr. 140/2011, raportat la art. 205-218 din Codul de procedură fiscală, nu se aplică în cazul cererilor de restituire a taxei de poluare întemeiate pe dispozițiile art. 117 alin. (1) lit. d) din același act.”

Problema de drept soluționată la pct. 2 din decizia menționată a generat și la nivelul secției o practică neunitară.

La data pronunțării asupra recursului în interesul legii practica la nivelul secției a fost uniformizată, iar soluția menționată anterior a confirmat soluția majoritară adoptată și în cadrul secției.

În privința modificărilor regulamentare, se constată că, în anul 2011, s-au adus Regulamentului de ordine interioară a instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, modificări succesive prin: Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 504/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 565 din 9 august 2011, Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 749/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 836 din 25 noiembrie 2011 și Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 829/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 877 din 12 decembrie 2011.

Noutățile aduse au vizat, în principal, următoarele aspecte:

- reglementarea unor noi atribuții ale colegiului de conducere al instanței;

- stabilirea condițiilor și a criteriilor în funcție de care se dispune repartizarea unui judecător de la o secție la alta a instanței;

- delegarea unui judecător pentru măsurile privind unificarea practicii judiciare;

- corelarea prevederilor din regulament cu cele procedurale introduse prin Legea 202/2010, precum și cu noile posibilități de ordin tehnic a sistemului informatic ECRIS IV în privința repartizării aleatorii ale dosarelor;

- reglementări față de noile atribuții ale instanțelor de judecată referitoare la tutela minorului, curatela și ocrotirea interzisului judecătoresc;

- rezolvarea situațiilor în care acte identice de investire a instanței au fost înregistrate în mod repetat în scopul eludării normelor de repartizare aleatorie în sensul reunirii acestora la primul complet investit, chiar dacă partea a renunțat la judecata primei cereri sau aceasta a fost anulată ca netimbrată, stabilindu-se în același timp modalitatea de identificare a acestor dosare.

CAPITOLUL III

ACCES ȘI ÎNCREDERE ÎN JUSTIȚIE, TRANSPARENȚĂ ȘI INTEGRITATE

III. 1. Asigurarea accesului liber la justiție în anul 2011.

Liberal acces la justiție, principiu garantat și consacrat în art. 21 din Constituția României, presupune ca orice persoană să se poată adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, nicio lege neputând îngrădi exercitarea acestui drept.

Acest principiu este reluat, „*expressis verbis*”, prin art. 6 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată cu modificările și completările ulterioare, care prevede că orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime în exercitarea dreptului său la un proces echitabil, iar accesul la justiție nu poate fi îngrădit.

Asistența judiciară asigurată de stat reprezintă un element esențial care își propune să concretizeze liberul acces la justiție; astfel acesta poate rămâne iluzoriu dacă este condiționat pentru justițiabili de costuri imposibil de suportat pentru achitarea taxelor de timbru, a onorariului experților sau pentru asigurarea unei asistențe juridice de specialitate. Asistența judiciară devine astfel în toate formele sale unul dintre elementele fundamentale care garantează un acces egal la justiție pentru toate persoanele așa cum este el prevăzut în art. 6 paragraful 3 din Convenția Europeană referitoare la apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Asistența judiciară cunoaște diverse consacăreri legislative în sistemul de drept procedural românesc și acoperă atât domeniul procedurii penale, cât și pe cel al procedurii civile. Astfel, în scopul asigurării protecției victimelor infracțiunilor, Legea nr. 211/2004

reglementează unele măsuri de informare a victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile acestora, precum și de consiliere psihologică, asistența juridică gratuită și compensare financiară de către stat pentru victimele unor infracțiuni.

În cursul anului 2011 la nivelul Curții de Apel Cluj au fost dispuse măsuri privind îmbunătățirea accesului liber la justiție constând în: aducerea la cunoștința victimelor infracțiunilor a drepturilor ce le revin sau admiterea unor cereri având ca obiect astfel de drepturi; distribuirea de ghiduri de îndrumare pentru justițiabili; afișarea la sediul instanței a informațiilor de interes pentru justițiabili; soluționarea cu celeritate a cererilor privind furnizarea informațiilor de interes public; răspunsul cu celeritate la petițiile adresate instanței.

Alături de prezentarea măsurilor adoptate de către instanță pentru îmbunătățirea liberului acces la justiție, se impun a fi evidențiate și aspectele negative care conduc, uneori, la punerea în discuție a efectivității acestui principiu.

Un prim aspect îl constituie instabilitatea și incoerența legislativă, contradictorialitatea unor norme juridice interne, neconcordanța acestora cu unele convenții și tratate internaționale la care România este parte, dar și procedurile judiciare greoaie.

O altă împrejurare care conduce la îngreunarea liberului acces al cetățenilor la justiție o constituie lipsa de cunoștințe juridice esențiale a majorității populației, împrejurare cu consecințe negative în ceea ce privește maniera și circumstanțele în care instanțele sunt sesizate și modul perfectibil în care procesele aflate pe rol sunt gestionate de către justițiabili. Aceste dificultăți se ivesc mai ales în contextul în care accelerarea procedurilor judiciare nu se poate face decât prin acordarea unor termene de judecată mai scurte și instituirea unor proceduri simplificate. Această situație poate fi înlăturată prin sporirea cazurilor de acordare a asistenței juridice gratuite, introducerea unor măsuri de educare juridică a cetățenilor încă din școală sau prin intensificarea programelor de distribuire către aceștia a unor ghiduri gratuite.

Totodată, a existat preocuparea permanentă de a înlesni justițiabililor și profesioniștilor din sistemul judiciar obținerea unor informații privind jurisprudența relevantă a Curții, activitatea magistraților și dosarele aflate pe rol și termenele de judecată acordate, prin intermediul portalului instanței, a noului serviciu call center apelabil de către orice persoană interesată și al info-chioșcurilor instalate la sediile instanțelor.

În vederea asigurării liberului acces la justiție, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și pentru transpunerea Directivei Consiliului Uniunii Europene nr. 2003/8/CE privind îmbunătățirea accesului la justiție în cazul litigiilor transfrontaliere, prin stabilirea regulilor minimale comune referitoare la asistența judiciară acordată în cadrul acestei categorii de cauze, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008, un act normativ indispensabil deoarece are ca efect direct asigurarea liberului acces la justiție al cetățenilor, iar ca efect indirect evitarea condamnării României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pentru încălcarea dreptului esențial al justițiabililor la un proces echitabil prin anularea cererilor de chemare în judecată, a celor de intervenție, a celor reconvenționale sau a căilor de atac ca netimbrate ori ca insuficient timbrate în cazul în care debitorul taxei de timbru este lipsit de mijloace materiale suficiente ori prin imposibilitatea achitării onorariului expertului atunci când o expertiză tehnică judiciară este indispensabilă soluționării cauzei.

În aplicarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 51/2008, la Secția I civilă, de muncă și asigurări sociale, pentru minori și familie, în cursul anului 2011 au fost soluționate în total un număr de 36 de cereri de acordare a ajutorului public judiciar, dintre care 32 de cereri sub forma scutirii, reducerii, eșalonării sau amânării de la plata taxelor judiciare de timbru (din care 24 de cereri au fost admise total sau parțial, fie direct, fie în urma admiterii unor cereri de reexaminare împotriva unor încheieri prin care cererea de ajutor public judiciar a

fost inițial respinsă, iar 8 cereri respinse) și 4 cereri pentru plata onorariului în vederea asigurării reprezentării, asistenței judiciare și apărării prin avocat numit sau ales (din care 3 cereri au fost admise și o cerere a fost respinsă). Trebuie enunțat în acest context faptul că din anumite soluții rezultă că instanța a considerat admisibilă cererea de reexaminare și împotriva unei încheieri prin care cererea de acordare a ajutorului public judiciar a fost admisă doar în parte, deși dispozițiile art. 15 alin. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 51/2008 prevăd că, „Împotriva încheierii prin care se respinge cererea de acordare a ajutorului public judiciar cel interesat poate face cerere de reexaminare, în termen de 5 zile de la data comunicării încheierii” (a se vedea cu titlul de exemplu încheierea din dosar nr. 688/117/2011 prin care cererea de reexaminare este respinsă ca neîntemeiată, nu ca inadmisibilă).

Efectul pozitiv al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, constă în asigurarea dreptului la un proces echitabil prin garantarea accesului la justiție, iar efectul negativ constă în prelungirea soluționării cauzelor în care se formulează cereri de acordare a ajutorului public judiciar, cereri urmate în multe situații de cereri de revizuire, cu 1-2 termene, timp necesar în vederea administrării probelor prevăzute de art. 14. Desigur că efectele pozitive primează în fața posibilelor întârzieri în soluționarea cauzelor determinate de soluționarea acestei cereri.

În cursul anului 2010, pe rolul Secției a doua civile, de contencios - administrativ și fiscal al Curții de Apel Cluj a fost înregistrat un număr de 24 cereri de acordare a ajutorului public judiciar, atât în primă instanță cât și în apel și recurs, cereri întemeiate fie pe dispozițiile O.G. nr. 51/2008 fie pe dispozițiile Legii nr. 146/1997 în cazul persoanelor juridice, în principal societăți comerciale.

Similar situației de la secția 1 civilă, față de anul anterior se constată o creștere, deoarece în anul 2010 s-a înregistrat un număr de 14 cereri.

Pe stadii procesuale, situația se prezintă astfel:

- 2 cereri formulate în recurs;
- 19 cereri formulate în apel;
- 3 cereri formulate în primă instanță.

Din totalul de 22 cereri înregistrate în anul 2010, 11 au fost admise, fie direct, fie în urma admiterii unei cereri de reexaminare împotriva unei încheieri prin care inițial cererea de ajutor public judiciar a fost respinsă, iar 13 au fost respinse.

În majoritatea cazurilor în care instanțele au dispus acordarea ajutorului public judiciar acesta a fost acordat sub forma eşalonării taxelor judiciare de timbru, stabilite în sarcina petenților.

În majoritatea situațiilor de admitere a cererilor de acordare a ajutorului public judiciar instanțele investite cu soluționarea cererilor au avut în vedere faptul că accesul la justiție - expresie a principiilor democratice într-un stat de drept și a supremației legii - trebuie să fie efectiv, iar costurile unei proceduri judiciare nu trebuie să constituie o piedică în încercarea de a apela la justiție pentru realizarea sau apărarea unui drept, justificând, în anumite situații și condiții, susținerea din partea statului, din resurse financiare publice. Admiterea cererilor a fost justificată și de situația materială care nu permitea celor ce solicitau acordarea ajutorului public judiciar suportarea totală sau parțială a costurilor unui proces, care în cazul cererilor evaluabile în bani poate ajunge la sume considerabile. Cu titlul de exemplu, în dosar 1468/117/2009/a1, suma calculată în sarcina apelantului persoana fizică cu titlul de taxa de timbru a fost de 76.997, 5 lei, reprezentând $\frac{1}{2}$ din suma datorată cu același titlu în fața primei instanțe de fond.

Asigurarea liberului acces la justiție se poate realiza doar într-un cadru legislativ coerent, care să ofere garanții procesuale pentru

exercitarea drepturilor prevăzute de lege de către fiecare persoană. În acest sens, anual se întocmesc strategii privind sistemul judiciar, care în ultimul an, au avut ca obiective majore: creșterea calității asistenței juridice din oficiu și asigurarea accesului la consultanță juridică a condamnaților definitiv, crearea unei baze de date statistice cuprinzând informații cu privire la numărul, disponibilitatea efectivă și calificarea persoanelor implicate în acordarea de asistență juridică gratuită.

Astfel, asistența juridică gratuită, în materie penală, este acordată pe baza unor criterii financiare bine determinate referitoare la nivelul veniturilor, în vederea evitării arbitrariului și pentru asigurarea aplicării uniforme a acestor criterii.

Pentru garantarea accesului necondiționat al cetățenilor la justiție au fost realizate și următoarele măsuri:

- a fost reglementată modalitatea de acordare a asistenței și consultanței juridice;
- a fost inițiată o campanie de informare a cetățenilor cu privire la formele și condițiile de obținere a asistenței juridice gratuite;
- au fost întocmite materiale documentare referitoare la acordarea asistenței juridice;
- s-a asigurat folosirea interpreților pentru persoanele care nu cunosc limba română;
- s-a constituit o bază de date statistice privind cauzele în care au fost folosiți interpreți.

Obiectivul principal al Consiliului European este realizarea unei unități mai strânse între statele membre pentru protejarea drepturilor omului, a libertăților fundamentale și a statului de drept, principii care constituie fundamentul tuturor democrațiilor autentice și care influențează viața tuturor europenilor. În acest scop a și luat ființă Comisia Europeană pe Eficiența Justiției – C.E.P.E.J. în 2005. Scopul Comisiei constă în îmbunătățirea eficienței și funcționării justiției în statele membre și dezvoltarea implementării instrumentelor Consiliului

Europei.

În ceea ce privește folosirea metodelor alternative de rezolvare a litigiilor, nu putem decât să subscriem întru totul la acest deziderat, cu atât mai mult cu cât cadrul legislativ dă deja posibilitatea justițiabililor de a uza de aceste forme de mediere, ce vin în deplină concordanță cu drepturile definitiv instituite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Convenție (art. 6).

Trimiterea expresă la instituția medierii este realizată și de dispozițiile codului de procedură civilă, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 202/2010. Astfel, potrivit formei actuale a art. 720¹ Cod procedură civilă medierea reprezintă o alternativă la procedura prealabilă a concilierii, una dintre cele două posibilități fiind obligatorie: „În procesele și cererile dintre profesioniști evaluabile în bani și derivate din raporturi contractuale, înainte de introducerea cererii de chemare în judecată, reclamantul va încerca soluționarea litigiului fie prin mediere, fie prin conciliere directă cu cealaltă parte.

O altă garanție a asigurării accesului liber la justiție o constituie și funcționarea, în cadrul fiecărei instanțe, a unui Birou de informare și relații publice, a cărui activitate este reglementată de art. 77 și următoarele din Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești. Printre atribuțiile acestuia sunt și organizarea activității de furnizare a informațiilor publice; analizarea cererilor vizând informațiile publice și transmiterea răspunsurilor către solicitanți, în termenul legal.

Totodată a existat preocuparea permanentă de a permite justițiabililor și profesioniștilor din sistemul judiciar să obțină informații privind jurisprudența relevantă a Curții, activitatea instanței și dosarele aflate pe rol și termenele acestora într-un mod facil prin intermediul portalului instanței, noul serviciu de call center al instanței și info-chioșcurilor instalate în holul instanțelor.

În vederea facilitării liberului acces la justiție au fost organizate manifestări de tipul ”Ușilor deschise” care au reprezentat o

oportunitate pentru instanța noastră și pentru sistemele judiciare în general de a-și face cunoscută activitatea, cu plusurile și minusurile acesteia, și un bun prilej pentru toți cetățenii de a se informa asupra felului în care funcționează instituția și a modului în care își derulează activitate. În cadrul acestor evenimente, grupuri de elevi și studenți au fost invitați în cadrul instanței și au avut prilejul de a afla elemente privind organizarea judiciară și funcționarea instanțelor, precum și posibilitatea de a lua contact direct cu judecătorii și personalul auxiliar, având la dispoziție informații utile pentru alegerea unui viitor parcurs profesional.

III. 2. Măsurile luate la nivelul instanței pentru unificarea practicii judiciare.

Imprevizibilitatea soluțiilor reprezintă, în continuare, un neajuns al sistemului judiciar român, generat fiind nu doar de incapacitate intrinsecă de unitate jurisprudențială, ci, mai cu seamă, de cauze extrinseci, precum inflația, instabilitatea și incoerența legislativă din ultimii 20 de ani, care au făcut dificile, pentru judecător, aplicare și interpretarea legii. Lipsa de unitate a jurisprudenței, cauzată de interpretări diferite care au fost date anumitor probleme de drept a reprezentat unul dintre principalii factori negativi care au condus la scăderea încrederii publicului în buna funcționare a justiției ca serviciu public.

Această deficiență a majoră a fost sancționată prin condamnări ale statului român de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului¹¹, lipsa de uniformitate, incoerența în plan legislativ și divergențele de jurisprudență fiind susceptibile să creeze un climat general de incertitudine juridică (cauzele Beian c. României, Driha c. României, Tudor Tudor c. României ș.a).

---

¹¹ Cauza Păduraru c/ României, Hotărârea din 1 decembrie 2005, publicată în M.Of. nr.514 iunie 2006.

Într-o altă cauză,¹² Curtea consideră că incertitudinea - fie ea legislativă, administrativă sau rezultând din practici aplicate de autorități - este un factor important de luat în seamă la evaluarea conduitei statului [vezi *Broniowski împotriva Poloniei* [MC], nr. 31.443/96, § 151, CEDO 2004 - V; *Păduraru*, citată anterior, § 92, și *Beian împotriva României (nr. 1)*, nr. 30.658/05, § 33, CEDO 2007). În contextul special al restituirii proprietăților naționalizate în România, lipsa unei coerențe legislative și *jurisprudența contradictorie* în ceea ce privește interpretarea anumitor aspecte ale legilor privind retrocedarea a creat un climat general de insecuritate juridică (vezi *Păduraru*, §§ 99, 109).

Deși anumite divergențe în interpretare ar putea fi o consecință inerentă a oricărui sistem judiciar care, la fel ca și cel românesc, este bazat pe o rețea de instanțe de fond și de instanțe superioare cu competență în aria lor teritorială, Curtea observă că, în speță, interpretările contradictorii au provenit de la aceeași instanță care, în plus, era instanță de ultim grad în materie. Mai mult chiar, Curtea Supremă nu avea la dispoziție niciun mecanism efectiv pentru a rezolva conflictele dintre hotărârile instanțelor inferioare (vezi *Păduraru*, §§ 99 și 109, și *Beian*, § 37, citată anterior, și, *mutatis mutandis*, *Schwarzkopf și Taussik împotriva Republicii Cehe* (dec.), nr. 42.162/02, 2 decembrie 2008). În speță, la evaluarea cererii procurorului general, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a fost chemată să tranșeze chestiunea interpretărilor contradictorii, ci să analizeze anumite aplicări ale legii în cazuri individuale; în plus, intervenția sa în cauză a fost posibilă numai prin intermediul unei căi de atac extraordinare care contrazice prin ea însăși principiul securității raporturilor juridice (vezi *Brumărescu împotriva României* [MC], nr. 28.342/95, § 62, CEDO 1999 -

---

¹² Cauza Tudor Tudor împotriva României, HOTĂRÂREA din 24 martie 2009, Publicată în: M. Of. Nr. 778 din 13 noiembrie 2009.

VII; *SC Mașinexportimport Industrial Group SA împotriva României*, nr. 22.687/03, § 36, 1 decembrie 2005).

Curtea consideră că, în lipsa unui ***mecanism care să asigure consecvență în practica instanțelor naționale***, aceste diferențe de abordare profunde și de lungă durată în jurisprudență, în ceea ce privește o problemă de o mare importanță pentru societate, sunt de așa natură încât creează o stare de insecuritate continuă (vezi, *mutatis mutandis*, *Păduraru*, citată anterior, § 98).

În aprecierea Curții, incertitudinea jurisprudențială care a avut drept efect privarea reclamantului de orice posibilitate de a obține beneficiul drepturilor prevăzute de lege, în condițiile în care altor persoane în aceeași situație li s-a recunoscut dreptul de a beneficia de dispozițiile acestei legi, încalcă prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenție. Curtea a reținut că divergențele de jurisprudență constituie, prin natura lor, consecința inerentă a oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având autoritate asupra competenței lor teritoriale. Cu toate acestea, rolul unei instanțe supreme este tocmai acela de a reglementa aceste contradicții ale jurisprudenței [*Zielinski și Pradal și Gonzalez și alții contra Franța* (GC), nr. 24846/94, 34165/96 la 34173/96, paragraf 59, C.E.D.O. 1999-VII].

Curtea a constatat că Înalta Curte de Casație se află la originea acestor divergențe profunde și persistente în timp. În loc să își îndeplinească rolul său, stabilind o interpretare de urmat, a devenit ea însăși sursa nesiguranței juridice, micșorând astfel încrederea publicului în sistemul judiciar (C.E.D.O., *Cauza Beian contra România*, nr. 1, Hotărârea din 6 decembrie 2007, www.cmiskp.echr.coe.int; B.C.E.D.O. nr. 2/2008, p. 12-20 și în *M. Of. nr. 616 din 21 august 2008*).

După ce a reamintit propria jurisprudență în materia divergențelor de jurisprudență, Curtea a stabilit că trebuie să examineze dacă:

- există divergențe de jurisprudență profunde și persistente în jurisprudența Curții Supreme;
- dacă legislația internă prevede mecanisme care să permită suprimarea acestor incoerențe;
- dacă aceste mecanisme au fost aplicate și care au fost, dacă era cazul, efectele aplicării lor.

În condițiile în care, există divergențe „profunde și persistente” în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale pertinente și există un mecanism susceptibil de a remedia această situație unificând jurisprudența dar acest mecanism nu este folosit, iar incertitudinea persistă și după adoptarea hotărârilor, *această incertitudine persistentă a avut ca efect lipsirea reclamantilor de garanțiile esențiale ale unui proces echitabil* (încălcarea articolului 6 al Convenției) (C.E.D.O., *Cauza Iordan Iordanov și alții contra Bulgaria, Hotărârea din 2 iulie 2009, www.echr.coe.int și D. Bogdan, M. Selegean, www.juridice.ro*).

Se poate discuta, așadar, de necesitatea impunerii unei discipline jurisdicționale, care presupune obligația respectării propriei practici și a practicii instanțelor de ultim grad de jurisdicție.

Din această perspectivă, observăm că, în actualul cadru legislativ, cu excepția deciziilor în RIL ale ÎCCJ și a hotărârilor instanțelor de ultim grad de jurisdicție, date în diferite cauze concrete, jurisprudența ÎCCJ nu este obligatorie pentru instanțele inferioare. În egală măsură, instanțele inferioare nu sunt ținute să respecte jurisprudența curților de apel, în măsura în care acestea hotărăsc asupra unor chestiuni de legalitate pentru care nu există calea recursului la ÎCCJ.

Însă, în activitatea lor jurisdicțională, toate instanțele trebuie să respecte principiul tratamentului egal în fața legii și principiul securității juridice, ceea ce este posibil numai dacă nu aleg, în mod arbitrar, să dea legii o interpretare diferită de cea existentă, respectiv să interpreteze diferit de jurisprudența instanțelor de ultim grad. Principiul tratamentului egal în fața legii și principiul securității

juridice impun respectarea jurisprudenței de către instanțe, în măsura în care nu există motive prioritare care cer o altă interpretare.

Așadar, în fiecare caz, trebuie analizat dacă alegerea unei soluții diferite de cele proprii anterioare sau de cele ale instanței supreme se bazează pe motive care atârnă mai greu în balanță față de principiul securității juridice și principiul tratamentului egal în fața legii, acestea din urmă fiind în favoarea menținerii jurisprudenței relevante. Eventual, în hotărârea judecătorească pot fi explicate, în mod convingător, motivele pentru care completul alege să își modifice, la un moment dat, propria jurisprudență.

Identificarea și dezvoltarea mecanismelor care să permită uniformizarea jurisprudenței, la nivelul fiecărei secții a Curții de Apel Cluj și la acela al instanțelor din aria sa de competență au reprezentat o preocupare constantă a celor învestiți cu atribuții de organizare și de coordonare în materie, conștienți că un grad sporit de predictibilitate a hotărârilor judecătorești oferă cetățenilor garanția unei funcționări corecte și coerente a sistemului.

Pentru realizarea acestui deziderat, acțiunile organizate la nivelul Curții de Apel Cluj au vizat următoarele direcții:

1. Organizarea lunară a întâlnirilor profesionale ale judecătorilor secțiilor/ instanțelor, după caz, precum și a întâlnirilor trimestriale ale judecătorilor din cadrul instanțelor aflate în raza de activitate a Curții de Apel Cluj, în conformitate cu dispozițiile art. 26¹ - art. 26³ din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 504/21 iulie 2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești a introdus instituția judecătorului delegat pentru măsurile privind unificarea practicii, judecător care întocmește lunar un referat privind problemele de drept rezolvate neunitar ivite în soluționarea cauzelor de către judecătorii propriei instanțe și care centralizează problemele sesizate de instanțele inferioare.

Primul pas în organizarea și coordonarea mecanismelor de

uniformizare a jurisprudenței instanței l-au reprezentat identificarea concretă la nivelul secțiilor și la nivelul tribunalelor a problemelor de drept care au fost soluționate neunitar și indicarea argumentelor pentru fiecare opinie majoritară sau minoritară. Apoi, toate aceste probleme de drept au fost comunicate, spre studiu și analiză, instanțelor din circumscripție și tuturor judecătorilor specializați în materiile care au generat controverse, solicitându-se transmiterea unui feed-back. Președinții de secție au centralizat toate punctele de vedere, arătând argumentele în sprijinul fiecărei opinii, numărul de persoane ce adoptă opinia minoritară/majoritară și au comunicat din nou această documentație relevantă la nivelul tuturor secțiilor și tribunalelor pentru a fi analizată în ședințele profesionale lunare în fiecare instanță ori ele au fost dezbătute în cadrul întâlnirilor trimestriale. Totodată, problemele care au făcut obiect al dezbaterilor și soluțiile adoptate au fost transmise lunar Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, în cursul anului 2011, au fost organizate, la nivelul Curții de Apel Cluj, un număr de **12 întâlniri profesionale** trimestriale în domeniul „*Practică neunitară*”, abordate fiind probleme de drept civil, drept comercial și de contencios administrativ-fiscal și drept penal, împreună cu judecătorii instanțelor arondate acesteia.

Circumscriș aceluiași domeniu, „*Practică neunitară*”, au fost organizate în mod similar întâlniri profesionale trimestriale, la nivelul celor patru tribunale arondate Curții de Apel Cluj, cu participarea judecătorilor de la judecătorii, temele abordate identificate fiind în materia dreptului civil în sens restrâns, dreptului muncii și asigurărilor sociale, dreptul familiei și protecția minorilor, dreptului comercial, contencios administrativ și fiscal, dreptului penal, aplicării Legii nr. 10/2001, restituirii imobilelor preluate abuziv din perspectiva jurisprudenței C.E.D.O., jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene, jurisprudența C.E.D.O., transferul de proceduri în materie penală și altele asemenea.

În cursul anului 2011 au fost identificate probleme de practică neunitară în materie comercială (sechestru asigurator) și în materia contenciosului fiscal (restituirea taxei de poluare-necesitatea urmării procedurii fiscale de contestare).

Pentru ambele situații a fost urmată procedura prevăzută de art. 26¹ din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 387/2005, fiind întocmită minuta prevăzută în Regulament, și fiind atașate copii ale unor hotărâri judecătorești pronunțate în problema de drept supusă dezbaterii.

În cea de a II-a problemă de drept, referitoare la necesitatea urmării procedurii prealabile de contestare, prevăzută de art. 205 din codul de procedură fiscală, în cursul anului 2011 s-a finalizat procedura legală specifică, inițiată de Curtea de Apel Cluj, prin intermediul colegiului de conducere, de promovare a unui recurs în interesul legii.

Prin Decizia nr. 24 din 14.11.2011 Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit câmpul de aplicare al art. 9 din O.U.G. nr. 50/2008, problema de drept controversată fiind astfel lămurită.

Este de remarcat faptul că la data pronunțării deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție la nivelul secției nu mai exista practică neunitară în acea problemă de drept, soluțiile fiind uniformizate.

Din perspectivă intrării în vigoare a noului cod civil, ceea ce s-a și întâmplat în data de 01.10.2011, atât pentru familiarizarea cu noile dispoziții legale cât și din perspectiva identificării aspectelor noi ce ar putea pune unele probleme cu prilejul punerii lor în practică, judecătorii secției au participat la conferințele și seminariile organizate fie la nivel local (județean) sau central, având ca temă de discuție noile dispoziții legale cuprinse în noul cod civil. Participarea la aceste întâlniri a permis identificarea, cu prioritate, a unor aspecte noi, în special în materia litigiilor între profesioniști (comercianți), care ulterior, pot fi asimilate mult mai ușor.

Identificarea problemelor de practică neunitară și mai apoi soluționarea acestora s-a realizat și prin intermediul întâlnirilor

profesionale trimestriale cu judecătorii din raza de activitate a Curții de Apel Cluj.

Procedura de lucru specifică acestor întâlniri a fost urmată și în anul 2011, având loc fie întâlniri directe, fie ședințe locale de analiză a problemelor de drept controversate transmise de către tribunale.

În anul 2011 nu au fost sesizate aspecte evidente sau importante de practică neunitară între tribunalele arondate Curții de Apel Cluj.

În puținele situații în care s-a sesizat existența unor aspecte de practică neunitară, prin intermediul soluțiilor irevocabile pronunțate de către Curte, în recurs, judecătorii de la instanțele de fond sau de apel au fost sesizați în privința practicii Curții în acea problemă de drept.

În mod constant, în vederea unificării propriei noastre practici judiciare s-au urmărit soluțiile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, atât prin studiu individual, cât și prin intermediul materialelor de analiză a practicii instanței de control judiciar, întocmite cu o frecvență lunară.

Nu s-au constatat diferențe substanțiale de abordare a diverselor probleme juridice ce intră în sfera de activitate a secției, iar acolo unde au existat probleme de drept soluționate neunitar, prin raportarea soluțiilor secției în propriile cauze în recurs la deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor formulate față de hotărârile secției în cauzele directe, au avut loc discuții în cadrul secției, iar practica judiciară a fost uniformizată.

Secția de contencios administrativ a ÎCCJ a transmis, și în anul 2011, materiale cu soluțiile de principiu adoptate în anumite cauze. Cele două materiale transmise au fost discutate în cadrul secției, practica secției fiind în concordanță cu soluțiile de principiu transmise.

La nivelul secției penale și de minori a Curții de Apel Cluj, în aplicarea noilor atribuții ale judecătorului delegat s-a făcut corelarea cu modificarea competenței funcționale aduse de Legea 202/2010 prin care tribunalele nu mai au competența funcțională de a judeca apelurile declarate împotriva sentințelor pronunțate pe fond de către judecătorii,

astfel încât singura instanță superioară comună celor 17 judecătoria, o reprezintă Curtea de Apel.

Prin adresa nr. 2882/2011 s-a solicitat în mod direct conducerilor judecătoriilor să comunice Curții judecătorul desemnat cu analiza practicii neunitare astfel încât problemele de practică neunitară să fie centralizate la nivelul Curții și nu la nivelul tribunalului, deoarece acesta și-a păstrat doar competența de a judeca recursurile împotriva sentințelor pronunțate de judecătoria privind infracțiunile pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale se face la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în materia măsurilor preventive, a liberării provizorii, a măsurilor asiguratorii, în materia executării hotărârilor penale sau a reabilitării, precum și în cazurile expres prevăzute de lege.

Pentru problemele de drept susceptibile de soluționare neunitară au fost analizate printre altele: soluționarea cererii de prelungire a dreptului la circulație în faza de judecată, cale deschisă prin Decizia Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1/15.03.2010; consecințele emiterii mandatului european de arestare cu privire la întreruperea termenului prescripției executării pedepsei; aplicabilitatea art.320¹ Cod procedură penală după citirea actului de sesizare când nu a fost procedura îndeplinită cu inculpatul; posibilitățile inculpatului de a recunoaște doar săvârșirea unei fapte și aplicarea procedurii prevăzute de art. 320¹ Cod procedură penală; admisibilitatea recursului declarat de asigurator sau Fondul pentru protecția victimelor; desemnarea apărătorului din oficiu în cauzele din camera de consiliu – revizuire, contestație în anulare.

O altă preocupare a constat în întocmirea practicii de casare a Curții de Apel Secția penală pentru toate instanțele și transmiterea acesteia pentru a fi discutată cu ocazia învățământului profesional; în acest mod, oricare judecătoria ia contact cu practica instanței de control judiciar referitoare nu doar la propriile cauze trimise în recurs, ci cu privire la toate cauzele penale judecate de către Curte.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010, în vederea asigurării aplicării unitare a acesteia, au avut loc întâlniri cu judecătorii ce soluționează cauze penale din circumscripția teritorială a Tribunalului Maramureș – în data de 4 martie 2011, a Tribunalului Sălaj – în data de 18 martie 2011 și a Tribunalului Bistrița în 8 aprilie 2011.

2. Propuneri către Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursuri în interesul legii (de exemplu, recursul soluționat prin decizia nr. 29 din 12 decembrie 2011 a Completului competent să judece recursul în interesul legii, din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție);

3. Elaborarea de materiale ample de practică judiciară neunitară a secției, concretizate în volumul „Practică judiciară de casare în materie civilă 2010-2011 rezumată și comentată”, publicat în anul 2011 la Editura C.H.Beck, sub îngrijirea președintelui Secției I civilă;

4. Monitorizarea aspectelor de practică neunitară s-a corelat cu furnizarea de informații în rețeaua informatică internă cu privire la jurisprudența în materie a altor instanțe din țară, pentru ca magistrații să poată cunoaște și argumentele colegilor.

S-a asigurat participarea președinților de secții ai Curții la toate întâlnirile trimestriale ale Comisiei de unificare a practicii judiciare constituită la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, precum și transmiterea în teritoriu a problemelor de practică neunitară care au fost abordate, împreună cu soluțiile adoptate.

5. Au fost stabilite, la începutul anului 2011, la nivelul fiecărei secții și /sau instanțe, după caz, programări lunare pe teme de lucru, fiind desemnat un judecător care să întocmească și să prezinte un referat al problemelor de practică neunitară identificate.

În cadrul întâlnirilor profesionale lunare ale judecătorilor. în mod obligatoriu au făcut obiect al dezbaterilor și *hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului*, pentru o bună înțelegere și, mai apoi, pentru o corectă reflectare a lor în jurisprudența internă. Un examen al hotărârilor pronunțate în ultimii ani de către instanțele din circumscripția Curții

de Apel Cluj evidențiază, cu ușurință, că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a început și continuă să se consolideze ca reper major atât în activitatea de judecată, cât și în preocupările de studiu și dialog profesional ale judecătorilor. Numărul hotărârilor judecătorești care au ținut seama, cât privește dezlegarea problemelor de drept specifice, de soluții și argumente propuse prin hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului (C.E.D.O) a crescut semnificativ.

6. *Monitorizarea și analiza soluțiile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recursurile având ca obiect hotărâri ale Curții de Apel Cluj*, precum și a soluțiilor de principiu transmise de Înalta Curte de Casație și Justiție. În concret, pe tot parcursul anului, judecătorii desemnați cu evidențierea practicii instanței de control judiciar au întocmit periodic materiale, în care au evidențiat probleme de drept ce au rezultat din hotărârile casate sau modificate de Înalta Curte de Casație și Justiție. Aceste materiale au fost distribuite judecătorilor secției, prin rețeaua intranet, iar în măsura în care s-a impus, chestiunile de drept au fost discutate în cadrul unor ședințe de lucru ale judecătorilor fiecărei secții.

5. *Elaborarea Buletinului jurisprudenței Curții de Apel Cluj* a necesitat un efort considerabil și în acest an. Prima ediție a Buletinului a apărut în anul 2001, în această lucrare fiind publicate, prin contribuția celor mai mulți dintre judecătorii Curții, hotărâri dintre cele mai reprezentative. În anul 2008, Buletinului jurisprudenței apare pentru prima dată pe secții, într-o formă nouă, apreciată, care a conferit judecătorilor și celorlalți parteneri ai justiției (avocați, notari, executori) un beneficiu real și mult consolidat, inclusiv sub aspectul verificării practicii judiciare.

Preluând exemplul Curții, în anul 2011, Tribunalul Bistrița-Năsăud a elaborat ce-a de-a treia culegere de jurisprudență, care include decizii irevocabile relevante pronunțate în recurs și nu numai, apariție pe care o apreciem a fi meritorie și, în mod real, utilă în procesul de unificare a practicii judiciare la nivelul tribunalelor.

Pe linia acelorași eforturi de unificare a practicii judiciare se înscrie și publicarea unor articole și note sau comentarii la hotărâri judecătorești, de către judecătorii Curții și ai instanțelor arondate, în revistele „Dreptul”, „Curierul judiciar” și „Revista română de jurisprudență”.

7. *Totodată, magistrații Curții au fost cointeresați în apariția Buletinului trimestrial de jurisprudență al curților de apel, contribuind, prin deciziile proprii, la succesul acțiunii de unificare a jurisprudenței la nivel național.*

8. *Coordonarea activității de selectare a deciziilor relevante, de către președinții de secție, și transpunerea acestora, trimestrial, pe portalul instanțelor, pentru a le face cunoscute tuturor judecătorilor din țară, se înscrie în șirul acțiunilor desfășurate în scopul uniformizării jurisprudenței.*

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reține, în armonie cu prevederile art. 20 alin. 2 corelat cu art. 21 din Constituția României și cu art. 6 paragraful. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, că legea trebuie să fie concretizată de accesibilitate și previzibilitate, la care se mai pot adăuga încă două noi atribute: claritate și predictibilitate. Sub aspectul exigenței previzibilității și a predictibilității ori al aceluia al clarității, atunci când textul unei legi este primitiv de mai multe înțelesuri, nu este clar ori este susceptibil de varii interpretări, se impune ca previzibilitatea normei legale să fie asigurată de practica judiciară care să-i asigure justițiabilului, care, apelând la ea chiar prin intermediul unor profesioniști ai dreptului, trebuie să aibă posibilitatea de a-și regla conduita de asemenea manieră încât drepturile și interesele legitime exhibate să nu fie atinse în substanța lor.¹³

---

¹³ Cauza Sunday Times c. / Regatului Unit din 1979;

Așa fiind, conform jurisprudenței pertinente a Curții Europene a Drepturilor Omului revine jurisdicțiilor interne să statueze care este conținutul și limitele de aplicare și interpretare a unei legii și să elimine astfel orice disfuncționalitate pentru a se asigura în cele din urmă caracterul previzibil al unei legi și pentru a se îndeplini exigențele asociate dreptului la un proces echitabil.

Având în vedere tocmai aceste premise, în practica judiciară națională de aplicare și de interpretare a dreptului pot apărea unele divergențe.

Din această perspectivă, Curtea are în vedere că „rolul unei Jurisdicții Supreme este tocmai acela de a regla divergențele de jurisprudență”¹⁴.

Prin urmare, chiar în absența unei decizii privind un recurs în interesul legii, care conform normelor dreptului intern este obligatorie pentru judecătorii tuturor instanțelor judecătorești și până la adoptarea unui mecanism procesual prin care instanța supremă să poată fi interogată în cazul pendinte cu privire la maniera de interpretare și de aplicare a dreptului pertinent, se impune, în accepțiunea acestei Curți, să fie respectată și însușită practica judiciară constantă și unitară a jurisdicției supreme.

Numai astfel se poate aplica principiul constituțional consacrat de art. 126 alin. 3 din Constituție și li se poate garanta părților în mod efectiv și concret dreptul acestora la un proces echitabil în toate componentele și atributele lui esențiale.

Pentru asigurarea securității raporturilor juridice, a predictibilității hotărârilor judecătorești pronunțate, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, la nivelul Curții de Apel Cluj vor fi întocmite, în continuare, planuri anuale de acțiune pentru

---

¹⁴ Cauza Zielinski și Pradal & Gonzales și alții c./ Franței, cererea nr. 24.846/94, parag. 59; cauza Păduraru c./României, parg. 98 și cauza Beian c./ României parag. 37; cauza Tudor Tudor c./României parag. 29-30.

implementarea, la nivel local, a strategiei de unificare a practicii judiciare, în sensul celor ce urmează:

- Organizarea cu rigurozitate a întâlnirilor profesionale lunare, la nivelul fiecărei secții a Curții, conform programărilor întocmite în acest scop, la începutul anului, temele abordate fiind circumscrise problemelor de practică neunitară identificate la nivelul secției ori a celor susceptibile de a genera o astfel de practică, în acest ultim caz întâlnirile având un rol preventiv. Totodată, va fi analizată practica de casare a instanței supreme, în baza referatului întocmit de către judecătorul cu atribuții privind analiza practicii instanței de control judiciar.

- Organizarea trimestrială a întâlnirilor profesionale cu judecătorii instanțelor arondate Curții de Apel Cluj, tribunale și judecătorii, axate de această dată pe problemele de practică neunitară menționate de instanțe în propunerile tematice comunicate celor trei președinți de secții ai Curții.

- Publicarea în rețeaua intranet a tuturor materialelor ce prezintă relevanță pentru unificarea practicii judiciare (procesele-verbale ale întâlnirilor trimestriale, ale ședințelor de lucru al secțiilor, soluțiile de principiu transmise de Înalta Curte de Casație și Justiție, ș.a.) și transmiterea acestora, în format electronic, de la instanțele de control judiciar către instanțele din jurisdicție, pentru a fi făcute cunoscute tuturor judecătorilor. Este preferabilă această formă de comunicare, mult mai rapidă, ce permite stocarea tuturor informațiilor.

- Facilitarea accesului judecătorilor la diverse reviste de specialitate – „Dreptul”, „Buletinul jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiției”, „Pandectele Române”, „Revista română de drept comunitar” etc., precum și la culegerile de jurisprudență ale instanței supreme și ale celorlalte curți de apel din țară. Biroul documentare prezintă zilnic o informare electronică, transmisă tuturor magistraților, cu privire la deciziile în interesul legii, pe materii, precum și deciziile Curții

Constituționale, indicându-se pe lângă textul complet al deciziei și incidența constatărilor făcute de Curtea Constituțională.

III. 3. Aspecte privind asigurarea transparenței activității instanței.

Transparența activității instanței și facilitarea accesului la informațiile de interes public este asigurată de Biroul de informare și relații publice care funcționează în conformitate cu prevederile Legii 544/2001 și ale Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 aprobată, cu modificări prin Legea nr. 233/2002.

Conducerea biroului revine unui judecător desemnat de către președintele Curții de Apel Cluj prin ordin de serviciu, care îndeplinește și atribuții de purtător de cuvânt al instanței. În componența acestui birou intră și un funcționar public – expert responsabil cu difuzarea informațiilor publice.

Anul 2011 a fost caracterizat de creșterea considerabilă a interesului opiniei publice față de activitatea Curții de Apel Cluj, interes materializat în creșterea numărului de solicitări adresate Biroului de informare și relații publice, acestea fiind aproape de două ori mai multe decât în anul precedent. Observăm astfel menținerea tendinței crescătoare manifestată în ultimii ani în această privință.

La fel ca în anii anteriori cea mai mare parte a solicitărilor a venit din partea jurnaliștilor, dar nu au lipsit nici contactele cu persoane juridice (asociații, organizații) și fizice (avocați, justițiabili, studenți ai facultăților de drept).

Angajații instanței, în virtutea obligației avute în baza art. 2 alin. 3 din *Ghidul de bune practici pentru cooperarea între instanțe, parchetele de pe lângă acestea și mass-media*, au oferit informațiile necesare spre a fi transmise cât mai prompt opiniei publice, în acest sens fiind absolut esențial sprijinul, atât din partea personalului auxiliar din cadrul grefei și registraturii cât și a judecătorilor, pentru a se realiza o comunicare eficientă și conformă cu activitățile publice

desfășurate. Astfel, condiția unei bune comunicări externe este o bună comunicare internă.

În cursul anului 2011 au fost înregistrate în total 267 de cereri privind informațiile de interes public, din care 238 au fost formulate de către ziariști, 16 de către diferite persoane juridice iar 13 au fost adresate de către persoane fizice. S-a remarcat de asemenea creșterea numărului de cereri de comunicare a unor hotărâri judecătorești fiind comunicate 142 asemenea hotărâri și 2 rechizitorii pe suport electronic sau în scris, cu anonimizarea datelor cu caracter personal conform legii.

Ponderea cea mai mare a hotărârilor comunicate se situează în materia cauzelor penale, urmate la o mică diferență de cele de contencios administrativ. Solicitățile privind cauzele civile au fost cele mai puține. În afara acestor solicitări adresate în scris, o frecvență foarte mare au avut-o cererile a căror rezolvare a fost posibilă prin comunicarea pe loc a răspunsului, direct sau telefonic, atât de către purtătorul de cuvânt cât și de către expertul biroului, acestea fiind în medie de 10 pe zi. Nu a existat nicio reclamație administrativă și nicio plângere în instanță.

De asemenea, s-au transmis 19 comunicate către mass-media, iar purtătorul de cuvânt a dat interviuri și declarații de presă. Comunicatele de presă nu au vizat doar transmiterea unor hotărâri ale instanței, ci au reprezentat și luări de poziție vizavi de apariția în mass-media a unor articole referitoare la activitatea instanței și a unor magistrați. Au fost acordate acreditări jurnaliștilor care au solicitat acest lucru și a fost actualizată baza de date cu datele de contact ale acestora. S-a făcut zilnic monitorizarea aparițiilor din mass-media și s-a întocmit „revista presei” care cuprinde articole de presă cu referire la activitatea judiciară a curții și instanțelor arondate, precum și cu privire la justiție în general și reprezintă interes.

De asemenea a fost actualizată permanent lista cuprinzând informațiile de interes public. Au fost organizate conferințe de presă la

care au luat parte reprezentanții curții și ai Consiliului Superior ai Magistraturii.

Ca în fiecare an, la data de 25 octombrie 2011, cu ocazia „Zilei Europene a Justiției Civile”, la Curtea de Apel Cluj au avut loc diferite activități legate de sărbătorirea acestui eveniment, activități la care au luat parte mai mulți studenți ai facultăților de drept din cadrul „Universității Babeș-Bolyai” și ai „Universității Creștine Dimitrie Cantemir” și elevii Liceului Teoretic „Gheorghe Șincai” din Cluj-Napoca. Invitații, însoțiți de judecători, au vizitat instituția și au participat la câteva ședințe de judecată. La sfârșitul vizitei, judecătorii care au calitatea de purtători de cuvânt ai Curții de Apel Cluj, au purtat discuții cu aceștia pe diferite teme privind realizarea actului de justiție și au răspuns la întrebările lor. Patru studenți au participat la programul de lucru „O zi cu judecătorul”, program în cadrul căruia au avut posibilitatea de a însoți un judecător într-o zi de lucru și de a urmări întreaga lui activitate.

Mai mulți ziariști de la diferite televiziuni, posturi de radio și publicații locale s-au arătat interesați de desfășurarea activităților organizate la nivelul instanței, realizând interviuri cu judecătorii și studenții, reportaje și alte materiale de presă care au fost în aceeași zi difuzate.

III. 4. Aspecte privind răspunderea disciplinară a personalului instanței.

În contextul reconsiderării, prin Legea nr. 24/2012, a sferei abaterilor disciplinare privitoare la magistrați, a subiecților ce pot avea calitatea de titulari ai acțiunii disciplinare, precum și a particularităților procedurale specifice exercitării și derulării acțiunii disciplinare, sistemul judiciar din România se află, credem, în situația de a-și analiza situația și de a-și regândi perspectivele.

Sensul noilor modificări legale este îndeajuns de evident: regimul sancționar de natură disciplinară a magistraților a fost înăsprit, ceea ce obligă la o reglare a conduitei profesionale și extraprofesionale astfel

încât, în raport cu noile exigențe, să poată fi evitate situații care ar atrage sancționarea.

Înțelesul exact și limitele juridice ale noilor reglementări vor dobândi însă clarificări în perioada următoare, urmare a practicii pe care Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția Judiciară, iar mai apoi Înalta Curte de Casație și Justiție, o vor consacra.

În anul 2011 la nivelul Curții de Apel Cluj nu au existat probleme deosebite în ce privește disciplina profesională. Cu excepția unui singur judecător al Curții, care a fost sancționat disciplinar de Consiliul Superior al Magistraturii (hotărârea nefiind însă irevocabilă la această dată), nici un alt judecător nu a fost supus unei proceduri disciplinare, judecătorii instanței asumându-și, ca regulă, în mod corect statutul profesional și adaptându-și conduita la exigențele – nu puține – pe care funcția le implică.

Personalul auxiliar al Curții de Apel Cluj și-a îndeplinit, de asemenea, îndatoririle profesionale în mod adecvat, trebuind remarcate seriozitatea și disciplina care îi caracterizează pe cei mai mulți dintre membrii acestui corp profesional.

Cu puține excepții, judecătorii, precum și personalul auxiliar al celorlalte instanțe din circumscripția Curții de Apel Cluj și-au desfășurat activitatea cu seriozitate și implicare, doar doi grefieri (ambii de la Judecătoria Cluj-Napoca) fiind sancționați cu avertisment de către președintele acestei instanțe.

A mai fost sancționat disciplinar, în anul 2011, un judecător de la Judecătoria Năsăud, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a dispus sancționarea fiind irevocabilă.

Ca o concluzie, la nivelul Curții de Apel Cluj, precum și al instanțelor arondate ei, sancționarea disciplinară apare ca excepțională, ea reprezentând un remediu extrem, la care se recurge atunci când soluții corective alternative nu și-au atins sau, în concret, nu și-ar putea atinge scopul.

CAPITOLUL IV

GESTIONAREA RESURSELOR

IV. 1. Resursele umane aflate la dispoziția instanței în anul 2011.

În anul 2011, în statele de funcții ale Curții de Apel Cluj și ale instanțelor din aria de competență a acesteia au fost cuprinse 320 posturi de judecător, mai puțin cu unul față de anul 2010, când au operat următoarele modificări:

- La data de 01 octombrie 2011, a fost aprobată suplimentarea cu 1 post a schemei de judecători de la Judecătoria Cluj-Napoca;

- La data de 01 noiembrie 2011, efectivul de judecători de la instanțele din aria de competență a Curții de Apel Cluj s-a redus cu două posturi, ca urma a desființării, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 148/2011, a Judecătoriei Șomcuta-Mare.

Față de anii 2009 și 2010, când în schema de personal existau 263 și respectiv, 286 posturi de judecător ocupate, în anul 2011, numărul acestora a ajuns la 302 posturi, incluzând și posturile ocupate de cei 3 magistrați suspendați din funcție prin hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii, precum și posturile deținute de alți doi judecători care în anul 2011 și-au desfășurat activitatea la Ministerul Justiției și, respectiv, la Școala Națională de Grefieri. Trebuie precizat faptul că în numărul posturilor ocupate nu au fost incluse cele patru posturi de judecător repartizate din fondul de rezervă, pe posturi vacante temporar, în conformitate cu dispozițiile art. 134¹ din Legea nr. 304/2004, modificată și completată.

Denumirea instanței	Număr de posturi permanente	Număr de posturi ocupate	Număr de posturi vacante
TOTAL GENERAL	320	302	18
Curtea de Apel Cluj	52	52	0
Tribunalul Bistrița Năsăud	20	20	0
Judecătoria Bistrița	18	16	2
Judecătoria Năsăud	8	7	1
Judecătoria Beclean	4	4	0
TOTAL Tribunalul Bistrița Năsăud	50	47	3
Tribunalul Cluj	32	29	3
Judecătoria Cluj	37	37	0
Judecătoria Turda	14	14	0
Judecătoria Dej	8	6	2
Judecătoria Huedin	5	5	0
Judecătoria Gherla	9	9	0
Tribunalul Comercial Cluj	10	10	0
TOTAL Tribunalul Cluj	115	110	5
Tribunalul Maramureș	26	26	0
Judecătoria Baia Mare	23	19	4
Judecătoria Sighetu-Marmației	7	7	0
Judecătoria Vișeu de Sus	7	6	1
Judecătoria Târgu-Lăpuș	3	2	1
Judecătoria Dragomirești	3	3	0
TOTAL Tribunalul Maramureș	69	63	6
Tribunal Sălaj	14	12	2
Judecătoria Zalău	12	11	1
Judecătoria Șimleu-Silvaniei	4	3	1
Judecătoria Jibou	4	4	0
TOTAL Tribunalul Sălaj	34	30	4

În anul 2011, în schema posturilor de judecător au survenit o serie de fluctuații, de mai mică amploare în comparație cu anul 2009 și anul 2010, cauzate, în principal, de transferul unor judecători de la sau către instanțe din raza competență a altor curți de apel, de promovarea unor judecători la instanțe superioare, de părăsirea sistemului prin pensionare (fenomen care a cunoscut o amploare mult mai redusă în cursul anului 2011), de numirea în funcție a unor judecători din rândul candidaților care au promovat examenul de capacitate sau examenul de admitere în magistratură, precum și din rândul absolvenților Institutului Național al Magistraturii.

În urma exercitării dreptului la pensionare, în anul 2011 au fost eliberați din funcție patru judecători: câte unul de la Tribunalul Sălaj, Judecătoria Zalău, Tribunalul Cluj și Tribunalul Maramureș.

Modificări ale statelor de funcții la nivelul instanțelor au survenit, printre altele, ca urmare a transferului unui judecător, venit de la o altă instanță, a transferului unui număr de 3 judecători la instanțe arondate altor curți de apel, precum și a transferului unui număr de 2 judecători de la o instanță la altă instanță din cadrul Curții de Apel Cluj.

Concursurile de promovare la instanțele superioare au vizat mai puține locuri decât în anii precedenți, dat fiind numărul foarte mic al posturilor vacante la Curtea de Apel și la tribunalele arondate. Astfel, 2 judecători de la Tribunalul Cluj au promovat la Curtea de Apel Cluj, un judecător de la Judecătoria Bistrița, la Tribunalul Bistrița-Năsăud, un judecător de la Judecătoria Baia Mare, la Tribunalul Maramureș, în timp ce un judecător de la Judecătoria Cluj-Napoca a optat pentru un tribunal din afara Curții de Apel Cluj.

Ocuparea unor posturi vacante s-a realizat, în principal, în urma numirii prin decretul Președintelui României a 12 judecători, admiși la concursul de admitere în magistratură și a 6 judecători numiți în urma promovării examenului de capacitate. Un număr de 9 judecători stagiaari absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii au fost numiți, în luna iulie, la instanțele arondate Curții de Apel Cluj.

În anul 2011 au fost ocupate patru posturi de judecător, vacante temporar, în condițiile art.134¹ din Legea nr. 304/2004, modificată și completată, din care 3 posturi au fost alocate la Judecătoria Cluj-Napoca și un post la Curtea de Apel Cluj.

Anul 2011 s-a evidențiat, totodată, printr-o suită de schimbări survenite la nivelul conducerii instanțelor din raza Curții de Apel Cluj. Astfel, au fost ocupate funcțiile de președinte și de vicepreședinte al Curții de Apel Cluj, funcția de președinte al Secției penale și de minori din cadrul Curții de Apel Cluj, cea de președinte al Tribunalului Comercial, cele două funcții de vicepreședinți ai Tribunalului Cluj, funcția de președinte al Judecătoriei Șimleu Silvaniei și funcțiile de președinți de secție la Tribunalele Bistrița-Năsăud, Maramureș și Sălaj.

În același timp, trebuie menționat faptul că la sfârșitul anului 2011, la instanțele din aria de competență a Curții de Apel Cluj existau următoarele funcții de conducere vacante: funcția de președinte al Tribunalului Maramureș, cea de președinte al Judecătoriei Sighetu Marmăției, funcția de președinte al Judecătoriei Târgu-Lăpuș, funcțiile de președinte al Secției penale și al Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Maramureș, funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Cluj-Napoca, precum și cea de vicepreședinte al Judecătoriei Baia Mare.

În baza propunerilor înaintate către Consiliul Superior al Magistraturii de conducerea Curții de Apel Cluj sau, după caz, de conducerile instanțelor din circumscripția acesteia, au fost delegați judecători pentru exercitarea acestor funcții vacante, rămânând neocupate funcțiile de președinte al Secției penale și cea de președinte al Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal de la Tribunalul Maramureș, precum și funcția de președinte al Judecătoriei Târgu-Lăpuș.

Situația posturilor de personal auxiliar de specialitate și al celorlalte categorii de personal

Față de finele anului precedent, în anul 2011 numărul posturilor permanente de personal auxiliar de specialitate de la instanțele judecătorești arondate Curții de Apel Cluj a crescut de la 622 la 624 posturi, ca urmare a transformării unui post de îngrijitor în post de aprod, la Curtea de Apel Cluj și a unui post de îngrijitor în grefier-arhivar, la Tribunalul Sălaj.

În ceea ce privește cele 21 de posturi vacante de personal auxiliar de specialitate nefinanțate în anul precedent, trebuie precizat faptul că numărul acestora a rămas neschimbat și în anul 2011.

Se mai constată creșterea gradului de ocupare a posturilor vacante de personal auxiliar de specialitate, în ciuda menținerii măsurilor restrictive impuse de Ordonanța de Urgență nr. 34 din 11 aprilie 2009, modificată și completată.

Scăderea numărului de posturi vacante a fost posibilă datorită preocupării constante, în această direcție, a conducerii Curții de Apel Cluj, în colaborare cu conducerile tribunalelor, precum și datorită aprobării, de către Ministerul Justiției, a resurselor financiare necesare ocupării, începând cu luna septembrie 2011, a tuturor posturilor vacante finanțate. Astfel s-a obținut avizul Consiliului Superior al Magistraturii pentru demararea procedurii de organizare a unui concurs de recrutare a unui număr de 9 grefieri, concurs care s-a desfășurat în luna ianuarie a anului 2012.

Denumirea instanței	Număr de posturi permanente	din care posturi		
		ocupate	vacante	tipuri de funcții vacante
TOTAL GENERAL	624	594	30	
Curtea de Apel Cluj	65	64	1	1 post de specialist IT - nefinanțat
Tribunalul Bistrița-Năsăud	45	42	3	3 posturi de grefier
Judecătoria Bistrița	34	31	3	1 post de agent procedural - nefinanțat 2 posturi de grefier
Judecătoria Năsăud	18	18	0	-

Judecătoria Beclean	10	10	0	-
TOTAL Tribunalul Bistrița-Năsăud	107	101	6	-
Tribunalul Cluj	56	55	1	1 post de specialist IT - nefinanțat
Judecătoria Cluj-Napoca	56	55	1	1 post grefier statistician - nefinanțat
Judecătoria Turda	28	27	1	1 post de grefier-arhivar - nefinanțat
Judecătoria Dej	22	20	2	2 posturi de grefier
Judecătoria Huedin	10	10	0	-
Judecătoria Gherla	18	17	1	1 post de grefier-arhivar - nefinanțat
Tribunalul Specializat Cluj	12	12	0	-
TOTAL Tribunalul Cluj	202	196	6	-
Tribunalul Maramureș	51	50	1	1 post de aprod - nefinanțat
Judecătoria Baia-Mare	50	47	3	1 post de grefier 2 posturi de grefier - nefinanțate
Judecătoria Sighetu Marmăției	20	16	4	1 post de grefier 2 posturi de grefier și 1 post de aprod - nefinanțate
Judecătoria Vișeu de Sus	20	20	0	-
Judecătoria Târgu-Lăpuș	11	11	0	-
Judecătoria Dragomirești	9	9	0	-
TOTAL Tribunalul Maramureș	161	153	8	-
Tribunalul Sălaj	35	35	0	-
Judecătoria Zalău	29	28	1	1 post de grefier-arhivar - nefinanțat
Judecătoria Șimleu Silvaniei	14	10	4	3 posturi de grefier și 1 post de grefier-arhivar - nefinanțate
Judecătoria Jibou	11	7	4	2 posturi de grefier și 2 posturi de grefier-arhivar - nefinanțate
TOTAL Tribunalul Sălaj	89	80	9	-

Pe lângă posturile mai sus evocate, Curtea de Apel a obținut avizul de la Agenția Națională a Funcționarilor Publici pentru organizarea concursului de ocupare a postului de manager economic la Tribunalul Sălaj.

De asemenea, în cursul anului 2011 au fost ocupate, prin concurs, 6 posturi vacante de grefieri cu funcții de conducere, după cum urmează: grefier-șef la Judecătoria Jibou, grefier șef de secție la Tribunalul Sălaj, grefier șef de secție la Tribunalul Bistrița-Năsăud, grefier șef de secție la Judecătoria Cluj-Napoca și grefier-arhivar șef la Judecătoria Baia Mare.

În anul 2011 au fost declanșate procedurile necesare pentru organizarea a două concursuri de promovare a personalului auxiliar la instanțe superioare, pentru ocuparea unui post vacant de grefier la Tribunalul Maramureș și a două posturi de grefier la Tribunalul Bistrița-Năsăud.

Cererile de transfer formulate de angajații din rândul personalului auxiliar au fost aprobate favorabil, în măsura în care acestea s-au dovedit justificate și nu au cauzat dezechilibre în activitatea desfășurată în cadrul instanțelor de judecată. În aceste condiții, a fost aprobat transferul unui grefier la parchet și a unui alt grefier la o instanță arondată altei curți de apel, transferul a 2 grefieri de la o instanță la altă instanță din aria de competență a Curții de Apel Cluj, precum și venirea prin transfer a 2 grefieri de la instanțe aparținând altor curți de apel din țară.

Pentru a ilustra calitatea profesională deosebită a unor angajați din rândul personalului auxiliar de specialitate, menționăm numirea unui grefier de la Judecătoria Zalău în funcția de judecător, în urma promovării concursului de admitere organizat de Institutul Național al Magistraturii.

În cursul anului 2011 au fost eliberați din funcție, prin demisie, un număr de 5 grefieri (3 grefieri de la Judecătoria Cluj-Napoca, unul de Tribunalul Maramureș și unul de la Tribunalul Bistrița-Năsăud) și 3 grefieri-arhivari (câte unul de la Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Sălaj și Judecătoria Șimleu-Silvaniei).

Numărul angajaților din rândul personalului auxiliar de specialitate, al personalului conex și al funcționarilor publici care și-au exercitat dreptul la pensionare a fost mai mare față de anul precedent:

un grefier-arhivar, un aprod și un îngrijitor, de la Curtea de Apel, 3 grefieri de la Tribunalul Bistrița-Năsăud, 3 grefieri de la Judecătoria Bistrița, un grefier de la Judecătoria Năsăud, un aprod de la Tribunalul Maramureș, doi grefieri de la Judecătoria Baia-Mare, un grefier de la Judecătoria Sighetu Marmăției, un grefier-arhivar și un agent procedural de la Tribunalul Cluj, doi grefieri de la Judecătoria Dej, managerul economic al Tribunalul Sălaj și un funcționar public de la Tribunalul Maramureș.

Prin ordine de serviciu ale președintelui Curții de Apel, s-a dispus delegarea sau detașarea unor angajați din rândul grefierilor și a grefierilor-arhivari la instanțe la care, în cursul anului anterior, s-a înregistrat un deficit accentuat de personal, astfel:

- de la Curtea de Apel Cluj au fost detașați 3 grefieri și un grefier-arhivar la Tribunalul Specializat Cluj, precum și un grefier la Judecătoria Cluj-Napoca;
- de la Judecătoriile Huedin și Dej și au fost detașați doi grefieri și, respectiv, un grefier la Judecătoria Cluj-Napoca;
- de la Judecătoria Turda a fost delegat un grefier la Judecătoria Cluj-Napoca;
- de la Judecătoria Vișeu de Sus a fost detașat un grefier la Judecătoria Cluj-Napoca;
- de la Judecătoria Zalău a fost delegat un grefier-arhivar și un grefier la Tribunalul Sălaj;
- de la Judecătoria Zalău a fost detașat un grefier la Tribunalul Sălaj;
- de la Judecătoria Năsăud au fost delegat un grefier la Tribunalul Bistrița-Năsăud.
- de la Judecătoriile Baia-Mare, Vișeu de Sus și Dragomirești au fost detașați 3 grefieri la Tribunalul Maramureș;

În luna ianuarie a anului 2011, un număr important de grefieri cu studii medii, absolvenți ai facultăților de drept, au fost reîncadrați, în baza Ordinului Ministerului Justiției, în funcții de grefieri cu studii superioare, o altă parte a acestei categorii de personal fiind promovată în

grade și trepte superioare, în urma susținerii examenului organizat în luna februarie a aceluiași an.

Personalului contractual de la instanțele din aria de competență a Curții de Apel îi sunt alocate 28 de posturi, din care 27 sunt ocupate, un post de muncitor la Judecătoria Târgu-Lăpuș fiind vacant – nefinanțat.

Printre modificările survenite la nivelul acestei categorii de personal se evidențiază transformarea unui post de îngrijitor într-un post de grefier, la Tribunalul Sălaj, în anul 2011. obținându-se avizul pentru desfășurarea unui examen de promovare în treapta de salarizare și gradul profesional următor.

La instanțele din raza de activitate a Curții de Apel există 43 posturi de funcționari publici, din care, un post de consilier este vacant nefinanțat, la Tribunalul Cluj.

În cursul anului 2011 au fost promovați în gradul profesional imediat următor 15 funcționari publici (3 funcționari publici de la Curtea de Apel Cluj, 2 funcționari publici de la Tribunalul Cluj, 1 funcționar public de la Tribunalul Bistrița-Năsăud, 3 funcționari publici de la Tribunalul Maramureș și 6 funcționari publici de la Tribunalul Sălaj, iar un funcționar public de la Tribunalul Bistrița-Năsăud a fost admis la examenul de promovare în clasă superioară.

IV. 2. Resursele materiale și financiare aflate la dispoziția instanței în anul 2011.

Numărul actelor normative cu un impact major asupra activității instanțelor de judecată în ceea ce privește implementarea politicilor fiscal-bugetare care să conducă la o bună gestiune financiară a resurselor, potrivit dispozițiilor Legii nr. 69/2010, fiind destul de numeros, în cele ce urmează o să evidențiem doar câteva:

- ✓ Legea nr. 286/2010 *privind legea bugetului de stat pe anul 2011*, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 287/2010 *privind legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011*, cu modificările și completările ulterioare;

✓ Legea nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare;

✓ Legea nr. 285/2010 *privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice*;

✓ O.M.F.P. nr. 77/2011 *privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fondurile publice*;

✓ Legea nr. 263/2010 *privind sistemul unitar de pensii publice*, cu modificările și completările ulterioare;

✓ O.U.G. nr. 111/2010 *privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor*, cu modificările și completările ulterioare;

✓ O.U.G. nr. 34/2009 (art. 21, 22 și 24), *cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale*, care se regăsesc în cadrul *Capitolului – Măsuri privind cheltuielile publice*, au fost în vigoare și în anul 2011, conform prevederilor O.U.G. Nr. 109/2010 *privind unele măsuri financiar-bugetare*.

✓ O.U.G. 71/2009, *privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar*, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 230/2011.

Mijloacele financiare necesare Curții de Apel Cluj sunt asigurate exclusiv de la bugetul de stat. Administrarea acestuia se realizează, potrivit legii, de către președintele Curții, care este ordonator secundar de credite.

Pornind de la structura cheltuielilor așa cum este reglementată de Legea nr. 286/2010 privind aprobarea bugetului de stat pe anul 2011, cu modificările și completările ulterioare, vom face o analiză a evoluției acestora de la bugetul inițial aprobat al Curții de Apel Cluj și până la bugetul final al Curții de Apel Cluj pe anul 2011.

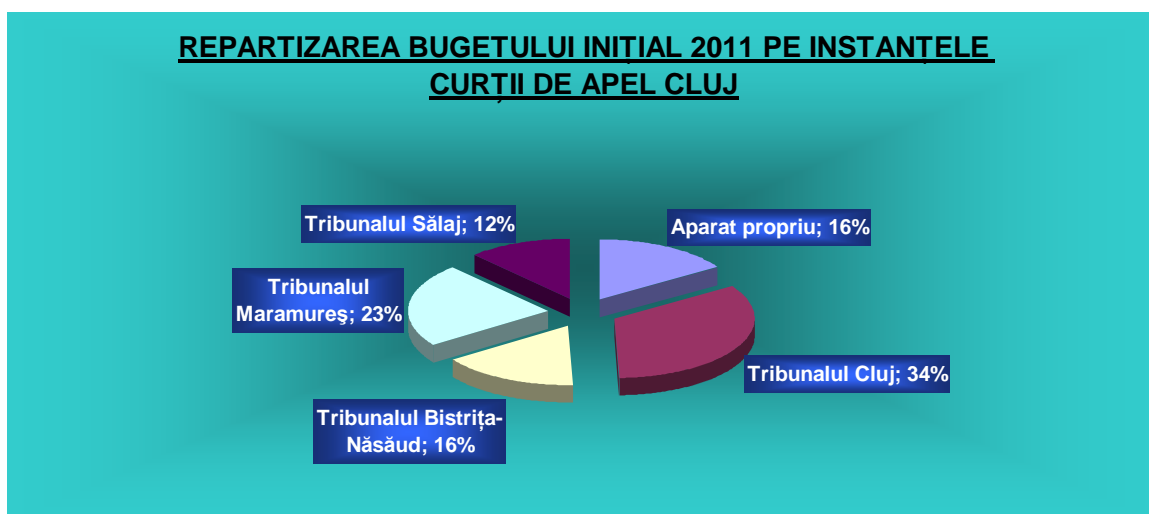

Vom detalia această analiză la nivelul aparatului propriu al Curții de Apel Cluj, precum și al celorlalte instanțe subordonate, cu mențiunea că președinții celor patru tribunale au calitatea de ordonator terțiar de credite, după cum urmează:

- 1) Aparatul propriu al Curții de Apel Cluj;
- 2) Tribunalul Cluj cu cele 5 judecătoria arondate și cu Tribunalul Specializat Cluj;
- 3) Tribunalul Bistrița-Năsăud cu 3 judecătoria arondate;
- 4) Tribunalul Maramureș cu 5 judecătoria arondate;
- 5) Tribunalul Sălaj cu 3 judecătoria arondate.

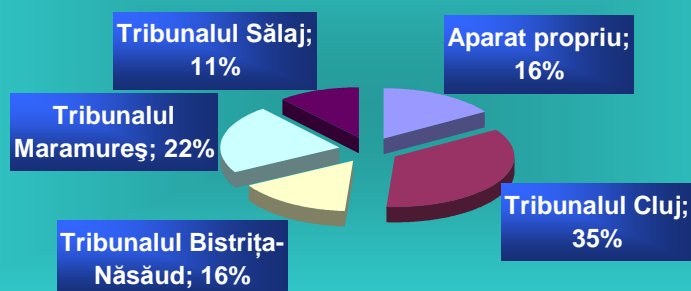
Pentru o mai bună evidențiere a construcției de ansamblu a bugetului centralizat al Curții de Apel prezentăm o detaliere la nivelul structurilor subordonate, a ponderii fiecărui buget în totalul bugetului -

Figura 1 și 2.

Figura 1.

**REPARTIZAREA BUGETULUI FINAL 2011 PE INSTANȚELE
CURȚII DE APEL CLUJ**

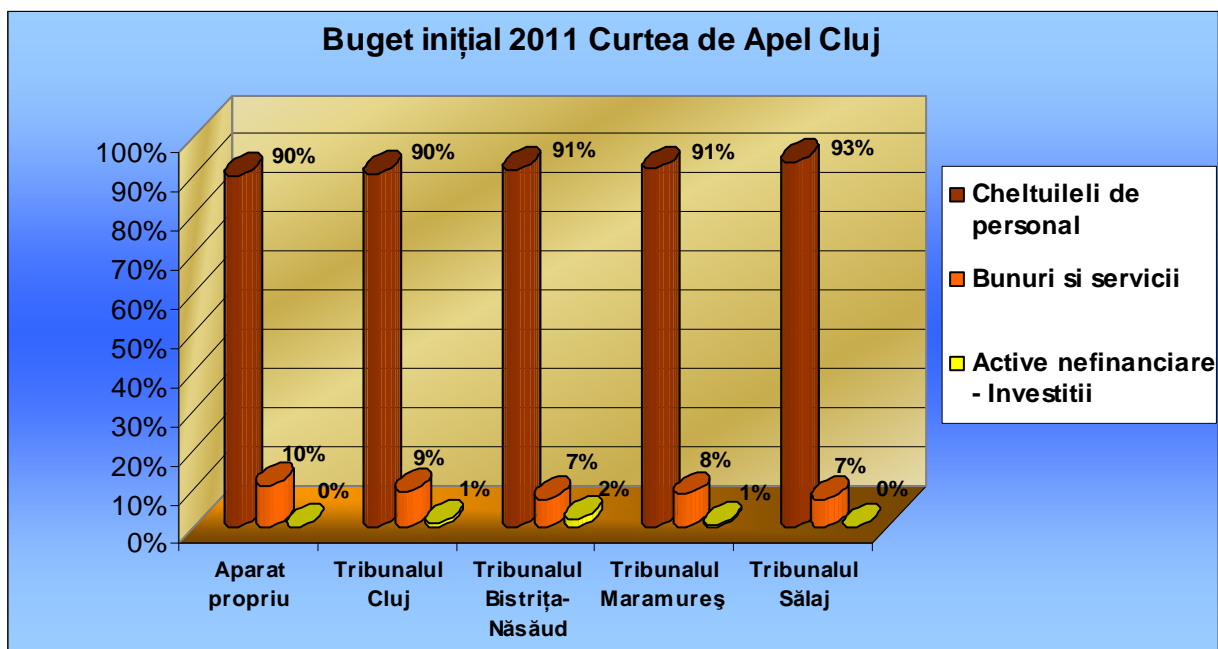
Figura 2.

În **Anexa 1** sunt detaliate cheltuielile la nivelul tuturor instanțelor menționate mai sus atât în cadrul Bugetului inițial și al Bugetului final al anului 2011 al Curții de Apel Cluj, precum și a modificărilor intervenite prin rectificare bugetară.

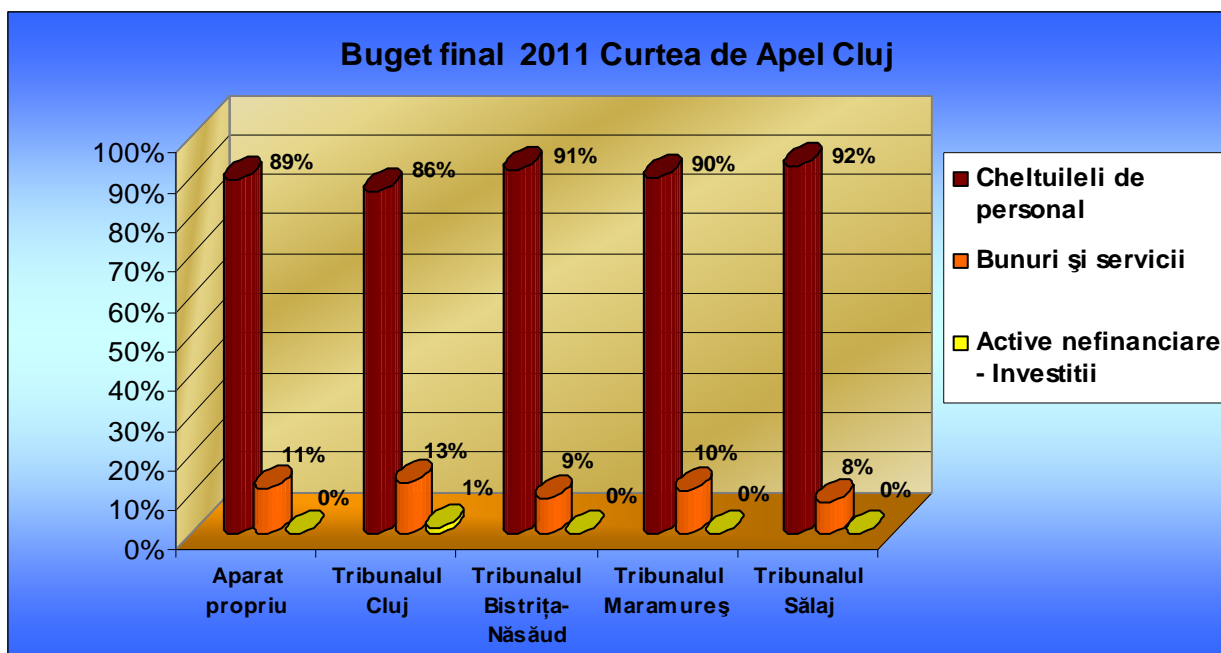
Anexa 1.

DENUMIREA INDICATOR	Buget centralizat 2011	Aparat propriu	Trib CJ	Trib BN	Trib MM	Trib SJ
BUGET INIȚIAL						
TOTAL CHELTUIELI	67.132.000	10.941.300	22.502.700	10.857.800	15.457.700	7.372.500
Cheltuieli curente	66.649.000	10.941.300	22.302.700	10.657.800	15.374.700	7.372.500
Cheltuieli de personal	61.019.000	9.823.400	20.299.400	9.901.600	14.126.500	6.868.100
Bunuri și servicii	5.630.000	1.117.900	2.003.300	756.200	1.248.200	504.400
Active nefinanciare	483.000	0	200.000	200.000	83.000	0
BUGET FINAL						
TOTAL CHELTUIELI	81.016.000	13.186.319	27.981.246	12.935.000	18.063.535	8.849.900
Cheltuieli curente	80.633.000	13.186.319	27.598.246	12.935.000	18.063.535	8.849.900
Cheltuieli de personal	71.929.000	11.739.000	24.043.000	11.798.000	16.174.000	8.175.000
Bunuri și servicii	8.704.000	1.447.319	3.555.246	1.137.000	1.889.535	674.900
Active nefinanciare	383.000	0	383.000	0	0	0
RECTIFICĂRI						
TOTAL CHELTUIELI	13.884.000	2.245.019	5.478.546	2.077.200	2.605.835	1.477.400
Cheltuieli curente	13.984.000	2.245.019	5.295.546	2.277.200	2.688.835	1.477.400
Cheltuieli de personal	10.910.000	1.915.600	3.743.600	1.896.400	2.047.500	1.306.900
Bunuri și servicii	3.074.000	329.419	1.551.946	380.800	641.335	170.500
Active nefinanciare	-100.000	0	183.000	-200.000	-83.000	0

Ponderea semnificativă a cheltuielilor de personal în bugetele fiecărei instanțe din cadrul Curții de Apel Cluj este reliefată și în **Figurile 3 și 4**, unde sunt evidențiate ponderile celor trei tipuri de cheltuieli în bugetul fiecărei instanțe.

Figura 3.

Figura 4.

Referitor la aceste cheltuieli de personal menționăm faptul că acestea au fost tot timpul acoperite de prevederi bugetare suficiente și în consecință salariile angajaților au fost achitate la termenele legale.

În ceea ce privește cheltuielile cu investițiile, deși acestea dețin o pondere mică în buget (1% din total cheltuieli), din suma totală de 383.000 lei prevăzută în buget, doar pentru suma de 183.000 lei au fost deschise credite bugetare până la sfârșitul anului 2011, pentru diferența de 200.000 lei fiind deschise creditele bugetare numai în cursul lunii ianuarie 2012, astfel încât pe parcursul anului 2011 au fost realizate doar următoarele obiective:

Nr. crt.	Denumire obiectiv	Cheltuieli de investiții (mii lei)
	Curtea de Apel Cluj – TOTAL	183
	Tribunalul Cluj	183
1	Reparații capitale și extindere Judecătoria Gherla	116
2	Expertiză tehnică pentru Judecătoria Turda	67

Revenind la diferențele dintre prevederile bugetare inițiale și cele finale, trebuie să subliniem încă de la început faptul că acestea au fost insuficiente încă de la începutul anului, așa cum rezultă și din compararea datelor cuprinse în Bugetul inițial față de cele din Bugetul final 2011, situația fiind redresată la sfârșitul anului, în urma rectificărilor bugetare.

O altă problemă importantă este cea referitoare la suma restantă de **168.226** mii lei aferentă titlurilor executorii deținute de angajați, având drept obiect acordarea unor drepturi de natură salarială, inclusiv contribuțiile datorate de angajator, care a fost eșalonată la plată pentru perioada 2012 - 2016, conform prevederilor **O.U.G. 71/2009**, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin **Legea nr. 230/2011**. Această datorie a fost înregistrată în contabilitate la data de 31.12.2011, prin constituirea de provizioane, potrivit precizărilor de la **punctul 2.11. din O.M.F.P. nr. 24/2012**,

pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2011.

Subliniem faptul că administrarea și gestionarea sediilor tuturor instanțelor Curții de Apel Cluj presupune un efort susținut atât din punct de vedere material, cât și uman, astfel încât fondurile bugetare alocate să fie cheltuite în condițiile legii.

CAPITOLUL V

RAPORTURILE DINTRE CURTEA DE APEL CLUJ ȘI CELELALTE INSTITUȚII ȘI ORGANISME, PRECUM ȘI CU SOCIETATEA CIVILĂ

V. 1. Raporturile dintre instanță și Ministerul Justiției

Sub aspectul alocării fondurilor financiare necesare funcționării instanțelor, în anul 2011 acestea au asigurat necesitățile de bază ale instanțelor, permițând, în unele cazuri, inclusiv demararea ori continuarea lucrărilor de investiții la unele instanțe.

Una dintre problemele importante pentru instanțele care își desfășoară activitatea în Palatul de Justiție din Cluj (Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Cluj, Tribunalul Comercial Cluj, Judecătoria Cluj-Napoca), aceea a dobândirii de spații suplimentare pentru funcționare, a rămas din păcate nerezolvată.

Avem în vedere că încă în urmă cu trei ani conducerea Curții de Apel Cluj a abordat Ministerul Justiției în scopul redobândirii aripii Palatului de Justiție din Cluj care în prezent se află în folosința unei secții externe a Penitenciarului Gherla. La acel moment, conducerea Curții de Apel, în colaborare cu aceea a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Cluj, a identificat chiar un alt corp de clădire, neutilizat, aparținând unei unități militare din Cluj-Napoca și care, sub aspectul amplasării, suprafeței și utilităților putea fi atribuit, prin decizie guvernamentală, Ministerului Justiției spre a fi amenajat și folosit de Penitenciarul Gherla. Din păcate, promisiunile atunci făcute au rămas fără urmări practice, însă conducerea Curții de Apel a abordat în mai multe rânduri Ministerul Justiției în scopul luării unei decizii care să clarifice perspectivele de rezolvare a problemei.

Această solicitare făcută de Curtea de Apel Cluj, corespunde unei necesități reale și are legătură cu situația actuală a fondului imobiliar a instanțelor clujene, care deja este insuficient dar mai ales cu dorința de a pregăti din timp intrarea în vigoare a noilor Coduri (civil, penal, de procedură civilă, de procedură penală), în condițiile în care, potrivit noilor dispoziții procedurale, numărul sălilor de judecată trebuie să crească, iar schemele de personal ale instanțelor ar urma să fie suplimentate.

Menționăm sub acest aspect, cu titlu de exemplu, că potrivit concluziilor studiilor de impact privitoare la noile coduri, Judecătoria Cluj-Napoca ar trebui să beneficieze de o majorare a schemei de personal cu 13 judecători și 22 de grefieri. Tot astfel, și alte instanțe clujene, inclusiv Curtea de Apel, vor suporta majorări ale schemei de personal.

Or, un plus de personal face necesare atât birouri, cât și noi săli de judecată, concluzia - extrem de simplă, de altfel - fiind aceea că în condițiile actualei situații logistice a instanțelor din Cluj-Napoca se va ajunge la blocaje foarte dificil de gestionat.

Abordarea prospectivă, făcută pe baze realiste, pe care conducerea Curții de Apel Cluj a propus-o nu a fost, din păcate, completată de o atitudine la fel de deschisă și preocupată din partea Ministerului Justiției.

Este oportună, în ultimii ani, Ministerul Justiției și corpul legislativ au arătat interes pentru adoptarea celor patru mari coduri, o înnoire a legislației fundamentale a României fiind binevenită. Pentru ca în viața reală a oamenilor să se producă schimbări palpabile nu este suficient însă să producem legi: este necesar să asigurăm și să garantăm capacitatea instanțelor de a le pune în aplicare în mod adecvat. Altfel, mari opere legislative, potențial beneficiar pentru societate, riscă să rămână, sub anumite aspecte, simple creații teoretice, oferind doar speranțe și așteptări, însă nu și rezultate.

Ne dorim sincer ca instanțele arondate Curții de Apel Cluj să asigure o cât mai completă și rapidă implementare a noilor Coduri, pe măsură ce acestea vor fi puse în vigoare, însă dorinței noastre de a ne

asuma un asemenea demers trebuie să corespundă, la capătul celălalt, o voință la fel de determinată. Altfel, distanța dintre Cluj și București va părea, din păcate, tot mai mare, deși geografia fizică a României rămâne neschimbată.

La începutul anului 2012 conducerea Curții de Apel Cluj a reinițiat demersurile privitoare la redobândirea părții de clădire aflată în folosința Penitenciarului Gherla, având deja discuții la nivelul Ministerului Justiției, noi îngăduindu-ne să-i readucem în atenție domnului Ministru Cătălin Predoiu problema cu care ne confruntăm. Păstrându-ne optimismul (optimism pe care l-am avut și până în prezent, el dovedindu-se însă nejustificat), sperăm că, de această dată voința Ministerului Justiției și implicarea sa vor fi mai puternice decât până acum.

Este onest să menționăm și faptul că în anul 2010, înțelegând în mod corect situația existentă, Ministerul Justiției a fost de acord, alocând și fondurile necesare, cu achiziția unui imobil ca sediu al Judecătorei Șimleu Silvaniei. Deși nici atunci încercarea de a convinge Ministerul Justiției de oportunitatea cumpărării spațiului nu a fost simplă, rezultatul a fost cel necesar. Același timp de reacție sperăm să aibă Ministerul Justiției și în ce privește soluționarea problemei fondului imobiliar al instanțelor clujene.

V. 2. Raporturile dintre instanță și Consiliul Superior al Magistraturii.

Și în anul 2011 raportul dintre Curtea de Apel Cluj și Consiliul Superior al Magistraturii a fost, la nivel general, caracterizat de normalitate, fiind evidentă intenția ambelor instituții de a contribui cât mai prompt la soluționarea problemelor ivite.

Remarcăm soluționarea cu celeritate a cererilor și solicitărilor formulate de Curtea de Apel Cluj în vederea delegării unor judecători în funcții de conducere până la ocuparea acestora cu caracter definitiv, precum și intenția Consiliului Superior al Magistraturii de a înțelege

problemele Curții de Apel și ale instanțelor arondate și de a contribui, potrivit competențelor sale, la rezolvarea lor.

De asemenea, colaborarea dintre conducerea Consiliului Superior al Magistraturii și conducerile Curții de Apel Cluj a fost una foarte bună, bazată pe dialog.

Observând creșterea constantă a volumului de activitate al Curții în ultimii ani, Consiliul Superior al Magistraturii a decis alocarea unui post de judecător din fondul de rezervă, în condițiile în care de mai mulți ani, în contextul derulării unei proceduri disciplinare, unul dintre posturile de judecători este blocat.

În perioada următoare, caracterizată de reșezarea schemelor de personal ca urmare a dezechilibrelor existente în prezent între instanțe, dar și, în principal, ca urmare a previzibilei(?) intrări în vigoare a noilor coduri de procedură (civilă și penală), colaborarea dintre Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea de Apel Cluj va trebui să dovedească, în legătură cu această problematică a posturilor, foarte solidă, astfel încât deciziile finale ce se vor adopta să fie, pe de o parte, concordante cu principiile de distribuire pe care Consiliul Superior al Magistraturii le va utiliza, dar și, pe de altă parte, în acord cu nevoile reale ale instanțelor arondate Curții de Apel Cluj, potrivit propunerilor și sugestiilor pe care curtea le va formula.

Sperăm, de asemenea, ca în continuare Consiliul Superior al Magistraturii să fie de acord, în limitele legii, cu ocuparea prin concurs a unor posturi de personal auxiliar, nevoile instanțelor fiind, din păcate, încă ridicate.

Sub aspectul îmbunătățirii relației cu Consiliul Superior al Magistraturii, socotim potrivit să observăm că, după cum se cunoaște, ultimii ani au însemnat pentru sistemul judiciar nu doar, la cele mai multe dintre instanțe, o creștere uneori majoră a încărcăturii cu dosare, ci și multiplicarea sarcinilor profesionale la nivelul personalului auxiliar.

Astfel, menționăm cu titlu de exemplu că dezvoltarea continuă a aplicației ECRIS a impus efectuarea de noi operații de completare a

câmpurilor de evidență în cazul fiecărui dosar, după cum arhivarea electronic implică, și ea, un efort suplimentar, în condițiile în care schemele de personal auxiliar nu au cunoscut modificări.

Pe un asemenea fundal, este, credem, necesar să fie stabilite cu atenție cazurile în care instanțelor li se solicită întocmirea unor situații statistice ori alte evidențe de mare anvergură, întrucât acestea implică un efort uman care, prin dimensiunile sale, este greu de realizat, obligând la scoaterea unor grefieri din activitățile de judecată și conexe acestora pentru a se dedica realizării unor astfel de situații.

Ar fi utilă, de asemenea, acordarea unor termene îndeajuns de lungi pentru a se răspunde la adresele pe care Consiliul Superior al Magistraturii le formulează, mai ales atunci când ele presupun consultarea unui număr mare de instanțe sau de judecători.

Câteva mențiuni se cuvin a fi făcute în legătură cu comunicarea publică pe care Consiliul Superior al Magistraturii o realizează.

Astfel cum evidențiam și cu altă ocazie, în condițiile unui veritabil asalt mediatic - din nefericire, nu întotdeauna purtat în complet respect pentru adevăr - asupra sistemului judiciar, Consiliul Superior al Magistraturii are, credem, datoria de a-și intensifica prezența în spațiul public, transmițând mesaje care să reflecte adevărata stare a sistemului. Aceasta înseamnă, pe de o parte, că erorile profesionale sau de conduită ale unor magistrați trebuiesc asumate și, în condițiile legii, sancționate, dar și, pe de altă parte, că este necesară evidențierea reușitelor sistemului, a competenței profesionale a majorității membrilor săi.

Această din urmă arie - cea a valorilor veritabile - este prea puțin evocată și cunoscută, preferându-se uneori, în dezbaterile publice, evidențierea în tușe groase a unor cazuri izolate de abateri de la normele codului deontologic. Făcută onest și responsabil, o asemenea expunere publică își are, fără îndoială, legitimitatea și oportunitatea ei, acționând finalmente ca factor curativ și profilactic, însă excesul de mediatizare negativă, neacompaniat și de evidențierea

reușitelor sistemului, riscă să amplifice neîncrederea publică în sistemul judiciar, slăbindu-i autoritatea.

Reafirmăm, aşadar, că este nu doar oportună, ci cu adevărat necesară consolidarea mesajului public al Consiliului Superior al Magistraturii, căci dacă, așa cum o afirmă, Consiliul este un promotor al reformei sistemului, asumarea acestei condiții și, mai ales, componentele ei de fond trebuie aduse la cunoștința publicului.

În înțelegerea noastră, sistemul judiciar nu are nevoie nici de cosmetizări ipocrite, nici de indulgență condescendentă, ci, pur și simplu, de etalarea onestă a reușitelor și eșecurilor sale. Un tratament corect nu poate fi decât rezultatul unui corect diagnostic, iar dacă, pe alocuri, este nevoie de chirurgie, aceasta trebuie practică.

V. 3. Raporturile dintre instanță și barouri

Raporturile stabilite în anul 2011 între Curtea de Apel Cluj și Baroul Cluj au fost armonioase, ambele entități pornind de la premisa că profesionalismul, onestitatea și respectul reciproc reprezintă fundamentele unei bune colaborări.

S-a acceptat, la nivelul conducerilor celor două instituții, că organizarea unor acțiuni de pregătirea profesională comună ar trebui să faciliteze crearea unei baze pentru o cultură juridică comună, astfel că, a finele lunii 2011, a fost organizată o primă conferință, dedicată intrării în vigoare a Noului Cod civil, cu participarea unor cadre universitare din cadrul Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai.

Formarea judiciară ar trebui să conțină o varietate de subiecte, menite nu doar să îmbogățească cunoștințele privind legea, ci și abilitățile juridice, precum și cu privire la contextul social. Prin urmare, va fi în continuare încurajată, în contextul formării continue, colaborarea cu alte organisme profesionale juridice cu atribuții în formarea continuă, în raport cu chestiuni de interes comun, precum noi apariții legislative, în actualitate fiind noile coduri.

V. 4. Raporturile dintre instanță și parchet

Raporturile dintre Curtea de Apel Cluj și Parchetul aferent acesteia au privit îndeosebi problemele legate de derularea activității secției penale a Curții de Apel Cluj.

În perioada analizată a existat o bună colaborare cu parchetele de pe lângă instanțe, precum și cu organele de poliție, organismele profesionale ale avocaților, care, deși sunt externe sistemului judiciar, influențează în mod semnificativ, direct și indirect, funcționarea și performanțele acestuia.

Relația instituțională dintre instanțe și parchete s-a bazat pe respect și bună-credință, iar judecătorii au adoptat o atitudine demnă și civilizată față de toți participanții la procedurile judiciare.

În aceste condiții, relația dintre instanțe și parchete, precum și dintre judecători și procurori, a fost normală, lipsită de tensiuni și rivalități, desfășurându-se în conformitate cu dispozițiile legale.

O colaborare bună a existat și cu baroul de avocați, avocații contribuind în mod decisiv la îndeplinirea unui act de justiție de calitate.

Raporturile dintre aceste entități s-au bazat pe respect, înțelegere și încredere, fiind eliminate din timp orice neconcordanțe apărute.

Doar o pregătire profesională deosebită, atât a judecătorilor cât și a procurorilor, care să stea la baza întregului act de justiție, va putea constitui un liant al relațiilor de colaborare dintre cele două instituții, și care va reda credibilitatea în sistemul judiciar.

V. 5. Raporturile dintre instanță și societatea civilă

Raporturile cu societatea civilă s-au derulat în principal prin intermediul conducerii instanțelor, al biroului de informații și relații publice, prin purtătorii de cuvânt, dar și prin asociațiile profesionale sau participarea directă a judecătorilor.

Astfel, în cursul anului 2011 a continuat colaborarea cu Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului, prin implicarea acestei

organizații în cadrul programelor profesionale organizate la nivelul instanței în domeniul medierii și asigurarea publicității în tabloul mediatorilor. De asemenea, reprezentanții Curții de Apel Cluj au participat la diferite evenimente organizate LADO.

Tot în cursul anului trecut a avut loc conferința U.N.J.R. despre intrarea în vigoare a noului Cod Civil “Teze și antiteze la Cluj” prilej cu care reprezentanți de prim plan ai celor două școli de drept de la București și Cluj-Napoca au dezbătut pe marginea intrării în vigoare a Noului Cod Civil, cu participarea unor colegi judecători de la numeroase instanțe din țara.

În cursul anului 2011 în cadrul unui program de colaborare cu ELSA – Asociația Studenților de la Facultățile de Drept, Curtea de Apel Cluj a facilitat efectuarea unor stagii de practică de către un număr de 8 studenți ai Facultății de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai, foarte util acestora pentru a se familiariza cu activitatea din cadrul instanței și pentru a obține orice lămuriri necesare adoptării unei decizii privind parcursul profesional viitor.

V. 6. Raporturile dintre instanță și justițiabili.

În ceea ce privește raporturile cu justițiabilii, la nivelul Curții de Apel Cluj au fost luate măsurile necesare pentru soluționarea promptă și la obiect a cererilor și memoriilor formulate pe parcursul anului 2011.

Relația cu publicul realizată prin intermediul serviciului de arhivă și registratură s-a derulat în bune condiții, neexistând sesizări la adresa personalului auxiliar care deservește aceste compartimente.

În cursul anului 2011, s-a înregistrat un număr de 80 de petiții transmise prin diferite modalități, fie direct de petiționari, fie prin intermediul altor instituții, cum ar fi: Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției, Președinția României, Ministerul Public, etc.

Într-o proporție mare problemele invocate de petiționari au vizat modul de soluționare a proceselor și nemulțumirile lor față de hotărârile pronunțate de judecători, după rămânerea irevocabilă a acestora.

Sesizările formulate au fost analizate în limitele dispozițiilor prevăzute de art. 46 alin. 2 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, potrivit cărora nu pot constitui obiect al vreunei verificări administrative soluțiile pronunțate de judecători, acestea intrând în sfera autorității de lucru judecat.

Justițiabililor li s-a adus la cunoștință faptul că, potrivit dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege.

Totodată, au fost furnizate informații utile referitoare la depunerea cererilor, conținutul lor, studiul dosarelor, acordarea asistenței judiciare gratuite, aspecte privind organizarea administrativă a instanței, atât prin distribuirea ghidurilor de informare editate de Consiliul Superior al Magistraturii, cât și prin postarea acestor informații pe site-ul Curții de Apel Cluj www.curteadeapelcluj.ro, precum și la sediul instanței.

În data de 25 octombrie 2011, cu ocazia „Zilei Europene a Justiției Civile”, Curtea de Apel Cluj a organizat „Ziua Porților Deschise”, eveniment care a generat atât interesul mass-media, cât și al publicului larg. Numeroși ziariști au prezentat pe larg manifestările care au avut loc. Ei au luat interviuri și au publicat articole de presă și reportaje televizate. Cu acest prilej Curtea de Apel Cluj a editat și distribuit o broșura cuprinzând principalele instituții cu caracter inovator ale Noului Cod Civil, de maxim interes pentru justițiabili.

Tot cu această ocazie, urmare a invitației Curții de Apel, un număr de peste 100 de studenți ai Facultății de drept din cadrul „Universității Babeș-Bolyai” și a „Universității Creștine Dimitrie Cantemir”, însoțiți de judecători, au vizitat instituția și au asistat la

ședințele de judecată programate în ziua respectivă. Ulterior, aceștia au purtat discuții cu unii judecători ai Curții de Apel Cluj care au răspuns la întrebările lor și le-au împărtășit din experiența profesională. În același timp, un grup de elevi ai Liceului Gheorghe Sincai au vizitat instanța, au avut o discuție cu judecători ai instanței pe tema organizării și funcționării sistemului judiciar în general și a Curții de Apel Cluj în special, fiind abordată și problema intrării în vigoare a Noului Cod Civil.

Cu aceeași ocazie, cei mai buni studenți ai facultăților de drept, desemnați de instituțiile de învățământ superior, au participat la programul de lucru „O zi cu judecătorul”, program în cadrul căruia au putut urmări activitatea unui judecător pe parcursul unei întregi zile de lucru și au putut obține orice lămuriri necesare adoptării unei decizii privind parcursul profesional viitor.

CAPITOLUL VI

CONCLUZII

Prezentările și analizele făcute prin cele ce preced au implicat deja, prin ele însele, și unele concluzii. Nu le vom reitiera, mărginindu-ne doar la reliefarea câtorva aspecte care, în aprecierea noastră, se detașează ca semnificație și importanță în perioada următoare:

a) Dată fiind anvergura consecințelor pe care ele le-ar genera, precum și suma măsurilor pregătitoare necesare, este necesară o asumare politică mai clară a intenției de a pune în aplicare noile Coduri (penal, de procedură penală și de procedură civilă), cu stabilirea fermă a datei de aplicare a lor, astfel încât atât instanțe cât și Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii, să poată lua măsurile administrative necesare pregătirii corpului de judecători și grefieri, precum și, în limita posibilului, a logisticii instanțelor.

Rămâne, însă, a se vedea în ce măsură conjunctura politică actuală permite un asemenea acord pe care, altfel, însemnătatea și efectele sociale generate de punerea în aplicare a noilor Coduri l-ar impune ca prioritate politică.

b) Considerând că în perioada următoare (2012-2013) și celelalte trei coduri vor fi puse în aplicare, devine stringentă demararea efectivă a activității, implicând Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii și instanțele, de reșezare a schemelor de personal în acord cu noile competențe.

Actualele dezechilibre existente între instanțe în ce privește schemele de personal trebuiesc și ele corectate, Consiliul Superior al Magistraturii urmând să-și asume deciziile necesare.

c) Pentru ca noile Coduri, odată intrate în vigoare, să conducă la schimbări palpabile în planul calității judecății este necesar ca la nivelul corpului magistraților să existe voința de a impune aceste schimbări.

d) Evaluarea activității profesionale a judecătorilor este mai degrabă ineficace, ea trebuind regândită sub mai multe aspecte: compunerea comisiilor de evaluare; conținutul propriu-zis al procedurii; sfera indicatorilor și subindicatorilor de evaluare.

e) Durata proceselor va trebui să devină o preocupare reală a Consiliului Superior al Magistraturii și a corpului magistraților, pe de o parte, dar și a Ministerului Justiției, pe de altă parte. Avem în vedere că Ministerul Justiției trebuie să convingă Guvernul că finanțarea posturilor din sistemul judiciar, precum și suplimentarea numărului de posturi alocate, reprezintă o condiție a implementării efective, iar nu doar declarative, a noilor Coduri. Consiliul Superior al Magistraturii va trebui, credem, să decidă cu maturitate și imparțialitate, fondat pe analize serioase făcute prospectiv, modalitatea de repartizare a posturilor în sistem, iar corpul magistraților să conștientizeze că, sub anumite aspecte, este nevoie de o schimbare de mentalitate în relația cu justițiabilii.

f) Distincția între valoarea profesională și lipsa ori insuficiența ei va trebui să fie mai clară și mai bine asumată, instituindu-se mecanisme legale care să contribuie la acestea.